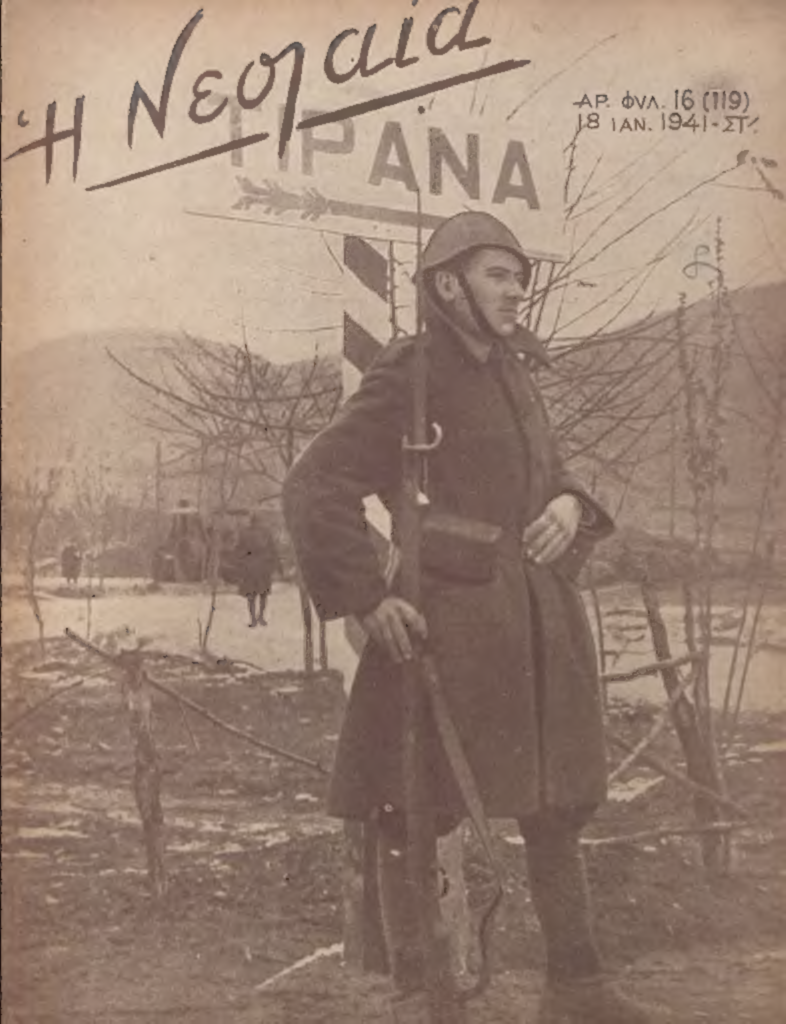
Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 16 (119)
18 ΙΑΝ. 1941 - ΣΤ'

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Ἐποπτείας Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 16—18 Ἰανουαρίου 1941
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λιρ. Ἀγγλίας		1
Ἀμερικῆς Δολ.		6
Αἰγύπτου Λιρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε. Ο. Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Πῶς ἠμπορεῖ ἕνα παιδὶ νὰ κάνῃ οἰκονομία καὶ γιατὶ τὴν κάνει

Κάθε χρόνο σὰν σήμερα γίνεται μιὰ ἑορτή, ἡ ἑορτὴ ἡ λεγομένη ἑορτὴ τῆς ἀποταμιεύσεως. Ἀξίζει ἀλήθεια αὐτὴ ἡ ἑορτή, διότι μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποταμιεύσωμεν ὅλες μας τὶς οἰκονομίες. Κάθε παιδὶ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ καὶ νὰ μάθῃ τί ἐστὶ οἰκονομία πρέπει νὰ κάνῃ τὸ ἑξῆς: Νὰ συναθροίζῃ ἐπὶ πλέον δεκάρα ὡς δεκάρα ἔστω καὶ πεντάρα καὶ νὰ μὴν τὰ σπαταλᾷ ἀλλὰ νὰ τὰ καταθέτῃ στὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον.

Ἀπὸ τώρα ποὺ εἴμεθα μικρὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ἐκτελέσωμεν αὐτὴν τὴν πρᾶξιν. Μιμηθῆτε τὰ μικρὰ μηρμύγκια τὰ ὁποῖα ἀδιάκοπα γυρνοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ μαζεύουν τὴν τροφὴν των πρὸς συντήρησιν τοῦ χειμῶνος. Κάνετε αὐτὴν τὴν πρᾶξιν; Ἀμ' αὐτὰ τὰ μικρὰ μελίσσια τὰ ὁποῖα γυρνοῦν ἀπὸ θυμάρι εἰς θυμάρι καὶ παίρνουν τὸν χυμὸν εἰς τοὺς μικροὺς πόδας των καὶ τὸν πηγαίνουν μέσα ἐκεῖ στὴν κυψέλην; Ἔτσι κι' ἐμεῖς ὡσὰν αὐτὰ τὰ μικρὰ μηρμύγκια νὰ ἀποταμιεύωμεν τὰ λεπτά μας στὸ Ταχυδρομικὸ Ταμιευτήριον, διὰ νὰ τὰ ἔχωμεν ὅταν καμμιὰ φορὰ μᾶς τύχῃ δυστυχία, ὅπως στὰ μικρὰ μηρμύγκια δυστυχία των εἶναι ὁ χειμών. Ἐγὼ ἔπειτα ἀπὸ τόσα καλὰ ποὺ μᾶς ἔλεγε ἡ δασκάλα μας διὰ τὴν ἀποταμίευσιν, κατάλαβα πόσον καλὸ πρᾶγμα εἶναι ἡ οἰκονομία καὶ μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ μοῦ ἔδινε ἡ γιαγιά μου, ἡ μάνα μου, πότε πεντάρα καὶ πότε δεκάρα, κατώρθωσα καὶ ἐμάζευσα 10 δραχμὲς τὶς ὁποῖες ἔδωσα στὴν δασκάλα μου καὶ τὶς κατέθεσε στὸ τηλεγραφεῖον, ὅπου μοῦ ἔφερε ἕνα βιβλιάριον. Δὲν ξέρετε παιδιὰ πόσην μεγάλην χαρὰν ᾐσθάνθην ὅταν ἔλαβα τὸ βιβλιάριον, καὶ μὲ πόση λαχτάρα μαζεύω δεκάρα καὶ πεντάρα νὰ τὰ κάνω πέντε καὶ δέκα δραχμὲς νὰ τὰ καταθέτω στὸ Ταμιευτήριον, διότι ὅταν κατορθώσω καὶ καταθέσω πολλὰ αὐτὰ θὰ πολλαπλασιασθοῦν καὶ θὰ τὰ μεταχειρισθῶ στὸ μέλλον εἰς ὁτιδήποτε ἀνάγκην μοῦ παρουσιασθῇ.

Λοιπὸν παιδιὰ ἀπὸ σήμερα
λεπτὰ γὼ θὰ μαζεύω
γιὰ νὰ τὰ βάνω στὸν κουμπαρᾶ
νὰ τὰ ἀποταμιεύω.

* * *

Πενηντάρια καὶ φραγκάκια
δὲν θὰ δίνω πιά,
δὲν θὰ παίρνω στραγαλάκια
κι' ἀπὸ τ' ἄλλα τὰ γλυκά.

* * *

Τὰ λεπτά μου γὼ παιδιά
πάντα θὰ ἀποταμιεύω
κι' ὅταν τύχῃ δυστυχία
δὲν θὰ πάω νὰ γυρεύω.

* * *

Θἆναι πάντα ἀσφαλισμένα
μέσα εἰς τὸν κουμπαρᾶ
κι' ὅταν θὰ μοῦ χρειαστοῦνε
θὰ τὸν πάρω τὸν παρᾶ.

* * *

Κουμπαρᾶ μου, κουμπαρᾶ μου
σ' ἀγαπῶ μὲ τὴν καρδιά μου

* * *

Τὰ μελίσσια πάλι
γυρνοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ,
κι' ἀποταμιεύουν τὸν χυμόν τους
στὴν κυψέλη μέσα ἐκεῖ.

* * *

Κουμπαρᾶ μου, κουμπαρᾶ μου
ποὺ συνάζεις τὸν παρᾶ μου,
μάχω λύπη ἐγὼ μεγάλη
ποὺ δὲν γράφω ἔκθεσι ἄλλη

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Γ. ΓΟΝΙΔΗΣ
Τάξις Στ' Δημοτικοῦ
Κύθνος

Ο ΑΓΩΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Χρειάζεται νὰ σταματήσωμεν εἰς τὰ σύντομα λόγια, τὰ ὁποῖα ἀπηύθυνεν ὁ Ἀρχηγός, ἀπαντῶν εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἑορτῇ. Εἰς τοὺς πυκνοὺς εἰς νόημα καὶ βαθεῖαν παρατήρησιν αὐτοὺς λόγους δὲν ἐδόθη μόνον ἡ ἀκριβὴς ἑρμηνεία τῶν ἐπικῶν κατορθωμάτων τῆς Ἑλλάδος, χάρις εἰς τὰ ὁποῖα κατερρακώθη, ἐγελοιοποιήθη καὶ συνετρίβη εἰς τὴν Ἀλβανίαν τὸ ὑπεροπτικὸν ὄνειρον τῆς ἰταλικῆς προωθήσεως εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολήν. Ἀπεδόθη ἐπίσης ἀπὸ τὸν ἁρμοδιώτερον τῶν Ἑλλήνων ἡ ὀφειλομένη ἀναγνώρισις πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ πρὸς τὰς πατρογονικάς του ἀρετάς, τῆς ἀδαμάστου καρτερίας καὶ τῆς ἀφθάστου ψυχικῆς ἐξάρσεως, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα ἦσαν αἱ ἑλληνικαὶ νῖκαι.

«Ἔργον ἰδικόν μας, εἶπεν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς πρὸς τοὺς συνεργάτας του, εἶναι ὅτι ἀφυπνίσαμεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Λαοῦ μας τὰς ἀρετάς, αἱ ὁποῖαι ἐνυπῆρχον ἐν αὐτῷ ληθαργοῦσαι. Τὸ ὑπόλοιπον ἦτο ἔργον αὐτοῦ τοῦ Λαοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀξίαν. Διότι τὰ ἔργα ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁσονδήποτε λαμπρὰ καὶ ἂν εἶναι καὶ μεγάλα, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἔχουν σταθερότητα καὶ διάρκειαν. Διάρκειαν καὶ σταθερότητα ἔχουν μόνον τὰ ἔργα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πραγματοποιεῖ τὸ σύνολον».

Ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν ἔπαλξιν τῶν κοσμογονικῶν ὡρῶν, τὰς ὁποίας ζῇ ἀγωνιζομένη καὶ ἀριστεύουσα εἰς τὸν στίβον τῆς ἱστορίας ἡ Ἑλλάς, ὁ εὐτυχής της Κυβερνήτης, ἀφαιρῶν ἑαυτὸν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα, τοῦ ὁποίου ὁ ἴδιος εἶναι ὁ ἐμπνευστής, εὗρεν ὅλην τὴν ἀπάθειαν τοῦ κριτοῦ, διὰ νὰ καθορίσῃ τὰ ὅρια τῆς συμβολῆς τῆς ἰδικῆς του καὶ τοῦ Λαοῦ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ θαύματος, τὸ ὁποῖον ὕψωσε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλ' ἂν ἀρετὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ εἶναι νὰ μετριοφρονῇ, ἀρετὴ τοῦ Λαοῦ εἶναι καὶ μέσα εἰς τὴν μέθην τοῦ θριάμβου του νὰ ἐνθυμῆται. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν θὰ ἦτο ὁ γενναῖος λαός, ὁ ταπεινώσας εἰς τὴν Ἀλβανίαν τὸν ἐπηρμένον Ἰταλόν, ἐὰν δὲν ἐνεθυμεῖτο καὶ δὲν ἐτίμα κατ' ἀξίαν τὸν ἀδιάκοπον καὶ ἀσίγαστον τετραετῆ μόχθον τοῦ ἡγέτου, τοῦ ὁποίου ἡ διορατικότης καὶ ἡ πρόνοια, ἀφοῦ πρῶτον τὰς ἀφύπνισεν ἀπὸ τὸν μακρὸν λήθαργον, τὰς ἠκόνισεν ἔπειτα μὲ θέρμην καὶ πάθος πρωτοφανὲς καὶ διετήρησεν ἐν ἐγρηγόρσει τὰς πατροπαραδότους ἀρετάς του, διὰ νὰ τὰς καταστήσῃ δύναμιν ἐνεργὸν καὶ ζῶσαν, ἱκανὴν νὰ θαυματουργήσῃ, ὅπως ἐθαυματούργησεν. Ἀλλ' ὁ ἆθλος τοῦ Κυβερνήτου ἐκορυφώθη τὴν 28ην Ὀκτωβρίου καὶ καμμιὰ χαμαίζηλος ἄρνησις δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν στέφανον. Ὅ,τι μένει καὶ συνεχίζεται καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν ἀποθέωσιν εἶναι ὁ ἀγὼν τοῦ Λαοῦ. Ὁ ἀγὼν τῶν ἀφυπνισθεισῶν ἀρετῶν του. Καὶ ὁ ἀγὼν αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος εἰς τὰ πεδία τῶν κατὰ ξηρὰν μαχῶν, εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἰς τὰ μετόπισθεν. Ἀγὼν ἀδιαπτώτου πίστεως καὶ αὐταπαρνήσεως ἄνευ ὁρίων. Ἀγὼν μέσα εἰς τὴν ἀπέραντον πυρακτωμένην κάμινον, τοῦ ὁποίου ὁ ἄπεφθος χρυσὸς τῆς ψυχῆς τοῦ Ἔθνους ἔχει καθαρθῆ ἀπὸ τὴν σκωρίαν πάσης ἀτομικῆς μικρότητος καὶ ταπεινότητος καὶ μετέβαλεν εἰς ἥρωας ὄχι μόνον τοὺς πολεμιστάς, οἱ ὁποῖοι διασκελίζουν μὲ βήματα τιτάνων καὶ μὲ ἅλματα ἡμιθέων τὰς ἀτελευτήτους κορυφὰς τῶν ἀλβανικῶν ὀρέων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀμάχους τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων. Τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά. Τοὺς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ὑπερνικοῦν τὸ φυσικὸν φίλτρον, διὰ νὰ ζητωκραυγάσουν τὴν Πατρίδα εἰς τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου τῶν τέκνων των. Τὰς συζύγους καὶ τὰς νεάνιδας, αἱ ὁποῖαι δέχονται ὡς φωτοστέφανον δάφνης καὶ τιμῆς τὴν ἀναγγελίαν τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου τοῦ λατρευτοῦ των. Τοὺς ἐφήβους τῆς παθητικῆς ἀεραμύνης, οἱ ὁποῖοι μάχονται εἰς τὰς μάχας διασώσεως τῶν θυμάτων ὑπὸ τὴν βροχὴν τῶν βομβῶν τῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τραυματίζονται καὶ φονεύονται ἀπὸ τὰ βλήματα μὲ τὸ τραγοῦδι εἰς τὰ χείλη. Τοὺς βιοπαλαιστάς, οἱ ὁποῖοι διαλύουν τὰς ἐργασίας των, μοιράζονται μὲ τοὺς συνεργάτας των τὸ ἀποταμίευμα τοῦ μόχθου ὅλης των τῆς ζωῆς καὶ ἀναχωροῦν διὰ τὰ πεδία τῆς τιμῆς, ὡς δι' ἱερὸν προσκύνημα. Τοὺς ἀνηλίκους καὶ τοὺς γέροντας, οἱ ὁποῖοι, διὰ νὰ μὴ μείνουν ἄμοιροι τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς δόξης, συνωστίζονται εἰς τοὺς σταθμοὺς αἱμοδοσιῶν, διὰ νὰ προσφέρουν καὶ αὐτοὶ ὀλίγον αἷμα χάριν τῶν μαχομένων καὶ τῆς Πατρίδος. Τὰς συνεταιρισμένας ἐπαγγελματικὰς ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι ἐμπαίζουσαι τὰ αὐστηρὰ δόγματα τῆς οἰκονομίας κενώνουν τὰ ἀποθέματα τῶν ταμείων των διὰ νὰ τὰ προσφέρουν εἰς τὴν Πατρίδα. Τὰς χήρας, αἱ ὁποῖαι ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸ σιτηρέσιον τῶν τέκνων των καὶ τῶν ἰδίων, διὰ νὰ προσθέσουν τὸν ὀβολόν των εἰς τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τοῦ συνόλου. Ὑπάρχει κανεὶς ἱκανὸς νὰ τολμᾷ ν' ἀμφιβάλλῃ μὲ ὅλα αὐτὰ ὅτι ἡ νίκη ἡ τελική, ἡ ὁριστικὴ καὶ ἡ πλήρης ἠμπορεῖ ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν σκληρὰν τοῦ Λαοῦ αὐτοῦ ἀπόφασιν νὰ τὴν κατακτήσῃ; Ἀσφαλῶς ὄχι, τοὐλάχιστον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ σημερινοῦ ἀγῶνος θὰ τὸ διαφυλάξωμεν οἱ Ἕλληνες καὶ μετὰ τὴν νίκην. Μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ θ' ἀνοικοδομήσωμεν τὴν ζωήν μας ἐν εἰρήνῃ. Καὶ θὰ εἶναι ἡ νέα Ἑλληνικὴ Κοινωνία, ἡ ὁποία θὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, Κοινωνία ὑψηλῆς ἀνθρωπίνης εὐδοκίας, λυτρωμένη ἀπὸ ὅλας τὰς τραγικότητας τοῦ ὑλισμοῦ τοῦ αἰῶνος. Κοινωνία δικαιοσύνης, κατανοήσεως καὶ ἀγάπης, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἔχῃ θέσιν ἡ ἀτομικὴ πλεονεξία καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ἐκτοπισθῆ ἡ ἀνάγκη — εὐλογημένος καρπὸς τῆς μακρᾶς χριστιανικῆς ἀσκήσεως τοῦ Ἔθνους μας, γνήσιον ἀπαύγασμα τοῦ νέου μας πολιτισμοῦ, τοῦ πολιτισμοῦ τὸν ὁποῖον ἐπηγγέλθη ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ στοιχεῖα, ἄρτια καὶ ἄφθονα, ἀπεκάλυψεν ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ἀδιαλείπτως ἀνδραγαθῶν κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΣΤΑ ΑΙΩΝΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Τὰ μάτια μου βουρκώνουν τώρα ποὺ θέλω νὰ ἐπικοινωνήσω ὅπως κάθε ἑβδομάδα μὲ τὰ Ἑλληνόπουλα. Στ' αὐτιά μου ἀντιλαλοῦν ἀκόμη οἱ καμπάνες ποὺ ἐξήγγειλαν τὸ μεγάλο γεγονός, δοξαστικὲς καὶ εὐχετικές: ἡ Κλεισούρα ἔπεσε. Τὸ στενό, ποὺ τριάντα ὁλόκληρες μέρες ἐχτυποῦσαν τὰ ἑλληνικὰ κανόνια καὶ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα, τὸ στενὸ ποὺ ἐκάλυπτον τεράστιοι ὠχυρωμένοι ὀρεινοὶ ὄγκοι, τὸ στενὸ ποὺ ξαναζωντάνεψε τὶς δόξες τοῦ Μπιζανιοῦ, τῆς Κρέσνας, τῶν Διδύμων λόφων βρίσκεται στὰ χέρια μας. Εἶναι νὰ μὴ βουρκώνουν τὰ μάτια ἀπὸ χαρά, νὰ μὴ ἀναγαλλιάζῃ ἡ ψυχή, νὰ μὴ ἀντιλαλῇ ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν θριαμβικὴ ἰαχή, ποὺ φτάνει ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς;

Τί περίεργο ὅμως ἀληθινά, ὅλο αὐτὸ τὸ ἔπος τὸ ἐπροφήτευσε ἕνας ἄνθρωπος, ἕνας Ἕλληνας, πρὶν πολλὲς δεκάδες χρόνια, ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ὅλος ὁ Ἑλληνισμὸς ἦταν σκλάβος. Αὐτὸς ὁ ρασοφόρος ὡραματίσθηκε τὴν ἀνάστασι τοῦ Γένους, τὴν ἄνθησί του, τὴν πρόοδό του, τὴν ἀποκατάστασί του στὰ ἴδια αὐτὰ μέρη ποὺ ἦσαν ἀνέκαθεν ἑλληνικὰ καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι. Ἂν τὸν παρακολουθήσωμε στὶς περιοδεῖες του, ποὺ σκοπὸ εἶχαν νὰ ἐμψυχώσουν τὸν Ἑλληνισμό, νὰ βάλουν φραγμὸ στοὺς ἐξισλαμισμούς, νὰ ἱδρύσουν ἐκκλησίες καὶ σχολειά, τὸν βλέπουμε νὰ φτάνῃ εἰς τὴν Κρόϊα, τὴν πατρίδα τοῦ Σκεντέρβεη, γιατὶ ὡς ἐκεῖ πάνω στὰ 1777 ποὺ περιώδευσε ὁ Κοσμᾶς, ὑπῆρχαν πυκνοὶ ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ ποὺ ἐκινδύνευον νὰ χαθοῦν. Στὸ Μπεράτι, στὸν Αὐλῶνα, ἡ ἑλληνική, κι' ἂν δὲν ἦταν ἡ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσαν ὅλοι, ἦταν ἡ γλῶσσα ποὺ καταλάβαιναν ὅλοι καὶ πιὸ πάνω ἀπ' τὸν Αὐλῶνα ἦταν ἡ παλαιότατη πόλις Ἄρτα, ὅπου ὅλοι μιλοῦσαν ἑλληνικά.

Ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς καταλάβαινε ποιὰ σημασία εἶχε, γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, νὰ σωθοῦν ὅλοι αὐτοὶ οἱ πληθυσμοὶ καὶ νὰ τονωθῇ μὲ σχολειὰ καὶ ἐκκλησίες τὸ φρόνημα. Ὅταν οἱ Χειμαρριῶτες τοῦ εἶπαν πὼς δὲν εἶχαν τὰ χρήματα ποὺ ἐχρειάζονταν γιὰ νὰ ἱδρύσουν καὶ νὰ συντηρήσουν σχολειό, ὁ Κοσμᾶς ἔκανε κάτι ποὺ δὲν θἆταν εὔκολο νὰ φαντασθῇ κανείς. Μίλησε στοὺς κατοίκους καὶ τοὺς ἐπρότρεψε νὰ γκρεμίσουν ὅλες τὶς ἐκκλησίες, νὰ διατηρήσουν μόνο μιά, τῶν Ἁγίων Πάντων, καὶ μὲ τὰ ἔσοδα τῶν ἄλλων νὰ συντηρήσουν τὸ σχολειό. Κανεὶς ὅμως δὲν ἐτολμοῦσε νὰ βάλῃ χέρι σ' ἐκκλησιά. Τότε ὁ Κοσμᾶς ἐπῆρε ἕνα τσεκοῦρι κι' ἀνέβηκε πρῶτος στὴ στέγη μιᾶς ἐκκλησιᾶς κι' ἄρχισε τὸ γκρέμισμα. Οἱ Χειμαρριῶτες ἐδίσταζαν ἀκόμα, στὸ τέλος ὅμως ἐπείσθησαν καὶ ἀναφέρεται πὼς πολλὲς Χειμαρριώτισσες πούλησαν τὰ στολίδια τους γιὰ τὴν προικοδότησι τοῦ σχολειοῦ.

Ἀπὸ τὴ Χειμάρρα ὁ Κοσμᾶς ἐτράβηξε στὰ χωριὰ Βοῦνος, Δρυμάδες, Μάτες, Παλάσσα καὶ Δουκάτες, ποὺ κι' αὐτὰ ξαναβρῆκαν τὴν ἑλληνική τους πνοὴ καὶ ἵδρυσε σχολεῖα ποὺ ὡς σήμερα διατηροῦνται.

Στὴν Ἄρτα τοῦ Αὐλῶνος προφήτεψε πὼς τὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνισμοῦ θἆναι στὸν Ἀῷο. Στὸ Μπεράτι τὸ κήρυγμά του ἔκανε τέτοια ἐντύπωσι ποὺ ὅπως μᾶς λέει ἕνας βιογράφος του «ἔκαψαν αἱ γυναῖκες τὰ ἀσήμια καὶ τὰ μεταξωτὰ φορέματα». Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1777 ἐδίδασκε στὸ Δυρράχιο καὶ στὰ πέριξ, ὅπου ἐπίσης ὑπῆρχαν πυκνοὶ ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ καὶ παντοῦ τὸ κήρυγμά του ἀκολουθοῦσε ἡ ἵδρυσις σχολειῶν. Ἀληθινὴ μυσταγωγία ἦταν τὸ κήρυγμά του στὰ χωριὰ τῆς λίμνης Ἀχρίδος ὡς τὴν Κορυτσᾶ, τὴν περιοχὴ δηλαδὴ τῆς Σπαθίας, ὅπου ὑπῆρχαν καὶ ὑπάρχουν ἀκόμα πολλοὶ κρυπτοχριστιανοί.

Θἆταν ὅμως δύσκολο νὰ παρακολουθήσουμε τὸν Κοσμᾶ στὸν ἐθνικό του δρόμο κι' ἂν ἀνέφερα τὰ λίγα αὐτὰ παραπάνω, εἶναι γιὰ νὰ ξέρουν τὰ Ἑλληνόπουλα, ὅτι καὶ στὰ μέρη ποὺ μάχεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὁ στρατός μας καὶ στὰ μέρη ποὺ θὰ μάχεται αὔριο, πολὺ ψηλότερα, εἶναι ἑλληνικὰ ὅπως ἦσαν πάντα.

Ἡ ψυχή τους ἔμεινε βαθύτατα ἑλληνική, μ' ὅλες τὶς δοκιμασίες κι' ἂν ἀκόμη πολλὰ χωριὰ εἶναι ἀλβανόφωνα. Εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὰ τουρκόφωνα χωριὰ ποὺ ἦσαν ὁλόγυρα στὴν Καισάρεια κι' ὅμως οἱ πληθυσμοί τους ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἀκραιφνεστέρους ἑλληνικούς.

Ἂς γράψουμε ὅμως δυὸ λέξεις γιὰ τὸν Κοσμᾶ ἀκόμη. Ὅπως μπορεῖ ὁ καθεὶς νὰ τὸ φαντασθῇ τὸ κήρυγμά του ἐγέννησε πολλὲς ἔχθρες καὶ τὸ μῖσος. Οἱ ἐχθροί του ἐπλήρωσαν τὸν Κοὺρτ πασᾶ τοῦ Μπερατιοῦ, νὰ τὸν θανατώσῃ κι' ἔτσι μιὰ μέρα ποὺ ὁ Κοσμᾶς ἐδίδασκε ἔξω ἀπὸ τὸ Τεπελένι, ἄνθρωποι τοῦ πασᾶ ἐπῆγαν νὰ τὸν κακοποιήσουν. Ὁ Κοσμᾶς ἐπρόλαβε νὰ φύγῃ στὸ Τεπελένι γιὰ νἄβρῃ ἄσυλο. Ἐκεῖ πράγματι ἄνοιξε μιὰ πόρτα νὰ περάσῃ καὶ χωρὶς νὰ ξέρῃ βρέθηκε στὸ σπίτι τοῦ τότε Ἀλήμπεη, ἀργότερα δὲ τοῦ φοβεροῦ Ἀλῆ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Μπροστά του στεκόταν ἡ μητέρα τοῦ Ἀλῆ, ἡ ὀνομαστὴ γιὰ τὴν αἱμοβορία της Χάμκω. Ἡ Χάμκω τοῦ ἐζήτησε νὰ προφητέψῃ τὸ μέλλον τοῦ γυιοῦ της. Ὁ Κοσμᾶς ἐκύτταξε κατάματα τὸν Ἀλῆ καὶ τοῦ εἶπε:

— Θὰ γίνῃς μεγάλος ἄνθρωπος, θὰ κυριεύσῃς ὅλην τὴν Ἀρβανιτιά, θὰ ὑποτάξῃς τὴν Πρέβεζα, τὴν Πάργα, τὸ Σοῦλι, τὸ Δέλβινο, τὸ Γαρδίκι καὶ αὐτὸ τὸ τάχτι τοῦ Κοὺρτ πασᾶ. Θἀφήσῃς μεγάλο ὄνομα εἰς τὴν οἰκουμένη. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέλησις τῆς θείας Προνοίας.

Ἀργότερα ὁ Ἀλῆς ξαναρώτησε τὸν Κοσμᾶ γιὰ τὸ μέλλον του κι' ἂν θὰ πάῃ στὴν Πόλη.

— Καὶ στὴν Πόλη θὰ πᾷς, μὰ μὲ κόκκινα γένεια ἀπήντησεν ὁ Κοσμᾶς.

Ὁ Ἀλῆς δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τὴν τραγικὴν προφητείαν τοῦ Κοσμᾶ, πὼς τὸ κεφάλι του μόνο θὰ ἔφθανε στὴν Πόλη καὶ ἐχωρίσθηκαν. Οἱ μέρες τοῦ Κοσμᾶ ἦσαν πιὰ λίγες. Οἱ ἐχθροί του ὑπερίσχυσαν καὶ στὶς 24 Αὐγούστου 1779 τὸν ἐθανάτωσαν στὴ θέσι Μπουγιαλῆ, ἔξω ἀπὸ τὸ Μπεράτι, σὲ ἡλικία 65 ἐτῶν. Τὸ σῶμα του οἱ δήμιοι τὸ ἔρριξαν στὸν ποταμὸ Ἀῷο, τὸ βράδυ ὅμως ἕνας ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς τὸ ἀνέσυρε καὶ τὸ ἔθαψε στὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ Καλικόνταςι, ὅπου εἶχε συστήσει τὸ τελευταῖο του σχολειό.

Ἄραγε δὲ λέει πολλά, πάρα πολλά, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς μάχεται στὰ ἴδια αὐτὰ μέρη ποὺ ἅγιασε μὲ τὸ αἷμα του ὁ Κοσμᾶς;

Χρ. Ἐμ. Ἀγγελομάτης

«Σήμερα δίνουμε δυὸ μάχες. Ἡ μία εἶναι ἐπὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ ἄλλη εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς. Ὁ ἀγών μας μὲ τὸν ἐχθρὸν διεξάγεται καλά, περισσότερο καλὰ ἀπὸ ὅ,τι μποροῦσε κανεὶς νὰ φαντασθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ ἐμέ, ὁ ὁποῖος ἤμουν ὁ αἰσιοδοξότερος ὅλων, καὶ θὰ τελειώσῃ μὲ πλήρη ἧτταν τῶν Ἰταλῶν. Ὅλοι νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ὁ στρατός μας βρίσκεται σὲ καλὰ χέρια καὶ ὅτι καὶ Ἐπιτελεῖον καὶ Ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ καὶ Ἀρχηγοὶ δευτερευουσῶν μονάδων, ὅλοι ἔχουν κάμει τὸ καθῆκον τους θαυμάσια, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος ὅλων τῶν στρατῶν τοῦ Κόσμου. Τώρα τὰ ἀρχαῖα παραδείγματα τὰ ἀφήσαμε πίσω, τὰ περάσαμε.

» Ὅσον ἀφορᾷ γιὰ τὴν ἄλλη μάχη, τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς, ὀφείλω νὰ σᾶς τονίσω ὅτι πρέπει νὰ στηριχθοῦμε κυρίως ἐπὶ τῶν ἰδίων μας προϊόντων καὶ μόνον λίγα πράγματα νὰ φέρωμεν ἀπ' ἔξω...».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Ἀπὸ τὸν λόγον του πρὸς τοὺς Συνεταιρισμούς)

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΑΣ

«Ἀγαπητοί μου φίλοι, ἐκπρόσωποι τῶν ἀγαπητῶν ἀγροτῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοὺς ὁποίους πάντοτε ἡ στοργή μου ὑπῆρξε μεγάλη καὶ ἡ ψυχική μου ἕνωσις μὲ αὐτοὺς βαθειά. Σήμερον ἀνταμείβονται οἱ κόποι ὅλονῶν μας ὅταν βλέπουμε σὲ ποιὸ ὑψηλὸ σημεῖον ἀνέβηκε τὸ ἔθνος μας, ὄχι γιατὶ τοῦ ἐδημιουργήσαμε μέσα του δυνάμεις τὶς ὁποῖες δὲν εἶχε, ἀλλὰ διότι ἁπλῶς μόνον τὸ ξυπνήσαμε, τοῦ ἐδώσαμε ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν ἑαυτό του καὶ εἰς τὰς δυνάμεις τὰς ὁποίας εἶχε μέσα του καὶ τὸ θάρρος νὰ τὶς βγάλη ὁλοφάνερα εἰς τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ νὰ τὶς ἀναπτύξη.

Σήμερα ὁ μεγάλος εἶναι ὄχι ἐγώ, ἀλλὰ ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ἐσεῖς δὲ ἕνα μέρος πολύτιμο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ἀγροτικὸς κόσμος καὶ τὸ πολυπληθέστερον, διότι ἐσεῖς οἱ γεωργοί, οἱ κτηνοτρόφοι, ὅλοι οἱ ἀσκοῦντες ἐπαγγέλματα συναφῆ μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς, τὴν κτηνοτροφία καὶ τοὺς ἄλλους κλάδους, ἀποτελεῖτε σχεδὸν τὰ τρία τέταρτα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶσθε, ὅπως ἔχω ἐπαναλάβει πάντοτε, ἡ ἀέναος πηγή, ἡ καθαρὰ πηγή, ἡ ὁποία τρέφει ὁλόκληρον τὸ ἑλληνικὸν σῶμα, τὸ ἀνανεώνει καὶ τοῦ δίνει τὴν ὑγεία, τὴ χαρὰ καὶ τὸ μέλλον.

Γιὰ σᾶς, ἰδίως τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, τί νὰ πρωτοθαυμάση κανείς! Τὰ παιδιά σας σκοτώνονται εἰς τὸ μέτωπο. Οἱ γυναῖκες σας ἐργάζονται κοντὰ στὴ φωτιὰ γιὰ νὰ τοὺς πλέξουν κάλτσες καὶ φανέλλες, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες ἀνέβηκαν ἐπάνω στὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου γιὰ νὰ τοὺς μετακομίσουν τρόφιμα καὶ πυρομαχικά! Πράγματα θαυμαστά. Ἐπανάληψις τοῦ παραδείγματος τῶν Σουλιωτισσῶν τοῦ Ζαλόγγου. Καὶ ὅταν λαβαίνω ἀπὸ ἀγρότισσες τηλεγραφήματα σχεδὸν κάθε μέρα διὰ νὰ μοῦ ἀναγγείλουν ποιὰ ὅτι ἔχασε τὸν ἄνδρα της, ποιὰ ὅτι ἔχασε τὸν ἀρραβωνιαστικό της, ποιὰ ὅτι ἔχασε τὸ μονάκριβό της παιδὶ καὶ νὰ τελειώσουν μὲ τὴν κραυγὴ «Ζήτω ἡ Ἑλλάς», μοῦ ἔρχονται δάκρυα στὰ μάτια, δάκρυα ὄχι λύπης, ἀλλὰ δάκρυα χαρᾶς γιὰ ἕνα τέτοιο ἔθνος.

Τὸ ἔργο μας, τὸ ὁποῖο ἀρχίσαμε πρὸ τεσσάρων καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ἰδίως δὲ τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν σας, τῶν ἀγροτῶν, δὲν ἀνεκόπη. Ὁ πόλεμος θὰ τοῦ δώση ἔντασι καὶ ἰσχὺ ἀκόμη μεγαλείτερη. Καὶ ὅταν θὰ ξανάρθουμε ἀπὸ τὸν πόλεμο αὐτὸ νικηταί, ἀναμφισβητήτως νικηταὶ ἀλλὰ πάντα κάτι περισσότερο ἀπὸ νικηταί, δοξασμένοι καὶ τιμημένοι, τότε θὰ δῆτε ὅλοι σας τί ἀνάπτυξι καὶ τί ἄνθησι θὰ πάρη αὐτὸς ὁ λαὸς ὁ ἑλληνικός. Τί ἀνάπτυξι καὶ τί ἄνθησι θὰ πάρη ἰδιαίτερα ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀνήκετε καὶ ὅλο τὸ ἔθνος ἀνήκει, διότι ἀπὸ αὐτὸν ζῆ, ἀπὸ αὐτὸν τρέφεται καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀναπτύσσεται. Θὰ δῆτε τί ἄνθησι θὰ πάρη, οὕτως ὥστε μὲ τοὺς ἐνθουσιασμούς μας τοῦ πολέμου, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι εἴμεθα ἰσχυροὶ καὶ τὴν ἀκόμη μεγαλείτερη πεποίθησι ὅτι εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ ἐκλείψουμε ὅλοι παρὰ νὰ γίνουμε ἄτιμοι, τότε θὰ δῆτε τί μεγαλουργήματα θὰ δημιουργήση καὶ τί πολιτισμὸ θὰ ἀναπτύξη.

Ἰδιαιτέρως ἔχω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Τὸ ξέρετε ὅτι ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ ἑλληνικὴ γῆ ἐκαλλιεργήθη ἐφέτος, παρ' ὅλον τὸν πόλεμον, παρ' ὅλην τὴν ἐπιστράτευσιν, παρ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν τῶν ζώων, τῶν ὀχημάτων, τῶν μηχανικῶν μέσων, ὅτι παρ' ὅλα ταῦτα ἐκαλλιεργήθη σχεδὸν ὁλόκληρος ἡ ἑλληνικὴ γῆ, ὅπως πέρυσι μέσα στὸ ἔτος τῆς εἰρήνης. Καὶ αὐτὸ διότι ἐργάσθηκαν οἱ ἀπομείναντες ἀγρόται, ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶχαν τὴν ἡλικία νὰ πᾶνε στὸν πόλεμο καὶ ἐργάσθηκαν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους· καὶ ἡ Νεολαία τους, ἐργάσθηκαν ὅλοι ὄχι μονάχα γιὰ τὰ χωράφια τὰ δικά τους καὶ γιὰ τοὺς ἀγροὺς τοὺς δικούς τους, ἀλλὰ πρὸ πάντων γιὰ τὰ χωράφια καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πῆγαν στὸν πόλεμο, ὥστε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκεῖ πέρα καὶ μάχονται νὰ εἶναι ἥσυχοι ὅτι εἶναι ὁλόκληρος ὁ ὑπόλοιπος ἀγροτικὸς κόσμος ποὺ τοὺς παραστέκει καὶ τοὺς βοηθεῖ. Γι' αὐτὸ ἔχω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἰδιαίτερα καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μεταβιβάσητε τὰς εὐχαριστίας μου αὐτὰς εἰς τὸν κόσμον τὸν ὁποῖον ἐκπροσωπεῖτε καὶ τὸν ὁποῖον θὰ ξαναδῆτε. Σᾶς εὐχαριστῶ ἐπίσης διὰ τὴν ὡραίαν ἀνάμνησιν τὴν ὁποίαν μοῦ ἐκάματε ἐφέτος δίδοντάς μου αὐτὸ τὸ ἀγαλμάτιον. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὰ μεγαλοπρεπῆ δῶρα, τὰ ὁποῖα δίδετε διὰ τῆς χειρός μου εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν καὶ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, τῶν πολλῶν αὐτῶν ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα βγαίνουν μέσα ἀπὸ τοὺς κόπους σας, ἀπὸ τοὺς ἱδρῶτάς σας καὶ ἀπὸ τὴν προσπάθειά σας. Δὲν θὰ περάσω ποτὲ στὴ ζωή μου ὡραιότερη ἡμέρα ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτήν. Νὰ εἶσθε βέβαιοι γι' αὐτό. Διότι οἱ προσφορές σας αὐτὲς ἀποδεικνύουν ὄχι μονάχα ὅτι εἶσθε ἀποφασισμένοι νὰ ἐξακολουθήσετε τὸν πόλεμον αὐτὸν ἀκούραστοι ἀπὸ κάθε στέρησι καὶ ἀπὸ κάθε ἔλλειψι, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν παρουσιασθῆ, ἀλλὰ ὅτι εἶσθε ἀποφασισμένοι νὰ θυσιάσετε τὰ πάντα, καὶ αὐτὸ τὸ ὑστέρημά σας, ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος».

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ. ΕΟΡΤΗ. ΤΟΥ ΕΥΧΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀγαπητοὶ Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες.

Φαντάζεσθε πῶς σᾶς δέχομαι σήμερα: Γιατὶ ἐσεῖς δὲν εἶσθε παιδιά μου, ἐσεῖς εἶσθε τὸ παιδί μου, ὅλη ἡ νεολαία μαζὶ εἶσθε γιὰ μένα τὸ παιδί μου, τὸ δημιούργημά μου. Τὸ λέγω αὐτὸ καὶ τὸ καυχῶμαι καὶ μὲ λένε ἐγωϊστὴ καὶ καυχηματία. Ἐγὼ θὰ λέγω πάντα ὅτι ἡ νεολαία εἶναι τὸ παιδί μου, τὸ δημιούργημά μου!

Μὴ τὸ θεωρήσετε αὐτὸ γιὰ τὸν καθένα σας ὑποτιμητικό. Ἐσεῖς, ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς, εἶναι τὸ ἄτομον, ἀλλ' ἐγὼ ἤμουν ὁ συνδετικὸς ἱστός, ποὺ σᾶς συνέδεσε ὅλους, καὶ ἐκάματε ἕνα σύνολον. Καὶ αὐτὸ ἦτανε τὸ μεγάλο ζήτημα: τὸ κατὰ πόσον θὰ γινόσασθε ἕνα ἑνιαῖο σύνολο. Γιατὶ ἔτσι μονάχα κατακτᾶται τὸ μέλλον. Ἀλλιῶς πᾶνε ὅλα χαμένα. Μὲ σᾶς θὰ ἐξασφαλίσουμε τὸ μέλλον. Καταλαβαίνετε λοιπόν, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ σᾶς εἶπα, μὲ πόσην εὐχαρίστησιν σᾶς δέχομαι σήμερα. Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. Καὶ εὔχομαι εἰς τὴν νεολαίαν νὰ ζῆ αἰώνια. Θέλω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἰδιαίτερα γιὰ τὸν ἀγῶνα, ποὺ ἐκάματε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου καὶ ποὺ ἐξακολουθεῖτε νὰ κάμνετε. Ἠξεύρω ἔπειτα πόσοι, πόσαι χιλιάδες ἀπὸ σᾶς ἐπολέμησαν καὶ πολεμοῦν. Ἠξεύρω ἐπίσης ὅτι ὅσοι εὑρίσκεσθε ἐδῶ, καὶ εἶσθε ἐδῶ γιατὶ γιὰ διαφόρους λόγους ἡ Πατρὶς δὲν σᾶς ἐκάλεσε, προσφέρετε ὅμως τὰ πάντα ὅλοι ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος.

Τὰ ξεύρω ὅλα. Γνωρίζω τὶς προσπάθειές σας, γνωρίζω καὶ τὶς προστριβὲς τὶς ὁποῖες περάσατε καὶ τὶς ὁποῖες ὑπερνικήσατε μὲ ὑπομονὴν καὶ ἀποφασιστικότητα. Καὶ σήμερα ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἕνας ὀργανισμὸς πασίγνωστος εἰς ὅλον τὸ ἔθνος, πασίγνωστος ὀργανισμὸς ὅλων τῶν νέων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος προσφέρει πολυτιμοτάτας ὑπηρεσίας γιὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος. Καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γι' αὐτό, γιατὶ μοῦ δίνετε ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν. Ἀκόμη εὐχαριστῶ ἰδιαίτερα ἐκείνους ποὺ δὲν εἶναι παρόντες ἐδῶ, ἀλλὰ παραστέκουν καὶ βοηθοῦν τὰ θύματα τῶν ἀνάνδρων βομβαρδισμῶν καὶ ποὺ ἐπέδειξαν, ἄνδρες, γυναῖκες, ἀγόρια, κορίτσια, σκαπανάκια καὶ μικρὲς σκαπάνισσες, ἀπὸ τὰ παραδείγματα ποὺ μοῦ ἀνεφέρθησαν, θάρρος ἀξιοθαύμαστον καὶ ὑπηρεσίες ποὺ ἀποτελοῦν πραγματικοὺς ἡρωϊσμούς.

Αὐτὰ ὅλα θὰ ἀποτελέσουν τὸ μεγάλο βιβλίο τῆς νεολαίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1940 καὶ πέραν, ἀδιάφορον πόσον θὰ βαστάξη ὁ πόλεμος, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ μείνη ἕνα χρυσοῦν βιβλίον διὰ τὴν νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, αἰώνιον ἐγκόλπιον διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.

Στό περιθώριο

Η ΝΕΑ ΝΙΚΗ

Ἡ Ἑλλὰς ἐπανηγύρισε καὶ πάλιν τὴν νέαν νίκην τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων, τὴν ὁποίαν ἐπέστεψεν ἡ κατάληψις τῆς ἑλληνικῆς Κλεισούρας, ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρὸν καὶ σκληρότατον ἀγῶνα· κατόρθωμα τὸ ὁποῖον ὁλόκληρος ἡ διεθνὴς γνώμη ἐχαιρέτησεν ὡς τὴν μεγαλυτέραν ἑλληνικὴν Νίκην καὶ τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἡμέρας ἀπησχόλησε τοὺς πολεμικοὺς ἀνταποκριτὰς καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς συνεργάτας τοῦ παγκοσμίου τύπου. Ἡ σημασία δὲ τοῦ γεγονότος θὰ εἶναι μεγίστη διὰ τὴν τελικὴν αἰσίαν ἔκβασιν τῆς ὅλης ἐν Ἀλβανίᾳ ἐπιχειρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος.

Διότι ἡ Κλεισοῦρα κεῖται ἐπὶ τῆς διακλαδώσεως τῶν ὁδῶν ποὺ ὁδηγοῦν πρὸς τὸ Βεράτι καὶ πρὸς τὸ Τεπελένι καὶ τὸν Αὐλῶνα καὶ δικαίως θεωρεῖται ὡς ἡ κλεὶς τῆς ὅλης ἀμύνης τοῦ ἐχθροῦ.

«ΥΠΕΡΟΧΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ»

Ἀκόμη ἕνας νέος τῆς Ε.Ο.Ν., ἀπὸ τοὺς στρατευθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Μέτωπον, ὁ Παναγιώτης Μιχ. Ἀλεξόπουλος, βαθμοφόρος τοῦ σχηματισμοῦ Τρυπιῶν, ἔπεσε, μαχόμενος ἡρωικά, εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς. Καὶ ὁ πατέρας του, ἀντάξιος γονεὺς τοῦ ἡρωϊκοῦ νέου, σπεύδει νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τὸν θάνατον τοῦ παιδιοῦ του «μὲ δάκρυα ὑπερηφανείας ἐπειδὴ ὑπῆρξε πατὴρ ἑνὸς τοιούτου υἱοῦ». Καὶ ὁ Ἀρχηγός, ὁ ἄλλος Πατέρας, ὁ Πατέρας ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Πατέρας τοῦ «παιδιοῦ του», τῆς Ε.Ο.Ν., τοῦ ἀπαντᾷ:

«Ἐπληροφορήθηκα μὲ τὸ γράμμα σου τὸν θάνατον τοῦ παιδιοῦ σου, ἀλλὰ καὶ δικοῦ μου παιδιοῦ ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Ὑπερήφανε πατέρα εἶσαι ἄξιος θαυμασμοῦ, ὄχι μόνον διότι ἀνέθρεψες τέτοιο ἡρωϊκὸ παιδί, ποὺ ἔπεσε μαχόμενον ὑπὲρ Πατρίδος, ἀλλὰ καὶ διότι μὲ τὸ θάρρος ποὺ δείχνεις ἀποδεικνύεις ὅτι καὶ ἐσὺ εἶσαι ἄξιος ἐκείνου. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἀκόμη εἶμαι ὑπερήφανος γιὰ τὸ παιδί σου, διότι προέρχεται ἀπὸ τὰ ἀγαπητά μου παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν., ποὺ μὲ τὸν ἡρωϊκό του θάνατο μένει ὑπέροχο παράδειγμα στοὺς συναγωνιστάς του».

Ὁ ἰδιαιτέρως θερμός, στοργικὸς καὶ πλήρης ἐθνικῆς ὑπερηφανείας τόνος τῶν λόγων τοῦ Ἀρχηγοῦ ἀπηχεῖ βαθύτατα εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν Νέων τῆς Ε.Ο.Ν. Καὶ ἐνῷ τὰς γεμίζει ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ὑπερηφάνειαν, τονώνει ἀκόμη περισσότερον τὴν συναίσθησιν τῶν ὑψηλῶν των εὐθυνῶν καὶ τὴν σταθερὰν ἀποφασιστικότητά των νὰ ἐκτελοῦν πάντοτε, εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἀντὶ πάσης θυσίας, τὸ ἱερὸν πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον.

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Ὁ ἑλληνικὸς Λαός, ἰδιαιτέρως εὐαίσθητος εἰς κάθε τι ποὺ ἀφορᾷ τὴν θαλασσίαν δύναμιν τῆς Πατρίδος, ἐνεθουσιάσθη πολὺ καὶ ἐξεδήλωσε τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὰς θαυμαστὰς ἐπιτυχίας τοῦ πολεμικοῦ μας στόλου καὶ εἶναι ἀκόμη περισσότερον δικαιολογημένος αὐτός του ὁ ἐνθουσιασμός, διότι εἰς τὸν σημερινὸν πόλεμον ἐκεῖνο ποὺ ἀνεμένετο ὀλιγώτερον ἦσαν αἱ κατὰ θάλασσαν ἐπιτυχίαι. Ὄντως, μὲ ἀντίπαλον τὴν Ἰταλίαν, τὴν Χώραν ἡ ὁποία διέθετε τὸν τρίτον μετὰ τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν καὶ τὴν Γαλλίαν στόλον εἰς τὴν Εὐρώπην, μὲ τὴν Ἰταλίαν, ἡ ὁποία ἀπὸ τινος χρόνου ἐτόλμησεν ὄχι μόνον νὰ φαντασθῇ ἀλλὰ καὶ νὰ διακηρύττῃ μὲ ἐπίμονον θρασύτητα ὅτι ἦτο ἕτοιμος νὰ διεκδικήσῃ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν τὴν κυριαρχίαν τῆς Μεσογείου καὶ τῶν διόδων της πρὸς τοὺς ὠκεανούς, ἡ μικροσκοπικὴ ἑλληνικὴ θαλασσία δύναμις τῶν ὀλίγων ἀντιτορπιλλικῶν καὶ τῶν ὀλιγωτέρων ὑποβρυχίων, δὲν ἦτο κατὰ πᾶσαν λογικὴν ἐπιτετραμμένον νὰ ὑπολογίζεται. Μολαταῦτα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ πολέμου ὁ κατ' ἀριθμὸν μονάδων καὶ κατ' ὄγκον ἐλάχιστος, ἀλλὰ μέγας ἀληθῶς κατὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τοῦ ἀνθρωπίνου του πληρώματος κατὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν συγκρότησιν, τὴν τόλμην καὶ τὴν ἀνδρείαν ἑλληνικὸς στόλος ἐξετέλεσε μέγιστον ἔργον, ἐξασφαλίσας τελείως τὰς ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας τῆς Χώρας καὶ τὰς συγκεντρώσεις καὶ μεταφορὰς τῶν ἐπιστρατῶν ἀπὸ τὰς νησιωτικὰς περιοχὰς μὲ τόσην ἐπιτυχίαν, ὥστε νὰ μὴ σημειωθῇ οὐδὲν ἀτύχημα ἐκ τῶν συνήθων καὶ ὑπὸ ὁμαλὰς περιστάσεις, οὔτε δὲ καὶ ἡ παραμικροτέρα καθυστέρησις. Ἐν τούτοις ὁ μικρὸς ἑλληνικὸς στόλος δὲν ἔκρινεν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον του μόνον μὲ τὴν τελείαν, τὴν ἄψογον καὶ ἀξίαν πάσης ἀναγνωρίσεως ἐκτέλεσιν τοῦ ρόλου του εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἐνώριζε βεβαίως ὅτι ὡς ὄγκος καὶ ὡς ἀριθμὸς εἶχε προσφέρει τὸ ἀνώτατον ποὺ ἦτο δυνατὸν νὰ περιμένῃ ἀπὸ αὐτὸν ἡ Πατρίς. Ἠσθάνετο ὅμως, συγχρόνως, ὅτι ὡς ἑλληνικὸς στόλος, ὡς ναυτικόν, ποὺ μαζὶ μὲ τὴν δόξαν καὶ τὴν αἴγλην τοῦ ὀνόματος καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν ἀπωτέρων προγόνων ἔφερε καὶ τὴν βαρυτάτην τιμὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἔθνους ποὺ δὲν ἔπαυσε καὶ εἰς τὰς πλέον δυσκόλους του ὥρας, καὶ ὑπόδουλον ἀκόμη νὰ κυριαρχῇ καὶ νὰ ἡγεμονεύῃ εἰς τὴν θάλασσαν αὐτήν, ποὺ εἶναι ἡ ἑστία καὶ ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ὑψηλῶν ἀνθρωπίνων ἀνατάσεων, καὶ ποὺ δὲν ὑπάρχει καμμία γωνία ἀκτῆς γύρω ἀπὸ τὴν θάλασσαν αὐτὴν ποὺ νὰ μὴ τὴν ὤργωσε καὶ τὴν ἀνέδειξε τὸ πνεῦμα καὶ αἱ τέχναι τῶν Ἑλλήνων, ἔπρεπε νὰ ἐπιχειρήσῃ περισσότερα. Καὶ ἐπεχείρησε τολμήματα καὶ πρὸ παντὸς τὰ ἐξετέλεσε κατὰ τρόπον ποὺ ἐπροκάλεσε τόσην κατάπληξιν καὶ τόσον θαυμασμόν, ὅσον εἶχον προκαλέσει καὶ τὰ κατορθώματα τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ ἀέρα δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος. Διέσπασε τὴν ζώνην τῶν ναρκῶν εἰς τὸ στενὸν τοῦ Ὀτράντο καὶ εἰσῆλθε κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὴν Ἀδριατικήν, τὴν ὁποίαν εὐεπίφοροι εἰς μεγαλορρήμονα κομπασμὸν οἱ Ἰταλοὶ καὶ οἱ ναυτικοί των ἐμπειρογνώμονες μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ἀλβανικῶν ἀκτῶν ἀπεκάλουν ἰταλικὴν λίμνην. Ἐβομβάρδισε τοὺς λιμένας των χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἴχνος ἀντιπάλου. Τὰ ὑποβρύχιά μας ἔστησαν κατ' ἐπανάληψιν ἐνέδρας εἰς τὰς ἀλβανικὰς ἀκτὰς καὶ κατεβύθισαν ὁπλιταγωγὰ καὶ ἄλλα μεταφορικὰ πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ καὶ τέλος ἐβύθισεν ἓν ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον ἀποπειραθὲν ἄδοξον περιπολίαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν.

Οὕτω τὸ ἐπιθετικὸν πνεῦμα τοῦ μικροῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἤρθη εἰς τὸ ὕψος τῆς ὁρμητικῆς ἐποποιΐας τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ καὶ ἀνέζησεν εἰς ὅλην της τὴν λαμπρότητα καὶ εἰς ὅλην της τὴν αἴγλην ἡ δόξα τῶν θρυλικῶν ναυμάχων καὶ ἡ τόλμη τῶν ἀθανάτων πυρπολητῶν ποὺ ἐδημιούργησαν τὴν ἀήττητον παράδοσιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ Ἑλλάς, τῆς ὁποίας τὰ ὅπλα ἐκαλύφθησαν ἀπὸ νέαν ἐπίζηλον δόξαν, δικαιοῦται νὰ ὑπερηφανεύεται διὰ τὸν στόλον της.

Στό περιθώριο

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΛΑΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἀπὸ ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου, ἐκτὸς τῶν θερμῶν ἐκδηλώσεων συμπαθείας καὶ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸν ἡρωϊκὸν ἀγῶνα τῆς Πατρίδος μας ἐναντίον τοῦ ὑπούλου καὶ ἀνάνδρου ἐπιδρομέως, καταφθάνουν συνεχῶς καὶ διάφοροι γενναῖαι προσφοραὶ εἰς εἴδη καὶ εἰς χρῆμα. Ἡ Ἀμερικὴ στέλλει διαρκῶς σεβαστὰ ποσὰ ἀπὸ λαϊκοὺς ἐράνους ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος· ἡ Αὐστραλία καὶ ἡ Νέα Ζηλανδία ἔστειλαν ἄφθονα μάλλινα εἴδη καὶ χρήματα· ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἰνδιῶν ἔστειλε σοβαρὸν χρηματικὸν ποσόν· ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν, ἀπὸ τὴν Σουηδίαν καὶ ἄλλας ἀκόμη χώρας καταφθάνουν ἐνισχύσεις πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἔμπρακτοι ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος μας ἀπὸ τὰς ξένας χώρας τοῦ κόσμου δὲν ἀποτελοῦν ἁπλῶς μίαν σημαντικὴν οἰκονομικὴν συμβολὴν εἰς τὰς πολεμικάς μας ἀνάγκας· περισσότερον ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἄποψιν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀποβλέπει εἰς τὴν ἠθικήν των σημασίαν. Διότι αἱ ἐκδηλώσεις αὐταὶ ἀποτελοῦν τὴν καλυτέραν ἀναγνώρισιν τῆς ἠθικῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος καὶ ἐκφράζουν τὸν σεβασμόν, τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ψυχικὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἐλευθέρων λαῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔδωκε τὸν ὅρκον πίστεως καὶ παρέλαβε τὴν σημαίαν του τὸ «Σύνταγμα τῶν Δωδεκανησίων» καθὼς ὠνομάσθη ἡ πρώτη εἰς τὸ ἐλεύθερον ἔδαφος τῆς Πατρίδος σχηματισθεῖσα πολεμικὴ μονὰς τῆς πολυπαθοῦς καὶ ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ ἰταλικοῦ φασισμοῦ στεναζούσης εἰσέτι Δωδεκανήσου.

Ἐκ τῆς πρώτης ἱδρυτικῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ νέου Συντάγματος, κοινοποιηθείσης μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς σημαίας του, ἥτις τῷ ἐδωρήθη ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ἐπιτροπῆς τῶν Δωδεκανησίων, παραθέτομεν τὸ κατωτέρω χαρακτηριστικὸν ἀπόσπασμα:

«...Οἱ Δωδεκανήσιοι γνωρίζουν ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶναι καὶ ἰδική των. Γνωρίζουν ἀκόμη ὅτι οἱ ὑπὸ τὸν ἰταλικὸν ζυγὸν στενάζοντες ἀδελφοί των τῆς Δωδεκανήσου ἀναμένουν αὐτοὺς τοὺς ἀναπνέοντας τὸν ζείδωρον τῆς ἐλευθερίας ἀέρα νὰ τοὺς ἀνασύρουν ἀπὸ τὸν τάφον τῆς σκλαβιᾶς, γιὰ νὰ τοὺς φέρουν στοὺς κόλπους τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς οἰκογενείας.

»Ὁ ὅρκος, τὸν ὁποῖον δίδομεν σήμερον, εἶναι ὅρκος ποὺ κανεὶς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ σύνταγμα τοῦτο, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, θὰ παραβῇ, ἀλλὰ πάντες ἀνοικτίρμονες ἐκδικηταὶ τῆς ἀνάνδρου καὶ ἀτίμου ἐπιθέσεως κατὰ τῆς φιλειρηνικῆς μας χώρας, θὰ συνεχίσωμεν μὲ ἐπίμονον ἅμιλλαν τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις τῶν μαχητῶν τῆς Βορείου Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας, χαράσσοντες τὰς ὡραιοτέρας σελίδας τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου».

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἕνας φαντάρος μας, σκοπὸς εἰς τὸν δρόμον ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Κορυτσὰ εἰς Τίρανα.

Ἡ δευτέρα: Δύο νοσοκόμοι ὁδηγοῦν εἰς τὸ νοσοκομεῖο γενναῖο πολεμιστή μας μετὰ τὴν ἐπίδεσι τῶν τραυμάτων του.

Μία ἀπόφασις θανάτου!
ΤΟ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ ΤΟΥ „ΚΑΤΣΩΝΗ"

—Παιδιά, εἶπε ὁ κυβερνήτης τοῦ «Κατσώνη», νὰ σηκωθοῦμε ἀπάνω νὰ χτυπήσουμε;

—Μάλιστα κ. κυβερνῆτα.

Κανεὶς δὲν εἶπε ὄχι.

Ἦτο βέβαιον ὅτι θὰ ἐξετίθεντο εἰς μέγιστον κίνδυνον. Τὸ ὑποβρύχιον «Κατσώνης» εἶχε ρίξει τὰς δύο τορπίλλας του κατὰ τοῦ Ἰταλικοῦ ἐξωπλισμένου, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπέτυχε. Ὁ κυβερνήτης τοῦ Ἰταλικοῦ μὲ γλήγορη στροφὴ κατώρθωσε νὰ ἀποφύγῃ καὶ τὴν μία τορπίλλη καὶ τὴν ἄλλη. Ἀλλὰ ἡ λεία δὲν ἔπρεπε νὰ ξεφύγῃ. Ἦτο ντροπὴ νὰ γυρίσῃ πίσω τὸ Ἑλληνικὸ ὑποβρύχιο χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἐπὶ τόσας ἡμέρας ἔπλεεν εἰς τὴν Ἀδριατικήν, τὴν ἡμέρα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια, τὴν νύχτα ἐπάνω ἀπὸ τὰ κύματα. Εἶχαν δεχθῆ χιονιές, κρύο, τρικυμία μεγάλη. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔνοιαζε. Δὲν τοὺς ἐτρόμαζεν οὔτε ὁ βορηᾶς ὁ δυνατός, οὔτε ἡ ἄπιστη νοτιά, οὔτε τὸ χιόνι, οὔτε τὸ χαλάζι. Τοὺς ἐτρόμαζε νὰ γυρίσουν πίσω χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα· πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἄλλο ἑλληνικὸ ὑποβρύχιο, ὁ «Παπανικολῆς», εἶχε βυθίσει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Αὐλῶνος τρία ἰταλικὰ καράβια. Ἐγύρισαν ἔνδοξοι καὶ τιμημένοι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ναῦται τοῦ ὑποβρυχίου. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ὅλος ὁ κόσμος ιλοῦσε γι' αὐτούς, γιὰ τὸ κατόρθωμά των. Ἔλεγαν ὅτι εἶχαν ξαναζήσει ὁ Κανάρης ὁ πυρπολητὴς καὶ οἱ Ψαριανοὶ καὶ οἱ Ὑδραῖοι καὶ οἱ Σπετσιῶται ναυμάχοι τοῦ 1821. Ἀλλὰ μήπως τὸ πλήρωμα τοῦ «Κατσώνη» δὲν εἶχε τὴν ἴδια φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ἀποφάσεως; Νέα παιδιὰ ὅλοι. Εἶχαν δώσει μέσα των ὅρκον νὰ γυρίσουν νικηταὶ ἢ νὰ πεθάνουν. Νίκη ἦτο νὰ βουλιάξουν τοὐλάχιστο ἕνα ἰταλικὸ πλοῖο. Καὶ περιεπολοῦσεν ἐπὶ ἡμέρας καὶ νύχτας ὁ «Κατσώνης» εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Ἀδριατικῆς. Εἶχε συναντήσει ἕνα ἰταλικὸ σκάφος. Τοῦ ἔρριξε μιὰ τορπίλλη, τὸ πλοῖο ὅμως κατώρθωσε καὶ τὴν ἀπέφυγε. Ὕστερα συνήντησεν ἄλλο σκάφος, τοῦ ἔρριξε τορπίλλη πάλι. Ἀλλὰ καὶ πάλι τὸ ἐχθρικὸ πλοῖο μὲ ἐπιτηδείους ἐλιγμοὺς κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ. Τὸ πλήρωμα τοῦ «Κατσώνη» ἄρχισε νὰ τὸ πιάνῃ λύπη. Τόση ἀπόφασις καὶ νὰ πάῃ χαμένη; Καλλίτερα νὰ μὴ ζῇ κανείς. Ἡ αἴσθησις τῆς φιλοτιμίας εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν συνείδησι τῆς ζωῆς. Πεθαίνει κανεὶς γιὰ τὴν ἔννοια τῆς Τιμῆς. Οἱ δὲ Ἕλληνες εἶναι ὁ πιὸ φιλότιμος λαός. Ἡ Τιμὴ χαρακτηρίζει τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν.

Ὁ «Κατσώνης» ἐπροχώρησε πρὸς βορρᾶν. Ἔφθασεν ὡς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τῆς Μεδούης, ποὺ εἶναι τὸ βορειότερο λιμάνι τῆς Ἀλβανίας. Ἀλλὰ ὡς τὴν ὥρα δὲν ἦταν τυχερός. Ἐν τούτοις μία ἀρχαία παροιμία λέγει: «Ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς τολμηρούς». Καὶ ἄλλη παροιμία λέγει: «Ὁ ἐπιμένων νικᾷ».

Λοιπὸν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ναῦται τοῦ «Κατσώνη» καὶ τολμηροὶ ἦσαν καὶ εἶχαν ἐπιμονή.

Τὸ πρωῒ τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐφάνηκεν ἐπὶ τέλους ἄλλο πλοῖο. Εἶχε ἰταλικὴ σημαία. Τὸ σχῆμα του ἔδειχνε ὅτι ἦτο πετρελαιοφόρο. Ἦτο συννεφιασμένη ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ θάλασσα εἶχε τρικυμία.

Τὸ ἰταλικὸν ἐπροχωροῦσε. Τὸ ὑποβρύχιό μας παρακολουθοῦσε τὴν πορεία του ἐν καταδύσει. Ὁ κυβερνήτης του, νέο παιδὶ καὶ αὐτὸ ὅπως ὅλοι μέσα στὸ ὑποβρύχιον, ἔβλεπε μὲ τὸ περισκόπιο. Ἔρριξε τὴν μιὰ τορπίλλη. Ἔρριξε καὶ τὴν ἄλλη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀποτυχία. Τὸ ἰταλικὸ κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ ὅπως εἶχαν ξεφύγει καὶ τὰ ἄλλα. Γιατὶ ἡ πορεία τῆς τορπίλλης φαίνεται. Γίνεται ἕνα μεγάλο αὐλάκι ἀφροῦ καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεφύγῃ ἀλλάσσων τὴν πορεία τοῦ πλοίου. Μόνον ὅταν εἶναι ἀπὸ πολὺ κοντὰ δὲν προλαβαίνει τὸ σκάφος νὰ ἀλλάξῃ πορείαν. Ἀλλὰ τὸ ὑποβρύχιο δὲν εἶναι εὔκολο νὰ πλησιάζῃ πάντοτε.

Ἡ παράδοσις τῆς ἑλληνικῆς ἀνδρείας καὶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν εἶναι μεγάλη. Οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἐνδόξους παραδόσεις.

Ὁ κυβερνήτης τοῦ «Κατσώνη» ὑποπλοίαρχος Σπανίδης ποὺ τώρα εἶναι ἀντιπλοίαρχος, κατάγεται ἀπὸ τὴν Μικρομάνη τῆς Μεσσηνίας. Οἱ Μανιᾶται ἦσαν μεγάλοι ναυτικοί. Διεκρίθησαν ὡς πειραταί. Ἀλλὰ ἡ πειρατεία ἦτο ἔνδοξον ἐπάγγελμα τότε. Πατριωτικὸν ἔργον καὶ πολεμικόν. Ὁ Σπανίδης εἶχε τὰς παραδόσεις αὐτὰς μέσα εἰς τὸ αἷμα του, ὅπως τὰς εἶχαν καὶ τὰς ἔχουν καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται τῶν ὑποβρυχίων μας ποὺ εἶναι οἱ περισσότεροι ἀπὸ ναυτικὰ γένη καὶ ἀπὸ ναυτικοὺς τόπους. Οἱ πρόγονοί των ἦσαν ἔνδοξοι καὶ γενναῖοι ναυτικοί. Ἀκριβῶς δὲ ἡ φιλοτιμία αὐτὴ καὶ ἡ συνείδησις τοῦ ὑπερτάτου καθήκοντος ἔκανε τὸν κυβερνήτην τοῦ «Κατσώνη» νὰ ρωτήσῃ τὸ πλήρωμα.

—Νὰ σηκωθοῦμεν ἐπάνω νὰ χτυπήσουμε;

Καὶ ἡ ἴδια συνείδησις τῆς τιμῆς ἔκανε τοὺς ναύτας νὰ ἀπαντήσουν:

—Μάλιστα κ. Κυβερνῆτα.

Θὰ ἐξετίθεντο εἰς μέγιστον κίνδυνον. Καθὼς θὰ ἐπετίθετο τὸ ὑποβρύχιο, θὰ τοὺς ἐκτύπα τὸ ἐχθρικὸν σκάφος μὲ τὰ κανόνια του. Καὶ τὸ ὑποβρύχιον θὰ ἐχάνετο.

Ἀλλὰ ὅλοι μέσα εἰς τὸν «Κατσώνη» εἶχαν ἀποφασισθῆ.

«Καλλίτερα νὰ μὴ γυρίσουμε πίσω, παρὰ νὰ γυρίσουμε ἄπρακτοι».

Τὸ ὑποβρύχιον ἐσηκώθη, καὶ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ μὲ τὸ κανονάκι του. Τὸ Ἰταλικὸν εἶχε πολὺ μεγαλύτερα κανόνια. Ἀλλὰ οἱ ἄνδρες μέσα δὲν εἶχαν ψυχή. Ἄρχισαν νὰ πέφτουν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ «Κατσώνης» ἔρριψεν ἀπὸ πλησιεστάτην ἀπόστασιν τριανταμία βολάς, ὅσας ἡμέρας ἐτραβοῦσεν ὁ Δεκέμβρης. Τὸ Ἰταλικὸν ἐτινάχθη εἰς τὸν ἀέρα καὶ ὕστερα ἐβυθίσθη. Ὁ «Κατσώνης» ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βάσιν του νικητής, ὅπως εἶχεν ἐπιστρέψει πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ «Παπανικολῆς». Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπεθέωσε τοὺς νικητάς. Ἡ ἀπόφασις ἡ μεγάλη τοῦ θανάτου ἔδινε καὶ πάλι τὴν νίκην.

Κ. Φαλτάϊτς

«Πειθαρχία δὲν εἶναι ἡ δουλικὴ ὑποταγή, ἀλλὰ ἡ πειθαρχία ἡ ἐνσυνείδητος, ἡ αὐτοϋποταγή, ὁ αὐτοπεριορισμός, οὕτως ὥστε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζει ἡ πειθαρχημένη ἐλευθερία, τὰ ἀτομικὰ δηλαδὴ δικαιώματα, συγχρόνως τὰ περιορίζει εἰς ὅριον, τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν, εἰς τὸ ὅριον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀρχίζουν αἱ ἀνάγκαι καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Κράτους».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τὸ ἐπεισόδιο ποὺ θ' ἀφηγηθοῦμε εἶναι ἐξακριβωμένο καὶ αὐθεντικό. Ἔγινε πρὶν λίγες μέρες σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Κύπρου. Ὁ γάμος εἶχε τελειώσει στὴν ἐκκλησία καὶ ἡ γαμήλιος πομπή, μ' ἐπικεφαλῆς τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς «κουμπάρους» (στὴν Κύπρο οἱ κουμπάροι εἶναι πολλοί, κάποτε καὶ δέκα καὶ εἴκοσι ζεύγη), περνοῦσε τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ, κατευθυνομένη στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ. Σὲ κάποιο δρόμο ἡ πομπὴ συναντήθηκε μὲ τρεῖς ἀγνώστους κυρίους, πού, ὅπως φαίνονταν ἀπὸ τὸ ντύσιμό τους, εἶχαν ἔρθει ἀπὸ τὴν πόλι. Ἕνας χωρικὸς ἀποσπάσθηκε ἀπὸ τὴν πομπὴ καὶ μὲ τὴν προθυμίαν τῆς παντοτινῆς ἑλληνικῆς φιλοξενίας ρώτησε τοὺς τρεῖς πολίτες τί ἤθελαν. Σὲ λίγο ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, ἐνῷ ἡ πομπὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρῇ, ἐμαθεύτηκε ὁ λόγος τῆς ἐπισκέψεώς των, ποὺ ἔφτασε στὸ τέλος καὶ στ' αὐτιὰ τῆς νύμφης. Ἀμέσως ἐκείνη σταμάτησε καὶ μαζί της σταμάτησαν κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι.

—Τί ζητοῦν; εἶπε ἡ νύμφη. Ἐράνους γιὰ τὸν πόλεμο;

Καὶ μὲ μιᾶς σηκώνει τὸ λευκό της πέπλο, βγάζει τὰ σκουλαρίκια ἀπὸ τ' αὐτιά της καὶ καλώντας κοντά της τοὺς τρεῖς κυρίους, τοὺς τὰ δίνει.

—Δὲν ἔχω λεπτά, εἶπε.

Τότε, μὲ μιᾶς, χωρὶς καμμιὰ συνεννόησι, ἐντελῶς αὐθόρμητα, ἀδίστακτα καὶ πρόθυμα, ἄρχισαν ὅλοι, ἄντρες καὶ γυναῖκες, νὰ προσφέρουν ἐκεῖ, καταμεσῆς τοῦ δρόμου, ὅ,τι μποροῦσαν. Οἱ τρεῖς ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὴν πόλι ἔκλαιαν. Ὅλων τὰ μάτια εἶχαν βουρκώσει.

Ἀφηγηθήκαμε πλατύτερα τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, γιατὶ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ τῶν αἰσθημάτων ποὺ δονοῦν καὶ τὴν ἐθνικὴ Κυπριακὴ ψυχή, ὅπως καὶ γενικώτερα τὴν πατριωτικὴ ψυχὴ ὅλου τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἡ Κύπρος, πάντα βαθύτατα ἑλληνικὴ στὴν ψυχὴ καὶ στὸ φρόνημα, ἔλαβε μέρος σ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους, πότε πιὸ ἐνεργητικὰ καὶ πότε πιὸ παθητικά, πάντοτε αὐθόρμητα καὶ πρόθυμα, συμβαδίζοντας πιστὰ καὶ ἀναπόσπαστα μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα

Καὶ μὲ μιᾶς σήκωσε τὸ λευκό της πέπλο...

τὸν μακραίωνα δοξασμένο δρόμο της.

Ἔτσι καὶ τώρα δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ὑστερήσῃ ἡ Κύπρος στὴ γενικὴ ἔκρηξι τοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς ἀποφασιστικότητος καὶ τῆς αὐτοθυσίας τῆς Φυλῆς μας ἐνώπιον τῆς ὑπούλου καὶ ἀτίμου ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς Χώρας μας. Καὶ μόλις ἐξεδηλώθη ἡ ἄνανδρος ἐπιβουλή, ὁ Κυπριακὸς Λαὸς ἐξηγέρθη καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ ὅλον τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ ἐξεδήλωσε κατὰ τρόπον ἀληθινὰ μεγαλειώδη τὴν ἀλληλεγγύη του μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα.

Σὲ πολλὲς χιλιάδες ἀνέρχονται οἱ ἐθελονταί, ποὺ ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ γραφοῦν, γιὰ νἄρθοῦν ἐδῶ καὶ νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ μολονότι δὲν ἔφθασεν ἀκόμη στὸ μέτωπο παρὰ μικρὸς ἀριθμός, ἔχει κιόλας γεμίσει τὴν Ἑλλάδα ἡ ἠχὼ τῆς γενναίας καὶ ἡρωϊκῆς πολεμικῆς δράσεως τῶν παιδιῶν τῆς Κύπρου.

Οἱ ἐθνικοὶ ἔρανοι, ποὺ ἄρχισαν ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες τοῦ πολέμου μὲ ἀφάνταστον ἐνθουσιασμὸ σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς μεγαλονήσου, ἔχουν ἤδη φθάσει στὶς πενήντα χιλιάδες λίρες (τριάντα περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν) καὶ συνεχίζονται παντοῦ μὲ τὴν ἴδια προθυμία.

Ἐξ ἄλλου οἱ γυναῖκες τῆς Κύπρου πλέκουν διαρκῶς κι' αὐτές, ὅπως ὅλες οἱ Ἑλληνίδες, μάλλινα εἴδη γιὰ τοὺς στρατιῶτες μας, ὑπῆρξαν δὲ τόσο πρόθυμες καὶ σημαντικὲς οἱ ἰδιαίτερες προσφορὲς τῶν Κυπρίων στὸν Ἑλληνικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρό, ὥστε νὰ δημοσιεύσῃ ἰδιαίτερην εὐχαριστήριον ἀνακοίνωσι στὸν Τύπο γιὰ νὰ τονίσῃ τὸ γεγονὸς καὶ νὰ τὸ προβάλῃ ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν.

Ὅλα αὐτὰ σημειώνονται ἐδῶ ὄχι γιὰ νὰ ἐξάρουν τὸν Κυπριακὸ πατριωτισμό, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστότατος καὶ ἐξεδηλώθη πάντοτε, σὲ κάθε ἐθνικὴ περιπέτεια, κατὰ τὸν θερμότερο καὶ ἐντονώτερο τρόπο. Οἱ γραμμὲς αὐτὲς γράφονται, γιὰ νὰ δώσουν μιὰν ἀκόμη εἰκόνα τῆς βαθυτάτης ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀδιαρρήκτου ἐθνικῆς ἑνότητος ποὺ συνδέουν ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἐθνικὴ ψυχὴ τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς, ὅπως τὴν ἐξύπνησε, τὴν ἐτόνωσε καὶ τὴν ἐζωογόνησε ἡ μεγάλη πνοὴ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μελῆς Νικολαΐδης

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ὅταν ἐδῶ καὶ δυόμιση μῆνες ἕνας ὕπουλος γείτονας κινήθηκε αἰφνιδιαστικὰ γιὰ νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν πατρίδα τῆς ἐλευθερίας, οἱ Ἠπειρῶτες ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ προβάλλοντας τὰ στήθη τους τοῦ κόψανε τὴ φόρα καὶ τὸν ἀνάγκασαν σὲ λίγο νὰ πάρῃ τρεχάλα τὸ δρόμο πρὸς τὴ θάλασσα. Καὶ τοῦ ἀντισταθῆκαν πρῶτοι αὐτοί, γιατὶ αὐτοὶ βρέθηκαν μπροστά του. Τὴν ἴδια στάσι θὰ κρατοῦσε βέβαια κάθε περιφέρεια ἑλληνική· ὁ πατριωτισμὸς ὅμως καὶ ἡ γενναιότητα ποὺ ἔδειξε ἡ Ἤπειρος στὶς κρίσιμες ἐκεῖνες μέρες προσθέτουν ἀκόμα ἕναν τίτλο στὴν ἔνδοξη ἱστορία της, ἱστορία ἀδιάκοπων πολέμων, ἀλλὰ καὶ θετικῆς ἐργασίας.

Οἱ Ἠπειρῶτες εἶναι οἱ πιὸ ἐργατικοὶ ἄνθρωποι τῆς χώρας μας. Ὅπου βρεθοῦν, ἐννοοῦν νὰ δουλέψουν. Καὶ ποτὲ δὲ σηκώνουν τὸ κεφάλι ἀπ' τὴ δουλειά. Θέλουν νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους μὲ τὸν ἱδρωτα, μὲ τὸν τίμιο κόπο, κι' ὄχι μὲ σταυρωμένα χέρια ἢ ἐπιτήδειους συνδυασμούς. Ἡ μιὰ γενιὰ παραδίνει τὴν ἐργασία σὰ δίδαγμα στὴν ἄλλη κι' ὅλοι τους μαθαίνουν ἀπὸ μικροὶ νὰ μὴν τρῶν τὸ καρβέλι χαράμι. Ἄλλοι στὰ χωράφια, ἄλλοι πίσω ἀπὸ τὰ ζωντανά τους, ἄλλοι κατεβασμένοι στὶς πολιτεῖες, ἄλλοι φευγάτοι στὰ ξένα, ταξιδεμένοι καὶ πολυτεχνίτες, ὅλοι παιδεύονται ν' ἀφήσουν στὰ παιδιά τους κάτι περισσότερο ἀπ' ὅ,τι κληρονόμησαν αὐτοὶ ἀπ' τοὺς πατεράδες τους.

Καὶ ποτέ τους δὲ βαρυγκομοῦν. Αἰσιόδοξοι κι' ἀλέγροι, τραβᾶνε μπροστὰ καὶ περνᾶν τὰ πιὸ μεγάλα βάσανα μὲ τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα. Γιατί, ἐξ ἄλλου, καὶ σὲ ποιὸν νὰ παραπονεθοῦν; Ἡ φτώχεια εἶναι μιὰ φυσικὴ κατάστασι γι' αὐτούς. Δὲν πρόκειται λοιπὸν ν' ἀποχτήσουνε πλούτη, μὰ νὰ βγάλουν πέρα τὸ δύσκολο καιρό. Ἄλλο μέσο ἀπὸ τὴ δουλειὰ δὲν ὑπάρχει. Πρέπει νὰ δουλέψουν κι' ἀφοῦ ὑπάρχει συναγωνισμός, πρέπει νὰ δουλέψουνε καλά, γιὰ νὰ τοὺς προτιμοῦν. Ἡ βιοθεωρία τους εἶναι, καθὼς βλέπετε, πολὺ ἁπλῆ. Δὲ χρειάζεται νὰ ξέρῃ κανεὶς γράμματα μὲ τὸ τσουβάλι γιὰ νὰ τὴν καταλάβῃ.

Ἡ Ἤπειρος εἶναι μέρος φτωχό, ἀπὸ τὰ φτωχότερα ποὺ ἔχει ὁ τόπος μας. Φτωχομάνα τὴ λένε κι' οἱ ἴδιοι. Τρεῖς ἦταν ἀνέκαθεν οἱ πόροι της: γεωργία, κτηνοτροφία καὶ ξενιτιά. Τ' ἄλλα δυὸ περιωρίστηκαν τὰ τελευταῖα χρόνια, δὲν ἀπόμεινε παρὰ μόνο τὸ πρῶτο. Τὰ δάση ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ φυλαχτοῦν, νὰ γίνουν πυκνὰ καὶ λογγωμένα ὅπως στοὺς παλιοὺς καιρούς. Ἔτσι τὰ κοπάδια τῶν γιδιῶν χαθῆκαν ἀπ' τὰ πλάγια καὶ μονάχα τὶς μανάρες του κράτησε κάθε νοικοκύρης. Ἡ διέξοδος πάλι τοῦ ἐξωτερικοῦ κόπηκε κι' αὐτή, οὔτε Βλαχιὰ πιὰ οὔτ' Ἀμερική. Ὁ Ἠπειρώτης σήμερα εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ζῇ ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴ γῆ του. Ξεφεύγει καὶ στὶς πόλεις ἕνα μικρὸ ποσοστό, μορφωμένοι κι' ὑπάλληλοι, μὰ τὸ κύριο σῶμα — ὁ λαὸς τῆς ὑπαίθρου — βρίσκεται πάντα στὴ θέσι του.

Ἀπὸ τέτοιον φτωχότοπο περιμένουν νὰ ζήσουν, ἀλλὰ καὶ πόσο τὸν ἀγαποῦνε γι' αὐτό. Μιὰ μυστικὴ δύναμι δένει τοὺς κατοίκους μὲ τὸ χῶμα. Ἕνας δεσμὸς παντοδύναμος τοὺς ἑνώνει μ' ἐκεῖνες τὶς κακοτοπιές. Ξενιτεύονται, μὰ ὁ νοῦς τους εἶναι πάντα ἐκεῖ. Πολλοὶ δὲ βγάζουν οὔτε τὸ μισὸ καλαμπόκι τῆς χρονιᾶς τους κι' ὅμως τοὺς βλέπεις προσκολλημένους στὸ ἔδαφος, ἕνα μ' αὐτό. Βουλιάζουν καμμιὰ φορὰ τὰ χωριά των, τοὺς προτείνουν νὰ κατοικήσουν ἀλλοῦ, σὲ πιὸ εὔφορα μέρη. Μὰ ποῦ νὰ τὸ κουνήσουν αὐτοὶ ἀπὸ κεῖ! Μὲ τίποτε δὲν ἀλλάζουν τὴν πατρίδα. Τοὺς ποτίζει πίκρες κι' ὅμως δὲν τὴν ἀπαρνιοῦνται. Ἡ χειρότερη κατάρα ποὺ μπορεῖς νὰ τοὺς δώσῃς εἶναι νὰ πεθάνουν μακριὰ ἀπ' τὰ πατρικά τους χώματα, στὰ ξένα. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἠπειρώτη εἶναι τέλος πάντων κάτι τὸ ἀνεξήγητο. Κι' οἱ ἴδιοι μόνο ποὺ τὴ νοιώθουν, δὲ μποροῦν νὰ τὴν ἐκφράσουν.

Τοὺς εἶπαν ἀποδημητικὰ πουλιά, μὰ δὲν εἶναι. Ἡ ἀνάγκη τοὺς ἔκανε νὰ ξενιτεύουνται. Ἂν εἶχαν στὸ σπίτι τους ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ, δὲ θὰ βγαῖναν παραέξω ἀπ' τὸ χωριό. Αὐτὸ ποὺ λέμε τυχοδιωκτικὸ πνεῦμα — μὲ τὴν καλὴ καὶ τὴν κακή του σημασία — δὲν τὸ ἔχει καθόλου ὁ Ἠπειρώτης. Καμμιὰ τάσι φυγῆς δὲν τὸν βασανίζει. Κοιτάει μονάχα τὴ δουλειά του, τὸ συμφέρο, καὶ μ' αὐτὸ κανονίζει τὴν πορεία του. Εἶναι σὲ ὅλα του θετικός, μετρημένος, ὑπολογιστής. Ἀλλὰ σὲ μιὰ στιγμὴ ἐνθουσιασμοῦ μπορεῖ νὰ θυσιάσῃ ὅλα τ' ἀγαθὰ ποὺ σύναξε μὲ κόπους καὶ στερήσεις. Τέτοιος εἶναι, δὲ λογαριάζει καμμιὰ θυσία ὅταν αἱ-

(Συνέχεια στὴ σελ. 432)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

19ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ ιζ΄ 12—19)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱερουσαλὴμ διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν. Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Ἀπόστολος (Πρὸς Κολοσσαεῖς γ΄ 4—11)

Ἀδελφοί, ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπιστολῶν του ἔγραψε καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς πόλεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Κολοσσαὶ θέλοντας νὰ τοὺς στερεώσῃ στὴν πίστι του πρὸς τὴν τότε μόλις ἀρχίσασαν νὰ διαδίδεται χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀνάμεσα λοιπὸν ἀπ' τὶς ἄλλες παραγγελίες ποὺ τοὺς δίδει, στὴν περικοπὴ ποὺ παραθέτουμε πιὸ πάνω τοὺς λέγει ὅτι, ὅταν πραγματικὰ γνωρίσουν τὸ Χριστό, θὰ δοξασθοῦν ὅσον δὲν φαντάζονται. Δηλαδὴ τοὺς συνιστᾶ νὰ πιστεύουν μὲ ἀκράδαντη πεποίθησι στὴν χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ νὰ ζοῦν σύμφωνα μὲ τὰ παραγγέλματά της, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι κάνοντας αὐτὰ θὰ ἐπιτύχουν τὴν παντοτινή τους σωτηρία. Τοὺς λέγει λοιπὸν μεταξὺ τῶν ἄλλων νὰ νεκρώσουν κάθε πάθος ποὺ εἶχαν ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή. Νὰ ἀποφεύγουν κάθε κακὴ ἐπιθυμία, κάθε πάθος, κάθε πλεονεξία καὶ γενικὰ κάθε κακὸ ἐλάττωμα, διότι ὅλα αὐτὰ ἀπομακρύνουν τὸ χριστιανὸ ἀπ' τὸν ἴσο δρόμο τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ὁδηγοῦν πάλι πίσω στὴν εἰδωλολατρεία. Ἑπομένως ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀπαρνεῖται τὰ ἐλαττώματά του ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀντάξιος ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ προκαλεῖ καὶ τὴν ὀργὴ καὶ τὴν τιμωρία τοῦ Θεοῦ. Τοὺς λέγει δὲ πιὸ κάτω ἀκόμα καθαρώτερα τί πρέπει νὰ κάνουν. Πρέπει, τοὺς λέγει, νὰ ἀπαρνηθῆτε τὸν παλαιὸν ἑαυτόν σας, τὸν γεμᾶτον ἀπὸ κάθε ἐλάττωμα, καὶ νὰ ἐνδυθῆτε μὲ τὴν περιβολὴ τοῦ γνήσιου καὶ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ καὶ τὴν ζωήν σας ὅλην νὰ τὴν περνᾶτε σύμφωνα μὲ τὴ θέλησι τοῦ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος ποὺ μὲ τὸ κήρυγμά του καὶ τὴ θεϊκή του διδασκαλία σκοπὸ εἶχε νὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἀπ' τὶς παγίδες τοῦ Διαβόλου καὶ νὰ κάμῃ μιὰ νέα κοινωνία ἀνθρώπων τιμίων, δικαίων καὶ εὐσεβῶν. Μέσα δὲ στὴν κοινωνία αὐτὴ θὰ ζοῦν μόνον ἐκεῖνοι ποὺ θὰ γίνουν ἄξιοι αὐτῆς καὶ ποὺ θἆναι τόσο μεγάλη, ὥστε νὰ χωρέσῃ κάθε ἄνθρωπο μὴ κάνοντας διάκρισι ἂν αὐτὸς ποὺ πρόκειται νὰ δεχθῇ θὰ εἶναι Ἕλλην ἢ Ἑβραῖος ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης ἐθνικότητος. Τοὺς λέγει δὲ αὐτὰ ὁ Παῦλος διὰ νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησι ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μεταξύ των εἶναι ἀδελφοὶ καὶ ἴσοι ἑπομένως ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει καμμιὰ προτίμησι, ἀλλὰ δέχεται στὴν ἐκκλησία του ὁποιονδήποτε ποὺ ἀκολουθεῖ πιστὰ τὰς ἐντολάς του καὶ θέλει τὴν σωτηρίαν του.

Λοιπὸν καὶ μεῖς ἂν θέλωμε νὰ ἐπιτύχωμε τὴν ψυχική μας σωτηρία καὶ νὰ εἴμεθα πραγματικὰ γνήσιοι χριστιανοὶ πρέπει ἀκολουθῶντας τὶς συστάσεις αὐτὲς τοῦ μεγαλυτέρου τῶν Ἀποστόλων νὰ ἀποβάλωμε κάθε μας ἐλάττωμα καὶ πρὸ παντὸς τὸ μῖσος ἐναντίον τῶν συνανθρώπων μας.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Παρακολουθεῖτε τὶς ἐπιστολὲς ποὺ δημοσιεύονται συχνὰ στὶς ἐφημερίδες; Ἄλλες γραμμένες ἀπὸ τὸ χέρι τῶν ἀγωνιστῶν, ποὺ προασπίζουν μὲ τὰ στήθη των τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλες γραμμένες ἀπὸ τὰ μετόπισθεν πρὸς τοὺς μαχητάς. Οἱ πρῶτες, γραμμένες στὰ διαλείμματα τῶν μαχῶν, στὸ γόνατο, στὴν πέτρα, στὸ κανόνι, ἀπηχοῦν τὸν κρότο τῆς μάχης, τὴν ὁρμὴ καὶ τὴν ἀλκὴ τῶν νικητῶν. Οἱ δεύτερες, γεμᾶτες στοργὴ καὶ ἀγάπη, δείχνουν μέσα τους ξεχυμένη τὴν τρυφερότητα τῆς μάνας, τὴν ἀφοσίωσι τῆς ἀδελφῆς, τῆς γυναίκας, τοῦ παιδιοῦ, τὴν ἀντρίκια στοργὴ τοῦ πατέρα.

Κι' οἱ πρῶτες κι' οἱ δεύτερες πάλλονται ἀπὸ ἕναν παλμὸ θαυμαστῆς πατριωτικῆς ἐξάρσεως. Εὐωδιάζουν ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἐκφράζουν τὴν ἀπόλυτη πεποίθησι στὴ θεία βοήθεια. Δείχνουν τὴ βαθειὰ συναίσθησι τοῦ σκληροῦ, τοῦ ὑπὲρ πάντων ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ τὴ μεγάλη ἀπόφασι τῆς θυσίας, καὶ τὴν ἀπόλυτη πεποίθησι γιὰ τὴν τελικὴ νίκη.

Εἶναι μιὰ γενικὴ πεποίθησις. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες, ἀγωνισταὶ καὶ ἄμαχοι, ὅλοι ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν πεποίθησι αὐτή. Δὲν τὴν ἐπροκάλεσαν οἱ νῖκες, οἱ θαυμαστὲς ὁμολογουμένως νῖκες. Ἦταν ἀκράδαντη στὶς ψυχὲς ὅλων ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Καὶ μιὰ φωνὴ ἀκουγόταν ἀπὸ παντοῦ: Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας! Αὐτὴ ἡ πεποίθησις προεξωφλοῦσε καὶ προεξοφλεῖ τὴν ἱστορική, τὴν ὁλοκληρωτικὴ νίκη.

Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας! Τὸ λένε ὅλοι. Τὸ γράφουν οἱ στρατιῶτες πρὸς τοὺς δικούς των. Τὸ γράφουν καὶ οἱ ἄμαχοι πρὸς ἐκείνους. Καὶ δέονται ὅλοι. Προσευχὲς θερμὲς ὑψώνονται πρὸς τὸν Κύριον τῶν δυνάμεων, πρὸς τὴ Μεγαλόχαρη Παρθένο. Παρακλήσεις καὶ ἱκεσίες, γιὰ νὰ προστατεύσουν τὰ παιδιά μας ἀπὸ τοὺς μεγάλους κινδύνους τοῦ πολέμου καὶ τοῦ χειμῶνος. Ἀλλὰ καὶ εὐχαριστίες καὶ δοξολογίες ἐγκάρδιες γιὰ τὶς ἐπιτυχίες. «Ἐδῶ στὸ μέτωπο, μοῦ γράφει κάποιος φίλος ἀξιωματικός, ὅλοι πιστεύουνε στὸ Θεό. Ὅλοι προσεύχονται. Πρὶν ἀπὸ τὴν μάχην τὸν παρακαλοῦμε νὰ εὐλογήσῃ τὸν ἀγῶνα μας. Μετὰ τὴν μάχην ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων δὲν ἀκούεις τίποτε ἄλλο, παρὰ «Δόξα σοι ὁ Θεός». Μὲ μεγάλην προθυμίαν παρακολουθοῦν ὅλοι οἱ ἄνδρες τὰς λειτουργίας ποὺ γίνονται εἰς τὸ ὕπαιθρον ἢ εἰς κανένα Μοναστήρι ποὺ εὑρίσκομεν εἰς τὸν δρόμον μας. Ἐδῶ δὲν ἀκούεις οὔτε βλασφημίας οὔτε λόγους ἀπρεπεῖς. Οἱ στρατιῶτες μας ἔχουν μίαν θαυμασίαν μεταβολὴν καὶ δεικνύουν ἀγάπην πρὸς τὴν ἁγίαν Θρησκεία μας ποὺ σὲ συγκινεῖ. Φαντάζομαι ὅτι τὸ ἴδιον θὰ γίνεται σήμερα καὶ αὐτοῦ κάτω εἰς τὰς πόλεις».

Αὐτὰ μοῦ γράφει ὁ ἀξιωματικὸς ἀπὸ τὴν πρώτη γραμμὴ τῆς μάχης. Καὶ ἔτσι ἀποδεικνύεται ἄλλη μιὰ φορά, μὲ τὸν πιὸ ὁλοφάνερο τρόπο, πὼς ἡ πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια εἶναι οἱ μεγαλύτερες δυνάμεις γιὰ τὰ ἄτομα καὶ γιὰ τοὺς λαούς. Μὲ αὐτὴν ἠθικοποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι, ἐμπνέονται τὴν αὐταπάρνησι καὶ τὴν αὐτοθυσία. Αὐτὴ γεμίζει τὴν ψυχὴ ἀπὸ ὑψηλὰ αἰσθήματα ἀλτρουϊσμοῦ καὶ φιλοπατρίας. Καὶ γίνεται ἔτσι ὁ μεγάλος συντελεστὴς τῆς Νίκης, τῆς Δόξας καὶ τοῦ Θριάμβου. Γι' αὐτὸ ὅσοι θέλησαν σὲ παλαιότερα χρόνια νὰ περιφρονήσουν ἢ καὶ ἁπλῶς νὰ παραμελήσουν τὴν θρησκείαν, αὐτοὶ ἔκαμαν τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ κατὰ τῆς Πατρίδος. Εὐτυχῶς ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν παρεπλανήθη ἀπὸ τοὺς κήρυκας τῆς ἀπιστίας. Ἔμεινε ἀφοσιωμένος στὴν πίστι τῶν πατέρων του. Καὶ αὐτὴ ἡ πίστις ἐκδηλώνεται τώρα μὲ τὸν λαμπρότερο τρόπο.

Δίδαγμα γιὰ μᾶς. Δίδαγμα κυρίως γιὰ τὴ νέα γενεά. Δίδαγμα ποὺ μᾶς φωνάζει καὶ μᾶς προτρέπει νὰ κρατηθοῦμε γερὰ δεμένοι στὶς τίμιες προγονικές μας παραδόσεις τῆς πίστεως καὶ τῆς θρησκείας, ἂν θέλουμε νὰ χουμε γιὰ πάντα στὸ πλευρό μας τὸν πανίσχυρον αὐτὸν συντελεστὴ τῆς Νίκης.

Α. Ι. Γκιάλας

Τό ἀληθινό παράσημο...

Πόσο ἐφευρετικός εἶναι ὁ ἄνθρωπος! ἔλεγε ὁ δεκανέας Κωστάκης Λόγγας, τριτοετής φοιτητής τῆς Νομικῆς στήν προηγούμενη ζωή του.

Καί πόση ἀντοχή ἔχει! Ποιός θά τό πίστευε πώς θά μπορούσαμε νά ζοῦμε, νά γελοῦμε μάλιστα καί νά τραγουδοῦμε πάνω σέ κορφές δυό χιλιάδων μέτρων καί τί, μ' ἕνα κρύο 20 καί 25 βαθμούς κάτω ἀπό τό μηδέν! Ἀπόσωνε τήν κουβέντα ὁ Μῆτσος Χαρίτος, πού τόν εἴχανε βγάλει Μαυρομάτη γιά τά πολύ μαῦρα καί γυαλιστερά του μάτια. Αὐτός ἦτανε ἀκόλουθος τοῦ συνταγματάρχου, διοικητοῦ τῆς μονάδος.

«Δέν μπορεῖ νά ποῦμε, πώς εἴμαστε κι' ἄσχημα», εἶπε πάλι ὁ Λόγγας ρίχνοντας ἕνα χοντρό ξύλο στό πρόχειρο τζάκι. «Μόνο πού εἶναι σάν νά γυρίσαμε πίσω αἰῶνες καί χιλιετηρίδες». Κι' ἔστρεψε τό μάτι του γύρω. «Ἔτσι θά κατοικοῦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι».

Κι' ἀληθινά εἶχε κάποιον ἀέρα πρωτογονίας τό λαγοῦμι αὐτό πού βρίσκονταν οἱ σύντροφοι ἐκεῖνοι ἀξούριστοι, κατακουκουλωμένοι καί πάντα ὡπλισμένοι, μέ τό ὅπλο, τήν παλάσκα καί τό σακκουλάκι τίς χειροβομβίδες μπροστά στό στῆθος. Παρόμοια σπήλαια ἦτανε ἕνα σωρό στήν πλαγιά. Δέν μποροῦσε να προχώρηση βῆμα ὁ λόχος ἐκεῖνος. Ἀποσπάσθηκε ἀπό τή μονάδα του μέ ἰδιαίτερη διαταγή πού ἀνάλαβε νά ἐκτελέση ὁ ἴδιος ὁ συνταγματάρχης, γιατί ἦτανε πολύ σπουδαία. Τό χιόνι ἔπεφτε μέρες τώρα καί τό πάχος του εἶχε φτάσει τό ἐνάμισυ μέτρο. Δέν τους χώριζε παρά μιά πάλλευκη ζώνη ἀπό τό ὕψωμα, πού στέκονταν ὠχυρωμένοι οἱ Ἰταλοί, μέ ὅλα τους τά καθέκαστα, σπουδαῖες «φωλεές» βαρέων πολυβόλων, ἀντιαεροπορικά κι' ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται γιά νά ἡσυχάζουν. Ἡ πάλλευκη ἐκείνη γραμμή ἦτανε μιά βαθειά ρεματιά γεμισμένη μέ χιόνι. Κάτω ἀπό τό χιόνι ἔτρεχε ἕνα ποτάμι πού μουντή ἀκούονταν ἡ βοή του ν' ἀνεβαίνη στήν πλαγιά.

Ὁ λόχος τῶν Ἑλλήνων ἔφτασε νύχτα γιατί καί μόνο τίς νύχτες περπατοῦσε ἔτσι γιά νά πετύχη τέλεια τό καμουφλάρισμά του καί νά μήν μπορῆ νά τόν ἀνακαλύψη ἀπό πάνω κανένα ἀτσαλένιο πουλί τοῦ ἐχθροῦ. Στερνά ἀπό κουραστική πορεία ἔσκαψε σέ ἀδιάκοπη ἐργασία τά ὀρύγματα ἐκεῖνα. Κάτι παράξενα μακρουλά ἀμπρί μέ τόν ἕνα τοῖχο τους ψηλά ἀκουμπησμένον στήν ἀνηφοριά. Πάνωθέ τους τέντωσαν σύρριζα μέ τή γῆ τά ἀντίσκηνα βαθιά παλουκωμένα μέσα στό παγωμένο χιόνι. Καί τούς φάνηκαν τόσο ὠφέλιμα. Γιατί ἡ φοβερή χιονοθύελλα τῆς περασμένης νύχτας πῆγε νά τούς τρελλάνη. Κι' ἄν δέν ἤτανε βαριά ὡπλισμένοι θά σήκωνε στόν ἀγέρα ὄχι μονάχα τά ἀντίσκηνα παρά κι' αὐτούς τούς ἴδιους. Οἱ διάδρομοι αὐτοί μέσα στή γῆ ἤτανε μάλιστα κάπου κάπου ἐφωδιασμένοι καί μέ εἰδικά τζάκια πού μαλάκωναν τήν παγωνιά ξεχύνοντας μιά εὐχάριστη μυρουδιά ἀπό τά κούτσουρα τῶν κέδρων πού νύχτα κουβαλοῦσαν οἱ στρατιῶτες. Ἔτσι τό νότισμα τοῦ χώματος καί ἡ μοῦχλα δέν εὕρισκαν καιρό νά μεγαλώσουν. «Ἀλήθεια δέν εἴμαστε κι' ἄσκημα», ἐπανέλαβε σάν ἀντίλαλος, ὅπως συνήθιζε ὁ Μαυρομάτης. Εἶχε στή φοῦχτα του σταφίδες, πού πετοῦσε μέ ἐπιτυχία στόν ἀέρα καί τίς τσάκωνε μέ τό στόμα. Καμμιά δέν τοῦ ξέφευγε. Κάθε τόσο ξανάχωνε τό χέρι στήν τσέπη τῆς πλατειας μαντύας του καί ξανάρχιζε μέ τίς τσαφίδες τόν ἴδιο σκοπό.

«Καί πῶς θἄμαστε ἄσκημα ἀφοῦ ἔχουμε σταφίδες καί τσιγάρο; Μά τό Θεό χωρίς αὐτά δέν θά βαστοῦσαμε. Καλά τὄγραψε καί κάποιος γραμματιζούμενος: Εὐλογημένη ἡ γῆς ἡ Ἑλληνική πού βγάζει σταφίδα καί καπνό!» ἔλεγε κι' ἔτρωγε ὁλοένα μακάρια τίς σταφίδες του.

— Ψέματα; Εὐλογημένη καί τρισευλογημένη! Κι' ἄν μποροῦν ἄς βάλουν χέρι ἀπάνω της τά κορόϊδα! Σελασιέδες ἐμεῖς δέν εἴμαστε! ἀνακατεύτηκε τώρα στήν κουβέντα καί ὁ τρίτος σύντροφος, ὁ Γιώργης Μπακάς, ἀπό τήν Τρίπολι.

— Ἐμεῖς μιά φορά θά τούς τό δείξουμε, μόνο πού ἄφηκα τά χωράφια μου σύξυλα κι' αὐτός ὁ καϋμός μέ τρώει. Θά μπορέση ἄρά γε ἡ γυναῖκα μου κι' ἡ κόρη μου — μικρή εἶναι ἀκόμα, μά διάβολος! — νά τά διαφεντέψουν; Κι' ἔχω κάτι παχιά χώματα ὁ Θεός νά μοῦ τά προστατεύη.

— Ἔννοιά σου κι' ἡ Κυβέρνησι φροντίζει καί γι' αὐτό! Θά βρεθοῦν ἄνθρωποι νά βοηθήσουν τίς γυναῖκες γιά τό κάθε τι, εἶπε ἡσυχάζοντάς τον ὁ Λόγγας.

— Τί κάνεις; ρώτησε πάντα μασουλώντας ὁ Μαυρομάτης, στερνά ἀπό κάποια πάψι.

— Τί νά κάνω; Καλά Μαυρομάτη. Ἐσύ;

Γέλασε τό νέο παιδί δείχνοντας κάτι ἄσπρα γερά δόντια σάν τοῦ νέου λυκόπουλου.

— Τί κάνεις Γιάννη; Κουκιά σπέρνω. Σέ σένα πάγει καϋμένε Γιώργη.

— Ἐγώ σέ ρωτῶ τί κάνεις στά χωράφια σου;

— Ἄ, τί κάνω στ' ἀμπέλια μου; Σταφύλια καί κρασί...

— Κάνεις καί σταφίδες;

— Καί τί σταφίδες! Ξανθές σάν κεχριμπάρι καί γλυκές σάν τό μέλι! ἀπάντησε περήφανα ὁ Γιώργης ὁ Μπακάς.

— Νάχαμε καμπόσες ἀπ' αὐτές μωρέ Γιώργη, πρόσθεσε μέ παιδική ἀφέλεια ὁ Μαυρομάτης.

Γέλασε τώρα μέ τή σειρά του ὁ Γιώργης.

— Ὁλόκληρα ἀμπέλια θά μποροῦσες νά φᾶς! Ὅλη μέρα μασᾶς σάν τή γρηά γκαμήλα κάθε στιγμή ὅπου σταθῆς κι' ὅπου βρεθῆς... Καί τίς δικές μας μερίδες ἐσύ τίς μασουλίζεις.

— Ἔχεις δίκηο Γιώργη. Δέν εἶναι ὅμως σάν τίς δικές σου ὅπως τίς λές... Ἔτσι ξανθές κι' ἔτσι γλυκές!...

— Μά καί δέν ἔχουν καί πολλοί τέτοια ἀμπέλια σάν τά Μπακέϊκα. Ξακουστά σ' ὅλη τήν περιφέρεια, εἶπε πάλι ὁ Γιώργης κορδωμένα.

Ὁ φοιτητής ὁ Λόγγας, πού τόση ὥρα τούς ἄκουγε κι' ἔκανε χάζι, ἔρριξε ἕνα πόντο πειραχτικό γιά νά γελάση.

— Ἀφοῦ τά Μπακέϊκα στήν Τρίπολι εἶναι τά πιό ὡραῖα ἀμπέλια σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα, κι' ἀφοῦ ὁ φίλος μου Μαυρομάτης ἀγαπᾷ τόσο τίς σταφίδες θά σᾶς κάνω μιά πρότασι: Σάν γυρίσουμε πίσω στά σπίτια μας, μέ τό καλό, νά δώση ὁ Γιώργης ὁ Μπακᾶς τήν κόρη του καί μερικά του ἀμπέλια στό Μαυρομάτη.

Χαμογέλασε ὁ Μαυρομάτης κι' εἶπε δειλά:

— Φτάνει νά θέλη ὁ Γιώργης.

Δέν πρόφτασε ὅμως ν' ἀποτελειώση τή φράσι του. Σάν θηριομαινόμενο πετάχτηκε στή μέση ὁ Μπακᾶς. Οἱ φλόγες τοῦ τζακιοῦ φώτιζαν τἄγρια μάτια του πού σάν νά εἴχανε ἀναποδογυρίσει.

— Βρέ τομάρια, βρέ χαλέδες, εἶστε ἐσεῖς ἄξιοι νά ἀναφέρετε καί μόνο τῆς κόρης μου τὄνομα; Ἐγώ μωρέ δέν ἀφήνω νά τήν ἀντικρύση ἥλιος, νά τή δῆ ἀντρίκιο μάτι καί σεῖς ἀναφέρατε τήν κουβέντα της;

Ἔπιασε τό Μαυρομάτη ἀπό τό πέτο τῆς μανδύας καί καθώς ἦτανε μικροκαμωμένος, τόν τίναξε στήν ἄλλη μεριά τοῦ ὀρύγματος.

— Θά σοῦδειχνα ἐγώ ἄν ἤτανε ἄλλη περίστασι. Θά σοὔκοβα μῦτες κι' αὐτιά μέ τό μαχαίρι!

Καλά πού μπῆκε κείνη τή στιγμή ὁ λοχίας καί κόπασε ἡ φουρτούνα ἡ ξαφνική. Ἔξω ὅμως ἐξακολουθοῦσε νά λυσσάζη ἡ χιονοθύελλα. Ἡ νύχτα ἦτανε σάν μιά μάζα πηχτή σκούρα, νά σων φρέσκια μουσταλευριά ἀπό μαῦρο σταφύλι πασπαλισμένη μέ ζάχαρι, θἄλεγε ὁ Γιώργης ὁ Μπακᾶς ἄν δέν ἤτανε τόσο φουρκισμένος μέ τά ἀνόητα λόγια τοῦ Λόγγα. Κι' αὐτόν ὅμως ἄς μήν τον ἀδικοῦμε. Ἤθελε νά κουρντίση κέφι. Ἔπληττε μέσα σ' αὐτή τήν ἀπραξία. Ποιός νά τό μάντευε πώς ὁ Γιώργης θά πειράζονταν τόσο πολύ; Κι' ἄλλο δέν λυπήθηκε τόν καϋμένο τό Μαυρομάτη, πού τόν κόλλησε στόν τοῖχο κυριολεκτικά ὁ χειροδύναμος Μπακᾶς. Ἡ ἀλήθεια εἶνει πώς αὐτό θἄπρεπε νά τό πάθη ὁ Λόγγας ὁ ἴδιος. Τάξιζε. Μά νά, ὅποιον πάρη ἡ μπόρα! Σ' ὅλα τά πράματα ἔτσι συμβαίνει. Τώρα τόν ἔβλεπε σκυμμένον στή γῆ νά μαζεύη τίς σταφίδες του πού κύλισαν στό χῶμα μέ τήν ἄδικη ἐπίθεσι. Κι ἤτανε ὁ Μαυρομάτης τόσο ἀξιαγάπητο παιδί. Πάντα γελαστό καί γλυκομίλητο καί πάντα πρόθυμο. Τόσο ἁγνό καί τόσο ἠθικό! Δέν μιλοῦσε ποτές γιά «ἀηδίες», ὅπως ἔλεγε τίς γυναικοκουβέντες τῶν συναδέλφων του. Ἤτανε ἀπό κάποιο παραλιακό χωριό τῆς Πελοποννήσου, ἄβγαλτος καί δειλός σάν κορίτσι. Ἤξερε ὅμως τόσο καλά νά φροντίζη τἄλογα καί γι' αὐτό τόν εἶχε κοντά του ὁ συνταγματάρχης, πού τόν συμπαθοῦσε μάλιστα ἰδιαίτερα γιά τήν τιμιότητα καί τήν καλωσύνη του.

Πλάϊ του, στριγμωμένος στόν τοῖχο, κρατώντας τά γόνατά του, ὁ Μαυρομάτης...

• • •

Μιά μέρα καί μιά νύχτα λυσσομανοῦσε ἡ χιονοθύελλα. Οἱ ἄνδρες πλήτταν κουρνιασμένοι μέσα σ' ἐκεῖνα τά μακρουλά ὀρύγματα. Πόσο παρακαλοῦσαν νά τούς ἔλθη πάλι μιά διαταγή γιά ξεκίνημα. Ἄρχισε νά τούς νευριάζη κι' ὅλας τό καθησιό αὐτό. Νόμιζαν πώς θά μούδιαζαν τά πόδια τους καί τά χέρια τους θά σκέβρωναν. Ἡ διαταγή ὅμως τοῦ συνταγματάρχη ἦτανε αὐστηρή. Νά μήν προχωρήσουν πέρα ἀπό τή ρεματιά ἄν δέν δώση ὁ ἴδιος τό ἐμπρός. Κι' ἔτσι ἔμειναν καρφωμένοι τώρα τέσσερες μέρες καί τέσσερες νύχτες στήν πλαγιά ἐκείνη. Κι' ἡ κορφή ἦτανε τόσο κοντά νά τήν πιάσῃς μέ τό χέρι σου, πού λέγει ὁ λόγος. Ὅμως θέλοντας καί μή ἔπρεπε νά μένουν ἐκεῖ καμουφλαρισμένοι μέσα στά χιόνια κι' ἀνάμεσα στά κάτασπρα βράχια καί τά πρινάρια.

Ὁ Ἰταλός ἀπό πάνω ποῦ νά τούς πάρη εἴδησι; Μαστόροι οἱ δικοί μας γιά τό καμουφλάρισμα. Ἀλλιῶς θά γύριζε τά κανόνια του καταπάνω τους καί θά τούς

ἔκανε μεγάλη θραῦσι, ἀφοῦ ἤτανε καὶ πιὸ ψηλά. Δὲν ὑπωπτεύονταν ποτὲ πὼς ὁ ἐχθρὸς ἐνήδρευε τόσο κοντά του καὶ πὼς περίμενε μόνο μιὰ διαταγὴ γιὰ νὰ τὸν ἐκτοπίσῃ. Ἔτσι ἑτοιμάστηκαν καὶ περίμεναν μέρες τώρα τὸ «πανηγύρι».

Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀναμονὴ ἦταν [illegible]. Ἦταν σὰν κι᾽ ἐκείνη τῶν θεατῶν ὅταν περάσῃ ἡ ὥρα τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου. Μάλιστα ὁ λοχίας ἔλεγε πὼς δὲν μποροῦσαν ἔτσι νὰ περιμένουν πιά. Οἱ ἄνδρες ἄρχισαν νὰ μελαγχολοῦν, [illegible] τοὺς [illegible] νὰ [illegible] γιὰ τὸ [illegible] τους καὶ γιὰ τὸ χωριό τους, γιὰ τὴ μάνα τους καὶ γιὰ τὴν καλή τους.

Ἔτσι κι᾽ ἀπόψε [illegible] ἡ χιονοθύελλα [illegible] καὶ [illegible] δὲν μποροῦσαν νὰ [illegible]. [illegible] ὁ Λόγγας [illegible] φορὰ τὸ [illegible] του καὶ τὸ [illegible]. [illegible] μαζί του τὸ [illegible] καὶ τὸ μικρὸ [illegible] τῆς [illegible] τὸ σχῆμα [illegible] ἡ μάνα του [illegible] τὴν κουταλα, ποὺ ἀνακάτευε τὸν τραχανὰ κι᾽ ἔπιανε ἐν τῷ μεταξὺ νὰ τοῦ [illegible] τὸ [illegible]. Τὴν ἤξερε αὐτὸς τί προκομμένη ἤτανε.

Πλάϊ του, πολὺ κοντά, στηριγμένος στὸν τοῖχο, κρατώντας τὰ γόνατά του καὶ μὲ τὸ ὅπλο του κρεμασμένο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του στὸ παλοῦκι ὁ Μαυρομάτης. Κάπου κάπου σήκωνε τὸ χέρι του, ἔρριχνε πάλι μιὰ σταφίδα στὸν ἀγέρα καὶ τὴν τσάκωνε μὲ τὸ στόμα σὰν πεινασμένο πουλί. Ἤτανε λίγο παιδιάστικο καὶ ἀστεῖο τὸ πρόσωπό του καθὼς τὸ φώτιζαν οἱ φλόγες ἀπὸ τὰ κέδρινα κούτσουρα ποὺ μοσκοβολοῦσαν. Ὁ Μπακάς ἀπὸ κεῖνο τὸ ἐπεισόδιο δὲν τοὺς ἔκανε πιὰ παρέα. Ἴσως νὰ ντρέπονταν καὶ ὁ ἴδιος γιὰ τὸ φέρσιμό του. Γιατί τί ἤτανε στὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς; Ἕνα ἀθῶο ἀστεῖο.

Μέσα στὴ νύχτα ἀκούγονταν τὸ μούγκρισμα τῆς θύελλας καὶ σὰν συγκόντο ἡ βουὴ τοῦ ποταμιοῦ μέσα στὴ ρεματιά. Ἤτανε τὸ ἀσώπαστο τραγοῦδι ποὺ ὑμνοῦσε βραχνὸ μέσ᾽ ἀπὸ τὸ φαράγγι τὴν αἰωνιότητα τοῦ ἄγριου [illegible]. Σὰν νά ἤτανε ἡ βαρειὰ ἀνάσα του [illegible] θόρυβο μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του καὶ ἤθελε νὰ διαβεβαιώσῃ τοὺς ἀνθρώπους πόσο μικροὶ καὶ μηδαμινοὶ εἶναι μὲ τὴν ὀλιγόχρονη ζωοῦλα τους μπροστὰ στὸ ἄπειρο τῆς ζωῆς του [illegible]. Ὁ Μαυρομάτης [illegible] τη [illegible] καὶ νὰ τὸν βάραινε χίλιες ὀκάδες. Σὰν νὰ τὸν πίεζε. Γιατί δὲν πιάνανε κι᾽ οἱ δύο τους νὰ κοιμηθοῦνε; Ποιὸς ξέρει. Κανεὶς δὲν ρώτησε τὸν ἄλλον.

Σ[illegible] πολλὲς φορὲς χωρὶς [illegible]. Ὁ [illegible] πρωτόγονο, ἁπλὸ κι᾽ ἀμόρφωτο, ὁ ἄλλος διανοούμενος, ἐξελιγμένο μυαλό, εὕρισκαν τόσο θαυμάσια τὴ σύνδεσι τῶν ψυχῶν των καὶ πάντα ἀπ᾽ αὐτὴ πετιώτανε μιὰ λαμπερὴ σπίθα ποὺ χάριζε καὶ στοὺς δυὸ τὸ ἴδιο φῶς.

— Παράξενο ὄνειρο εἶδα προχτές [illegible] δέκα λεπτὰ [illegible] διακόψε τὴ σιωπὴ ὁ Μαυρομάτης.

— Ὀνειρεύεται [illegible] ὅταν [illegible] μὲ τὰ [illegible] στὴν [illegible] καὶ μάλιστα [illegible] σταφίδες! γέλασε ὁ Λόγγας.

— Χωρὶς αὐτὲς μοῦ φαίνεται πὼς θὰ πάγωνα. Μὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτό, εἶπε ὁ Μαυρομάτης. Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο... κάτι ἄλλο...

— Ἔ, γιὰ πὲς τὄνειρό σου! Μπορεῖ νὰ ξέρω νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω... Νάτανε ἡ μάνα μου ἐδῶ.

— Ἤτανε, λέει, καλοκαίρι, ἄρχισε μὲ τὸ κεφάλι λίγο σκυμμένο στὰ γόνατά του ὁ νέος. Περπατοῦσα σ᾽ ἕνα λιβάδι ποὺ ἔβρεχε ἀστρολούλουδα. Νά ἀπὸ κεῖνα ποὺ λέτε σεῖς στὸν τόπο σας μαργαρίτες!..

— Αὐτὸ εἶναι ἐπειδὴς τώρα δυὸ μέρες βλέπεις τὸ χιόνι νὰ πέφτῃ, τοῦ λέγει ὁ συντροφός του.

— Δὲ βαρυέσαι, δὲν εἶναι αὐτό, εἶπε πάλι ὁ Μαυρομάτης. Στρώνονταν στὴ [illegible] μαξίλα. Μὰ ξαφνικὰ ἀνάμεσα σ᾽ αὐτὰ παρουσιάστηκαν καὶ κάτι κατακόκκινες παπαροῦνες... νὰ σὰν ἅλικο αἷμα ἔμοιαζαν... εἶπε καὶ σταμάτησε.

Ὁ Λόγγας ποὺ ἔσιαχνε τὴ φωτιὰ γύρισε:

— Γιατί σταμάτησες;

— Θὲς ν᾽ ἀκούσῃς; Καλά! Κι᾽ ἄρχισε πιὸ σιγανὰ τώρα: Ἀπὸ τὸ ξαγνάντο νὰ καὶ κατέβαινει ἕνα κορίτσι. Ἤτανε λέγει τοῦ Μπακᾶ ἡ κόρη. Κι᾽ ἤξερα στὸ ὄνειρο πὼς τὴ λέγανε Μαρίκα.

— Μωρὲ Μαυρομάτη ἀλήθεια τί σύμπτωσι! Ἔτσι τὴ λένε... εἶπε μὲ προσοχὴ τώρα ὁ Λόγγας.

— Μὲ κόντεψε ἔχοντας στὸ χέρι ἕνα δεματάκι κόκκινες παπαροῦνες καὶ ἀμίλητη τὸ κόλλησε στὸ δεξὶ μέρος τοῦ ἀμπέχωνου.

— Περίεργο ὄνειρο! Λέγει σκεφτικὰ ὁ Λόγγας.

— Τί περίεργο. Ἐγὼ τὸ ξέρω ἤτανε ἡ Παναγιὰ καὶ μάλιστα ἡ Παναγιὰ τοῦ μοναστηριοῦ τῆς [illegible] πάνω ἀπὸ τὸ χωριό μου. [illegible] φορὲς περιεργάστηκα μικρὸς τὸ πρόσωπό της.

Αὐτοῦ σταμάτησε ἡ ἐξήγησι τοῦ ὀνείρου. Μέσα στὴ νύχτα ἀκούστηκε κάποιο σούσουρο. Μίλησαν οἱ βιγλοσκοποί, παρουσιάσαν. Ἀκούστηκαν ἀρβύλες νὰ τρίζουν πάνω στὸ παγωμένο χιόνι. Σὲ λίγο μπῆκε χιονισμένος κατάστρος ὁ συνταγματάρχης μὲ τοὺς [illegible]. Χτύπησε τὰ πόδια του στὸ χῶμα, τίναξε τὸ χιόνι ἀπὸ τὴ χλαίνη, ἐνῷ οἱ δυὸ τοῦ ἀκόλουθοι χαιρετοῦσαν κανονικά, μὰ μὲ φωτερὰ μάτια.

— Δὲν κοιμοῦστε παιδιά;

— Λέγαμε παραμύθια καὶ ξηγούσαμε ὄνειρα, κύριε συνταγματάρχα, περιμένοντας τὸ θαῦμα πάλι!... εἶπε ὁ Λόγγας.

— Ἔτσι εἶναι! Θ᾽ ἀστράψῃ πάλι τὸ [illegible] νὰ φωτίσῃ τὶς [illegible] μας καὶ θὰ θαμπώσῃ τὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου! πρόσθεσε ὁ συνταγματάρχης.

Σὲ δυὸ λεπτὰ τὸ ὄρυγμα γέμισε ἀπὸ ἄνδρες βαθμοφόρους, ποὺ ἤρθανε νὰ πάρουν τὶς διαταγὲς τοῦ ἀρχηγοῦ των. Μίλαγε αὐτὸς ἀργὰ καὶ σιγὰ ἐξηγώντας τὸ σχέδιο. Τὰ πολυβόλα καὶ τὰ [illegible] ποὺ [illegible] ἤρθανε μὲ [illegible] πάνω στὶς γιδόστρατες καὶ στὰ βράχια. Κι᾽ αὐτὰ καμουφλαρισμένα καὶ μόνο μὲ πορεία μέσα στὴ νύχτα.

— Σὰν φάντε μπαστοῦνι θὰ μᾶς δῇ πάνω στὸ κεφάλι του ὁ Φρατέλλος. Καὶ πρέπει νὰ προσέξουμε νὰ μὴν χάσουμε ἄνδρες. Αὐτοὶ ἐκεῖ ἀπάνω στὴν κορφὴ εἶναι οἱ ἀπόστολοι τῆς «θυσίας», ὅπως λέγονται. Κατακρίνουν τοὺς ἄλλους Ἰταλοὺς γιὰ [illegible] κι᾽ [illegible] νὰ νικοῦν ἢ νὰ πεθαίνουν.

— [illegible] τοὺς [illegible] κι [illegible] συνταγματάρχα μου [illegible] τὸ [illegible] μας! εἶπε [illegible] ὁ Λόγγας.

— Ἔτσι θὰ γίνῃ πάλι, ἀπάντησαν καὶ οἱ ἄλλοι.

Μόνο ὁ Μαυρομάτης δὲν ἔλεγε τίποτα στὴ γωνιὰ ποὺ στέκονταν.

— Ὅμως ἔχω πληροφορίες ὅτι τὸ [illegible] πάνω ἀπὸ τὴ [illegible] τοποθετημένα φυτίλια. Αὐτὰ πρέπει νὰ [illegible] χωρὶς νὰ μᾶς [illegible]. Ἕνας πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ, εἶπε σοβαρὰ ὁ ἀρχηγός.

Κάποια ἀνατριχίλα πέρασε τὸ [illegible]. Μὰ δὲν πρόφτασαν νὰ τὸ [illegible]. Μπροστὰ στὸν συνταγματάρχη στέκονταν στητὸς κι᾽ [illegible] μεταμορφωμένος ὁ Μαυρομάτης.

— Ἐγὼ [illegible] στὸ σκοτάδι, κύριε συνταγματάρχη, καὶ ξέρω νὰ [illegible] καὶ νὰ κρατιέμαι πολλὴ ὥρα κάτω ἀπὸ τὸ νερό. Κάνε μου τὴ χάρι νὰ μοῦ δώσῃς αὐτὴ τὴν ἀποστολή.

Τόση [illegible] εἶχε ἡ φωνή του, τόση ἀνδρικότητα ἡ στάσι του ποὺ ὁ συνταγματάρχης δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ ἀρνηθῇ.

• • •

Τὴν αὐγὴ τῆς νύχτας ἐκείνης [illegible] τὸ [illegible] ὁ λόχος [illegible] τὸ ὕψωμα. Οἱ «ἀπόστολοι τῆς θυσίας» νομίζοντάς το πάντα ἕτοιμο γιὰ [illegible] τὸ [illegible] καὶ περίμεναν τὴν ἀνατίναξί του. Μάταια ὅμως ἡ χαρά τους! Ὅλα τὰ φυτίλια εἴχανε κοπῆ ἀπὸ τὸ [illegible] τοῦ [illegible] Μαυρομάτη.

Ὅταν οἱ Ἰταλοὶ ἀντελήφθησαν τὸ πρᾶγμα, οἱ Ἕλληνες ἦσαν πιὸ [illegible] κοντὰ καὶ ἐκτὸς τῆς βολῆς τῶν κανονιῶν τους. Πετοῦσαν ἀπὸ βράχο σὲ βράχο κάτω ἀπὸ τὰ πυρὰ ποὺ περνοῦσαν πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους καὶ πήρανε τὸ ὕψωμα μὲ ὅλα του τὰ καθέκαστα, ὀχυρά, ἐφόδια καὶ μὲ τοὺς «ἀποστόλους τῆς θυσίας» ἄλλους νεκροὺς κάτω ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ λόγχη κι᾽ ἄλλους μὲ τὰ χέρια σηκωμένα.

Τὸ μεσημέρι [illegible] πάνω στὴν κορφὴ καὶ τὸ Μαυρομάτη νεκρό. Ἕνα βλῆμα τὸν βρῆκε στὸ στῆθος. Πέθανε μὲ τὸ κοφτερὸ μαχαίρι στὸ χέρι ἀφοῦ ἔκοψε καὶ τὸ τελευταῖο σύρμα. Στὴ δεξιὰ μεριὰ τοῦ στήθους του φαίνονταν μιὰ σκούρα βοῦλλα ἀπὸ αἷμα. Οἱ φίλοι του κάθισαν πλάϊ του γιὰ λίγα λεπτὰ καθὼς τὸν ξάπλωσαν στὸ χιόνι.

— Οἱ παπαροῦνες ποὺ εἶδε χτὲς στὸ ὄνειρό του! [illegible] ὁ Λόγγας [illegible].

Ὅταν ὅμως [illegible] ὁ συνταγματάρχης [illegible] καὶ τὸν φίλησε μὲ συγκίνησι στὸ μέτωπο, εἶπε βλέποντας τὸ αἷμα ἐκεῖ στὸ πλάγι τοῦ στήθους:

— Ἕνα ἀληθινὸ παράσημο, παιδί μου!...

Χώνοντας ὁ Μπακὰς τὸ χέρι του μέσα στὶς τσέπες τοῦ νεκροῦ γιὰ νὰ πάρῃ τὰ ἐνδεικτικά του καὶ τὰ ἀναμνηστικά του ἔβγαλε μιὰ φοῦχτα σταφίδες. Ἀργὰ σήκωσε τὸ χέρι του καὶ τὶς [illegible] νὰ σκορπίσουν πάνω στὸ χιόνι ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάκτυλά του. Ἔσκυψε στερνὰ πάνωθέ του σὰν νάθελε νὰ τοῦ πῇ κάτι, κάποιο μυστικό. Κι᾽ ἤτανε ἀλήθεια ἕνα μυστικὸ τῆς ψυχῆς του, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν ἡρωϊσμὸ καὶ τὴν αὐτοθυσία τοῦ σκοτωμένου ἥρωα.

— Βρὲ Μαυρομάτη ἄς σοὔδινα καὶ τὴν κόρη μου τὴν Μαρίκα κι᾽ ὅλα τ᾽ ἀμπέλια μου τὰ Μπακέϊκα. Τ᾽ ἄξιζες!

Σήκωσε τὴν ἀπαλάμη του καὶ σφόγγισε ἕνα δάκρυ, ποὺ γυάλιζε στὸ μάτι του.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΟΥΡΑΝΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ

Ὅσοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ἀστρονομικὰ [illegible]

ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Ἡ [illegible] παρουσιάζεται ἐξαιρετικὰ μεγαλοπρεπής, διότι κοσμεῖται ἀπὸ [illegible] ἀστέρας πρώτου μεγέθους. Τὸ θέαμα παρουσιάζεται ἀκόμη περισσότερ[illegible] τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὀλίγον πρὸς νότον ἐμ[illegible] νος μὲ τοὺς λαμπροὺς ἀστέρας τοῦ τετραπλεύρου του. [illegible] διακρίνεται εὔκολα ὁ Τελαμὼν καὶ ἐκεῖ κοντά [illegible] τηρήσωμεν διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ μίαν [illegible]ος ποὺ καλεῖται Σεί[illegible] Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης. Πρὸς τὸ ΒΑ. μέρος [illegible] τὴν ὥραν αὐτὴν καὶ ἡ Μεγάλη Ἄρκτος.

• • •

Περὶ τὸν μεσημβρινὸν εὑρίσκονται ἄλλοι ἀστε[illegible] ἔχουν ἀστέρας πρώτου μεγέθους. Οὕτω, πρὸ[illegible] μικρότερος ἀπὸ τὸν Ἥλιον τὸν [illegible] 100 φορὰς λαμπρότερος ἀπὸ τὸν [illegible] εἰς πολὺ μακρινὴν ἀπόστασιν καὶ [illegible] τὸν Περσέα [illegible] ἀρχίζει σιγὰ-σιγὰ νὰ χάνεται πρὸς τὸ [illegible]. Ἡ Κασσιόπη εὑρίσκεται πρὸς τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ [illegible].

Ἄλλοι πλανῆται λαμπροὶ δὲν κοσμοῦν τὸν ἑσπερινὸν οὐρανόν, [illegible] τὸν Δία καὶ τὸν Κρόνον. Οὗτοι, ἔπειτα ἀπὸ τὴν προσέγγισιν [illegible]

ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Ἡ Σελήνη [illegible] νὰ παρουσιάζεται ὑπὸ μορφὴν δρεπάνου τὰς [illegible] τῆς 27 Ἰανουαρίου, ὁπότε θὰ ἐξαφανισθῇ τελείως.

ΣΕΙΡΙΟΣ

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

48. (Συνέχεια)

Ὁ Ἀλέξανδρος καμάρωσε τὸ κριάρι μεγάλο, κάτασπρο, ἄγριο. Τὰ χρυσωμένα κέρατά του ἔλαμπαν. Καὶ τὸ βαρὺ κεφάλι του ἦταν βαμμένο κόκκινο. Ὁ βασιλιᾶς ἔσκυψε νὰ τὸ χαϊδέψη.

— Τί ὡραῖο κριάρι! ψιθύρισε. Σὰ βασιλιᾶς!

Οἱ δυὸ νέοι ἔρριξαν γρήγορη ματιά, ὁ ἕνας στὸν ἄλλον· καὶ μονομιᾶς ἔβαλαν κι' οἱ δυὸ τὸ χέρι στὴ ζώνη κι' ἅρπαξαν τὰ μαχαίρια. Ὁ Στέφανος σφύριξε· πήδηξαν οἱ φρουροὶ ποὺ εἶχε στήσει γύρω. Χύμηξαν σὰ λοντάρια καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ τὰ δυὸ μαχαίρια κατέβαιναν στὸ σκυμμένο κεφάλι τοῦ Ἀλέξανδρου οἱ δυὸ νέοι εἶχαν κυλιστῆ κάτω νεκροί.

Οἱ στρατιῶτες ἄρχισαν νὰ φωνάζουν χαρούμενοι. Μερικοὶ ὅμως ἔφυγαν θυμωμένοι, ὁ Καλλισθένης ἐξαφανίστηκε. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐξακολούθησε τὴ θυσία, ἀπαθής. Ὁ Ἡφαιστίων ἔφτασε ταραγμένος ἀκούγοντας τὶς φωνές. Εἶδε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ θυσιάζη γαλήνιος κι' ἡ καρδιά του ἡσύχασε. Ὁ Στέφανος εἶχε σηκώσει τώρα τὸ σῶμα τοῦ φίλου του καὶ τὰ γόνατά του ἔτρεμαν:

— Ἑρμόλαε! Ἑρμόλαε! ψιθύρισε, γιατὶ νὰ τὸ κάμης αὐτό;

Πρόσταξε νὰ μεταφέρουν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Χαρικλῆ.

— Θάψετέ τα! πρόσταξε τοὺς στρατιῶτες του.

— Ὄχι, νὰ τ' ἀφήσουμε νὰ τὰ φᾶν τὰ κοράκια! φώναξαν μερικοὶ ἀγριεμένοι.

— Θάψετέ τα! ξανάπε ὁ Στέφανος. Δὲν εἴμαστε βάρβαροι· εἴμαστε Ἕλληνες. Καὶ τοῦτοι ἦταν Ἕλληνες.

Τὴν ἴδια μέρα οἱ στρατιῶτες ἔπιασαν τὸν Καλλισθένη καὶ τὸν ἔφεραν μπροστὰ στὸν Ἀλέξανδρο.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος! φώναζαν. Αὐτὸς πῆρε στὸ λαιμό του τοὺς δυὸ νέους. Πήγαινε μαζί τους, φώναζε γιὰ τὴν ἐλευτερία, τοὺς ἔσπρωχνε νὰ σκοτώσουν, αὐτὸς φταίει!

Ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε καὶ τὸν κοίταξε.

— Ἔχεις τίποτα νὰ πῆς; τὸν ρώτησε.

— Ἔχω! ἀποκρίθηκε μὲ γενναιότητα ὁ φιλόσοφος.

— Μιλᾶς σὰ νὰ μὴ φοβᾶσαι.

— Δὲ φοβοῦμαι, ἀποκρίθηκε ὁ Καλλισθένης. Ὑπάρχει ἕνα ἀγαθὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὴ ζωή.

— Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ ἀγαθό;

— Ἡ ἐλευθερία!

Κεφ. 65.

Ἂν ἐρχόταν ξαφνικὰ ἕνας Ἕλλη- [illegible] Σαμαρκάνδη κι' ἔβλεπε τὸ παλάτι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ προχωροῦσε μέσα στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ θρόνου, θὰ ἔτριβε τὰ μάτια του. Θὰ νόμιζε πὼς ὀνειρεύεται. Εἶναι τοῦτο παλάτι τοῦ Ἕλληνα ἀρχιστρατήγου ἢ μήπως εἶναι τὰ μυθικὰ ἀνάκτορα τοῦ Μεγάλου Βασιλιᾶ τῶν Περσῶν;

Ὁ Ἀλέξανδρος καθόταν σὲ ὁλόχρυσο θρόνο. Ἦταν ντυμένος σὰν Πέρσης μονάρχης, μὲ πολυτελέστατα φορέματα καὶ κοσμήματα. Τὸ πάτωμα ἦταν ραντισμένο ἀρώματα καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὸ θρόνο μέσα σὲ πολύτιμα θυμιατήρια ἔκαιγε ἀκριβὸ μοσκολίβανο.

Καὶ τί πλῆθος ἀλλόκοτο ἀπ' ὅλες τὶς φυλὲς τοῦ κόσμου! Φρύγες, Καππαδόκες, Κύπριοι, Κρητικοί, Πέρσες, Αἰγύπτιοι, Σκύθες, Ἄραβες, Φοίνικες, Σύριοι, γίγαντες ἀπὸ τὸ Ἀφγανιστὰν καὶ τὸ Τουρκεστάν, Ἰνδοὶ μελαψοὶ μὲ τ' ἄσπρα σαρίκια. Καὶ καθένας φοροῦσε τὴ στολὴ τῆς πατρίδας του καὶ μιλοῦσε τὴ γλῶσσα τοῦ τόπου του. Κι' ὅλοι πέφταν πίστομα καὶ προσκυνοῦσαν τὸ βασιλιᾶ, ποὺ κάθουνταν σὰ θεός, ἀκίνητος, ὁλόχρυσος, στὸν ὑψηλό του θρόνο.

Μέσα στὸ πλῆθος αὐτὸ ὄρθιοι, περήφανοι, μὲ τὶς ἁπλὲς στολές τους, στέκουνταν οἱ Μακεδόνες κι' οἱ Ἕλληνες. Καὶ σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ παλατιοῦ μέσα σ' ἕνα κλουβί, σὰν ἐπικίνδυνο ζῶο, φυλακισμένος ὁ φιλόσοφος Καλλισθένης κοίταζε ὅλη αὐτὴ τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι.

— Φύγετε ὅλοι! πρόσταξε σήμερα τὸ πρωὶ ὁ Ἀλέξανδρος σηκώνοντας τὸ χέρι. Φύγετε ὅλοι! Νὰ μείνουν μονάχα οἱ πρέσβεις ἀπὸ τὶς Ἰνδίες.

Οἱ πρέσβεις Ἰνδοὶ ἔπεσαν καὶ προσκύνησαν.

Ἔφυγαν ὅλοι, ἐξαφανίστηκαν οἱ παρδαλὲς στολὲς μέσα στοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους. Οἱ πρέσβεις Ἰνδοί, δυὸ θεόρατοι ἄντρες, μὲ βαριὰ ἄσπρα σαρίκια, μὲ μεγάλα ἀμυγδαλωτὰ μάτια, μὲ βαμμένα κόκκινα νύχια, ἔπεσαν καὶ προσκύνησαν.

— Ὁ Θεός, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, μοῦ ἔδωσε τὴν κοσμοκρατορία. Ἔχω χρέος νὰ φτάσω ὡς τὴν ἄκρη τῆς γῆς. Ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει ὁ μέγας Ὠκεανός. Πέρα ἀπὸ τὶς Ἰνδίες. Πηγαίνετε, πῆτε τοῦ βασιλιᾶ σας νὰ μὲ περιμένη. Μπῆκε ἡ ἄνοιξι· θὰ ξεκινήσω.

— Καλῶς νὰ ὁρίσης, βασιλιᾶ μου, ψιθύρισαν μὲ τρόμο οἱ δυὸ πρέσβεις.

— Θὰ διατάξω νὰ φορτώσουν εἴκοσι τέσσερες καμῆλες δῶρα γιὰ τὸ βασιλιᾶ σας. Καὶ τὸ δαχτυλίδι τοῦτο, σημάδι τῆς φιλίας μας.

Εἶπε καὶ παρέδωσε στὸ γεροντότερο ἕνα βαρὺ χρυσὸ δαχτυλίδι μὲ πράσινη πέτρα.

— Στείλετέ μου ὁδηγούς, εἶπε, νὰ μὲ πᾶνε στὸ βασιλιᾶ σας.

Οἱ δυὸ πρέσβεις προσκύνησαν καὶ βγῆκαν ἔξω, πισωδρομώντας, χωρὶς νὰ στρέψουν τὴ ράχι στὸ βασιλιᾶ Ἀλέξανδρο.

Ὁ Ἀλέξανδρος φώναξε τὸ Στέφανο. Ὁ φίλος μας ἔτρεξε· ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ ἅπλωσε τὸ χέρι.

— Στέφανε, τοῦ εἶπε, τρεῖς φορὲς ὡς τώρα μοῦ ἔσωσες τὴ ζωή. Ὅλοι μου οἱ φίλοι ἔγιναν κοντά μου πλούσιοι καὶ δυνατοί. Ἐσὺ δὲν καταδέχτηκες ποτὲ καμμιὰν ἀμοιβή, πάντοτε ἀρνιέσαι. Γιατί;

— Μὰ ἔχω τὴ μεγαλύτερη ἀμοιβή, εἶπε ὁ Στέφανος.

Ποιά;

— Κάνω κι' ἐγώ, ἀκολουθώντας σε, ὦ βασιλιᾶ, ὅ,τι μπορῶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἀλέξανδρος σώπασε λίγο. «Ὁ νέος αὐτός, συλλογίστηκε, εἶναι καλύτερος ἀπὸ μένα· πιὸ ἁγνός. Δουλεύει γιὰ τὴν πατρίδα ἀνώνυμα· χωρὶς νὰ διαλαλῆ τ' ὄνομά του. Νίκησε τὸν ἐγωϊσμὸ καὶ τὴν περηφάνεια. Ἐνῶ ἐγώ...».

— Καλά, εἶπε χαμογελώντας. Ἔχεις δίκιο. Μὰ ἐγὼ σοῦ ἑτοιμάζω μιὰ μεγάλη ἀμοιβή. Αὐτὴ θὰ τὴ δεχτῆς, εἶμαι βέβαιος, μὲ μεγάλη χαρά... Περίμενε ἀκόμα λίγες μέρες...

Φώναξε τοὺς στρατηγούς του:

— Ἦρθε ἡ ἄνοιξι, τοὺς εἶπε. Τ' ἀνατολικὰ σύνορα τῆς γῆς δὲν εἶναι μακριά. Πᾶμε νὰ κάμουμε κατοχή! Ἑτοιμάσετε τοὺς πεζοὺς καὶ τοὺς καβαλλάρηδες. Θὰ μποῦμε σ' ἕνα καινούργιο κόσμο, μὲ μεγάλα ποτάμια καὶ μὲ παρθένα δάση. Οἱ Ἰνδίες εἶναι, μοῦ λέν, γεμάτες σοφούς. Βιάζουμαι νὰ φτάσω. Βιαστῆτε καὶ σεῖς!

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΣΤΑΣ ΠΡΟΦΥΛΑΚΑΣ

— Ἄιντε, Παναΐα μου! ὕπνος... ὀλόρθος καὶ ἀπόψε...

Ὁ ἐχθρὸς μᾶς εἶχεν ἀνακόψει, πρὸς στιγμήν, τὴν προέλασιν, ἐπάνω σὲ κάτι ἄγρια βουνά, ποὺ μᾶς «σούριζαν» ὅλοι οἱ ἀέρες. Ἦταν κάτι βουνὰ παράξενα, μικρά, μεγάλα, τὸ ἕνα ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο, σὰν νὰ εἶχε παλαβώσει καὶ ἀνακατωθῆ, ἐκεῖ, ἡ γῆ. Καὶ πέρα εἰς τὰ ἄκρα, πάλλευκα ἀπὸ χιόνια, ὄρη ὑψηλά, ἐδῶ, ἄλλα χαμηλά, ἐκεῖ, σὰν νὰ χορεῦαν, γύρω μας, ἕναν περίεργο χορό, καὶ φυσώντας ὅλην τὴν παγωνιὰ ἐπάνω μας, ὅπου κυλοῦσε στὶς βουνοκοφὲς καὶ κατηφόριζε, βοώντας καὶ μανιάζοντας στὰ πλάγια.

Δεξιά, ἐπάνω, πιὸ ψηλά, στεκότανε, σὰν γεροβασιλέας ὁ Γράμμος, τρομερὸς καὶ μέσα εἰς τὸ βάθος, ἐκεῖ ποὺ ἔγερνε ὁ ἥλιος, ἄλλα βουνὰ γυαλίζαν κάτασπρα, σὰν κύματα λευκά, σὲ ἄσπρη γαλακτένια θάλασσα χιονιοῦ καὶ πέρα ἀπὸ ἐκεῖ, βεβαίως, πέρα ἀπὸ τὰ θεριὰ αὐτά, ποὺ τὴ φυλάγαν, μέσα σ' ἀσήμια καὶ σὲ κρούσταλλα, μαγευτικὴ καὶ ὀνειρευτὴ καὶ πάγκαλος ἡ Κορυτσά, θὰ εἶναι νὰ μᾶς περιμένη, τόσους αἰῶνες, τώρα!...

Ὅλο τὸ σύνταγμα διετάχθη «προφυλακὴ» ἐκείνη τὴν κρύα νύχτα.

Εἰς μεγάλας ἀκτῖνας, ἐπάνω εἰς κορυφὰς καὶ μέρη ὑψηλά, ἐμαύριζαν οἱ σκοποὶ τυλιγμένοι στὶς κουβέρτες των, ἀκίνητοι μέσα στὸ φαρμακωμένο κρύο μὲ τὰ μάτια καρφωμένα ἀντίκρυ, στὶς λόχμες καὶ τὰ δάση, ποὺ ἐνήδρευεν ὁ ἐχθρός.

Σ' ἐμᾶς δὲν ἐπετράπη διόλου ἡ φωτιά, οὔτε σ' ὅσους καπνίζανε τσιγάρο. Ἐκαθήμεθα ὅλοι καὶ κατὰ παρέες, σφιγμένοι μέσα στὶς κουβέρτες μας, περιμένοντας νὰ ξημερώση.

Νὰ κοιμηθῆ κανένας δὲν τολμοῦσε. Ὁ ἄνεμος θὰ τὸν κοκκάλωνε ἐκεῖ.

— Δὲν λέμε τίποτε, μωρὲ παιδιά, γιὰ νὰ περάση ἡ ὥρα;

— Τί νὰ ποῦμε;

— Γιὰ πές μας, δάσκαλε, ἐσὺ ποὺ ξέρεις τὰ πολλά, καὶ βάζ' ὁ νοῦς σου τόσα!»...

— Νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχη;

—Ὄχι, νὰ μᾶς πῆς καλλίτερα γιὰ τὴν ἐφοδιοπομπὴ τοῦ Ξέρξου.

— Ποιὰ ἐφοδιοπομπή;

—Ὅταν ἐξεστράτευσε μὲ τρία ἑκατομμύρια στρατὸ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Τί ἀντίσκηνα εἶχαν οἱ Πέρσαι. Ξέρεις νὰ μᾶς πῆς; Ποῦ κατηυλίζοντο; Πῶς ἦταν συγκεκροτημένη ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία του, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχον τότε ἰατροὶ σὰν τοὺς σημερινούς; Εἶχον «ἐρυθρὸν ἥλιον» οἱ Πέρσαι, ὅπως ἔχουμε ἡμεῖς «Ἐρυθρὸν Σταυρόν»; Εἶχον ἐπιδέσμους, γυλιούς, κουβέρτες καὶ ἐπιλοχίας; Εἶχον ὑπηρεσίαν τῶν μετόπισθεν; Εἶχον κουραμπιέδες, καὶ ἂν εἶχαν πῶς τοὺς ἔλεγαν;

— Πλακοῦντας!..

Ἔτσι μ' ἀστεῖα πέρασε ἡ νύχτα.

* * *

Τὸ πρωΐ, καθὼς περάσαμε ἕνα ποτάμι μισοπαγωμένο, ποὺ μᾶς πῆγε ὡς τὸ γόνα καὶ παραπάνω, μέσα στὸ νερό, εἴχαμε μιὰ ἀψιμαχία μὲ τὶς ἐχθρικὲς προφυλακές. Γιὰ μιὰ στιγμὴ εἴμασταν ἐφεδρεία:

— Κύριε λοχαγέ, ν' ἀρχίσουμε καὶ ἡμεῖς τὸ πῦρ;

— Γιατί τόσο βιάζεσαι;

— Νά, ἔτσι ποὺ εἴμαστε μουσκίδι, ν' ἀρχίσουμε τὸ πῦρ, γιὰ νὰ... στεγνώσουμε!

Δὲν μᾶς ἔκαμε ὅμως αὐτὴ τὴ χάρι ὁ ἐχθρός. Ἄρχισε νὰ ὑποχωρῆ εἰς ὄπισθεν βουνοκορυφὴν καὶ ἡμεῖς ἐξακολουθήσαμε τὸν δρόμο μας, βρεγμένοι, γιὰ νὰ ξενυχτήσουμε καὶ πάλιν, ἐδῶ, σ' αὐτοὺς τοὺς βράχους, ποὺ ἦταν ὁ ἀντίπαλος τὴν περασμένη νύχτα.

Πάλι διανυκτέρευσις στὸ παγωμένο ὕπαιθρον.

Ὁ δάσκαλος δὲν ἦτανε ἐκεῖ γιὰ νὰ μᾶς πῆ γιὰ τοὺς στρατιωτικοὺς προβιβασμοὺς τοῦ ... Μαρδονίου. Κι' ἔτσι κι' ἐμεῖς ἀρχίσαμε τὰ παραμύθια.

— Ἦταν μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρόν, ἕνας Ρήγας καὶ μιὰ Ρήγισσα. Καὶ ὅταν εἶναι ἕνας Ρήγας καὶ μιὰ Ρήγισσα, τί κάνουν; Τί ἄλλο, ἀπὸ παιδιά!... Ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν ἔκαναν, κατὰ ἐξαίρεσι.

Βρὲ Παναγιά μου... Τί θὰ γίνη ὁ κόσμος!

Εὐτυχῶς, ἕνα πουλάκι ἔφερε στὴ Ρήγισσα μιὰ ἡμέρα ἕνα μῆλο.

Τὸ ἔφαγεν ἡ καϋμένη καὶ ἔμεινε ἀμέσως ἔγκυος...

Τὴν στιγμὴ ἐκείνην ἦλθεν ὁ λοχίας:

—Ἐμπρὸς ν' ἀλλάξουν οἱ σκοποί.

Καὶ ἀποτεινόμενος σ' ἐμένα:

— Δεκανεῦ - ἐνωμοτάρχα πάρε τοὺς ἄντρας σου, νὰ [illegible]

— Τώρα;

— Τώρα, μάλιστα.

—Ἀδύνατον.

— Γιατί;

—Ἔχουμε κοτζὰ μου ρήγισσα ἑτοιμογέννητη ἐδῶ, καὶ δὲν κάνει νὰ τὴν ἀφήσουμε στὴ μέση.

— Βρὲ σήκω ἀπ' ἐκεῖ!...

Πήραμε τὰ ντουφέκια μας καὶ πήγαμε! Καθὼς γυρίζαμε περίπολο, βρήκαμε ἕνα χθαμαλὸ σπιτάκι σὲ μιὰ κλίσι, ἐκεῖ στὴ γῆ, κάτω ἀπὸ κάτι δένδρα, κοντὰ σὲ μιὰ νεροσυρμή. Μπαίνουμε μέσα, ἦσαν δύο Ἕλληνες χωρικοί, μὲ μιὰ γρηὰ γυναῖκα, τόσο φοβισμένοι, ποὺ ἂν τοὺς ἔσφαζες δὲν θάβγαινεν, ἀπὸ αὐτούς, οὔτε ἕνα δράμι αἷμα!... Μᾶς εἶπαν πῶς ἐκ θαύματος σωθήκανε ἀπὸ τὸν ἐχθρό, ποὺ ὑποχωροῦσε.

— Εἶναι ἐδῶ κοντά;

—Ἐδῶ ἀπέναντι εἶναι στὸ ρουμάνι (δάσος). Παιδιά μου ὁ Θεὸς ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς δώση!... Ν' ἁγιάσουνε τὰ χέρια σας, ὅπου μᾶς ἐλευθερῶσαν. Χῶμα νὰ πιάνετε καὶ νὰ σᾶς γίνεται χρυσάφι. Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ τὰ καλὰ νὰ σᾶς χαρίση!...

—Ἀφῆστε τὰ καλὰ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαάκ, τοὺς εἶπεν ἕνας Πειραιώτης, καὶ πές μας τί καλὰ ἔχεις ἐσὺ ἐδῶ!... Ψοφᾶμε ἀπὸ τὴν πεῖνα.

— Τραχανᾶ!

—Ἔχεις τραχανᾶ! Εἶσαι ὁ Πανάγαθος ἐν μορφῇ ἀνθρώπου. Ἄνοιξε τοὺς οὐρανούς σου, ἀμέσως, καὶ βράσε μας ὀλίγον, θεόσταλτε χριστιανέ!...

Μετ' ὀλίγον ὁ τραχανᾶς ἔβραζεν ἡδονικῶς, κοχλάζων, σὰν τύμπανο μακρινοῦ στρατοῦ, ποὺ ἔρχεται... Οὐδέποτε ἤκουσα μουσικὴν [illegible]ραν. Μέσα εἰς τὸν ζεστὸν χυλὸν ποὺ μᾶς ξανάφερε εἰς τὴν ζωήν, λησμόνησα καὶ τὴν Ρήγισσαν καὶ τὸν ἐπιλοχίαν.

Παρ' ὀλίγον νὰ ἀφαιρεθῶ, νὰ ἀφεθῶ ἐκεῖ καὶ νὰ πνιγῶ, μέσα στὸν τραχανᾶ, καὶ ἡ ὑπηρεσία.

Ἔπαιρνε νὰ ξημερώση πιὰ κι' ἔψαχναν γιὰ νὰ μᾶς βροῦνε.

Ἀγρίως φώναξεν ὁ ἐπιλοχίας, σὰν μᾶς εἶδε:

[illegible]

Δεξιά, ἐπάνω, πιὸ ψηλά, στεκότανε σὰν γεροβασιλέας ὁ Γράμμος

Εμπρος.
τῆς Ἑλλαδος.
παντοτε θαρρ
ιδιαι καὶ αδα
λησιν! Συντρ
ἐχθρόν. ὁ όπο
σε να θιξη τη
χωρας μας.
ναι μαζι σα
σᾶς περιμένει

Ι.

Εἰκόνες ἀπὸ τὴν πρώτη γραμμή. Ἄνω: Τρεῖς στρατιῶται μας ἀναπαύονται μετὰ τὴν κατάληψι ἀλβανικοῦ χωρίου. Κάτω: Ἕνα ἀπὸ τὰ πυροβόλα μας ἕτοιμο νὰ ἀρχίσῃ πυρὰ ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν γραμμῶν. Εἰς τὸ μέσον: Ἀντιαεροπορικὸν πυροβόλον κοντὰ στὴ λίμνη Ἀχρίδα.

«Ἀπὸ τὰ ἴδι
ρια, Ἕλληνες
ται,σφυρηλατε
ρον μία Ἑλλά
ραιοτέρα, ἰκ
προτέρα ἀπο τ
νήν, πού θὰ θα
παλιν ὁλόκλη
σμον».

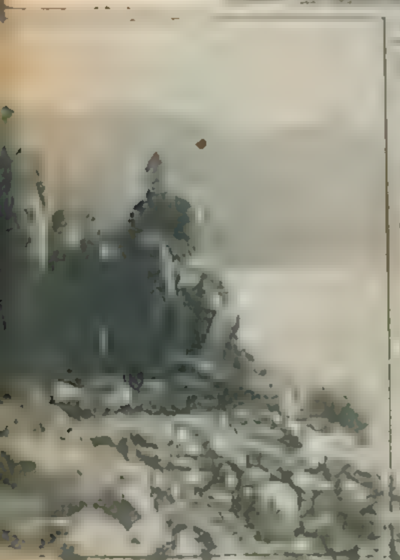
Ι.

στρατιῶται
 μὲ τὸ ἴδιοι
ος, μὲ τὴι
μαστον θε-
ρίψατε τὸι
ιος ἐτόλμη-
ν τιμὴν τῆς
Η Νίκη εἶ-
ς. Ἡ δόξα
».

ΜΕΤΑΞΑΣ

Εἰκόνες ἀπὸ τὸ Μέτωπο: Ἀντιαρματικὸν πυροβόλον ἐν δράσει κάπου εἰς τὴν Ἀλβανία. Κάτω: Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ τὰ μετόπισθεν. Ἄνδρες τοῦ Τάγματος Γεφυροποιῶν μεταφέρουν βάρκες διὰ τὴν ζεῦξιν ἑνὸς ποταμοῦ ἀπὸ ὅπου θὰ περάσῃ ὁ στρατὸς μας

κά σας χέ-
ς στρατιῶ-
ῖται σήμε-
ς ἀκόμη ὡ-
όμη λαμ-
ὴν σημερι-
μβώση καὶ
ρον τὸν κό-

ΜΕΤΑΞΑΣ

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

44. (Συνέχεια)

— Κι' ἡ μάχη δὲ θάχη κανένα ἐνδιαφέρον... παρετήρησε ὁ Μιχαήλ.

— Φύλαξε τὴν ὄρεξή σου, νιούτσικε, εἶπε γελώντας ὁ κὺρ Θόδωρος. Θὰ βρῇς ἐκεῖ κάτω στὴν Κρήτη ὅσες εὐκαιρίες θὲς γιὰ νὰ χαρῇς τὸν πόλεμο. Τώρα ἄλλος, θαρρῶ, εἶναι ὁ σκοπός μας.

Τὸ περιγιάλι ποὺ βρίσκονταν ἦταν ἀνατολικὰ τοῦ νησιοῦ. Τράβηξαν λοιπὸν τὸ καράβι ὅσο μποροῦσαν σιμώτερα πρὸς τὸν κάβο, γιὰ νὰ μὴν τὸ δοῦνε οἱ κουρσάροι, ποὺ ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὴν ἀντίθετη πλευρά.

Ἕνας βιγλάτορας κατρακύλισε ἀπὸ τὸ ψήλωμα τρέχοντας.

— Λέγε... τί τρέχει... τὸν ρώτησαν ἀνυπόμονα... Ποῦθε τραβᾶ;

— Κατὰ τὶς βόλτες ποὺ φέρνει, ἀπάντησε αὐτός, φαίνεται πὼς ἔχει σκοπὸ ν' ἀράξῃ στὸ δυτικὸ περιγιάλι... Ἐκεῖ στὸ λιμανάκι ποὺ ἀνοίγει μπροστὰ στὴ χαράδρα...

— Νὰ δῆτε ποὺ θἆναι ὁ ἀφέντης τῆς σπηλιᾶς... εἶπε ὁ Μιχαήλ...

— Κι' ἔρχεται νὰ πέσῃ μέσα στὰ χέρια μας... ἀπόσωσε ὁ κὺρ Θόδωρος.

Ὡς τόσο ἦταν φανερὸ πὼς ἔτσι, ὅπως ἤρθανε τώρα τὰ πράματα, ἔπρεπε ν' ἀλλάξουν καὶ σχέδιο.

Εἶπε ὁ καθένας τὴ γνώμη του καὶ νὰ τί ἀπόφαση πήρανε...

Οἱ τρεῖς φίλοι καὶ καμμιὰ δεκαριὰ ναῦτες νὰ στήσουνε καρτέρι ἐκεῖ γύρω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ στὰ ψηλώματα... Οἱ ἐπίλοιποι θὰ ἔστριβαν τὸν κάβο πλέοντας σύρριζα στὴ στεριὰ καὶ θὰ βρίσκονταν κι' αὐτοὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο στὸ δυτικὸ περιγιάλι, ἀνοιχτότερα ἀπὸ τοὺς κουρσάρους, γιὰ νὰ τοὺς κόψουν τὸ δρόμο καὶ νὰ μὴ μπορέσουν νὰ τοὺς ξεφύγουν...

Ὁ καραβοκύρης συμφωνοῦσε κι' αὐτὸς· εἶχε μονάχα μιὰ σύσταση νὰ κάμῃ.

— Ἂν βγοῦν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἔξω, εἶπε, πρέπει νὰ περιμένετε κρυμμένοι καλὰ μέσα στοὺς θάμνους, ὡς ὅτου φανοῦμε ἐμεῖς... Τότε μοναχά, στὴ σύγχυση, νὰ τοὺς ριχτῆτε καὶ ἡ νίκη δίχως ἄλλο, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θἆναι δική μας. Μὴ βιαστῆτε... Προσέξετε... γιατὶ ὅλα μπορεῖ νὰ χαθοῦν ἀπὸ μιὰ παράκαιρη ἐνέργειά σας...

Καὶ τώρα ἐμπρός... Δὲν ἔχουμε καιρό...

Εἰπώθηκε ἀκόμα ἡ γνώμη νὰ μποῦνε ὅλοι στὸ καράβι, νὰ περιμένουν νὰ νυχτώσῃ, καὶ τότε στὸ σκοτάδι νὰ ριχτοῦνε ἀπάνω στὸ κουρσάρικο... Ἡ ἐπιτυχία θἆταν ἔτσι πιὸ ἀσφαλισμένη... Μὰ ἂν στὸ ματαξὺ οἱ κουρσάροι περιδιαβάζοντας στὸ νησὶ τοὺς ἔβλεπαν;... Ἄλλο νησὶ ἐκεῖ κοντὰ δὲν ἦταν γιὰ νὰ κρυφτοῦν πίσω ἀπὸ στεριά...

Ὁ κὺρ Θόδωρος ξεχώρισε τοὺς δέκα ναῦτες ποὺ θἄμεναν μαζὶ μὲ τοὺς τρεῖς φίλους... Ἕνας κι' ἕνας, ξεχωριστοὶ γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὴν παλληκαριά τους... Μὲ τοὺς ἄλλους ξεκίνησε αὐτὸς καὶ λογάριαζε πὼς σὲ μιὰ ὥρα θὰ βρίσκονταν στὸ δυτικὸ περιγιάλι τοῦ νησιοῦ... Τὸ κουρσάρικο γιὰ νὰ φτάσῃ στὸ λιμανάκι χρειαζόνταν μισὴ ὥρα... Ἄλλη τόση ὥρα λοιπὸν θἄμεναν κι' αὐτοὶ κρυμμένοι.

— Μὴ βιαστῆτε, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοὺς παράγγειλε καὶ πάλι προτοῦ ξεκινήσῃ...

— Παιδιά, εἶπε ὁ Γρηγόρης στοὺς φίλους του..., εἶναι ἡ πρώτη πολεμικὴ ἐπιχείρηση ποὺ παίρνουμε ἀπάνω μας.

Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ γρήγορα ἐκεῖνα πλοῖα, που τἄλεγαν σκοῦνες.

Ἐγὼ ποὺ τοὺς ξέρω καλλίτερα τοὺς Σαρακηνοὺς μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἕνα πρᾶμα. Εἶναι γενναῖοι ὅσο παίρνει· ὁ πόλεμος εἶναι δουλειά τους καὶ ξέρουν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο τί πρέπει νὰ κάνουν σὲ κάθε περίσταση. Πρέπει λοιπὸν κι' ἐμεῖς νὰ δείξουμε ἀνάλογες ἀρετές... Σκεφθῆτε μονάχα πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ νικήσουμε μὲ κάθε θυσία καὶ πὼς ἡ ζωή μας ἀνήκει στὴν Πατρίδα καὶ τὸν αὐτοκράτορα.

Χωρίστηκαν ὕστερα σὲ τρεῖς ὁμάδες καὶ τράβηξαν ἀπὸ τρεῖς διάφορες μεριὲς στὶς κορφὲς ὁλόγυρα στὴ χαράδρα...

Τὸ κουρσάρικο εἶχε σιμώσει ἀρκετά. Ξεχώριζε τὸ σκαρί του, τὸ στενόμακρο καὶ χαμηλό. Ἦταν ἀπὸ τὸ εἶδος ἐκεῖνο ποὺ ὠνομάζανε φοῦστες... Τὰ καράβια αὐτὰ ἦσαν τόσο ἀλαφρὰ καὶ γρήγορα, ποὺ θαρρεῖς πὼς γλιστρούσανε ἀπάνω στὸ κῦμα, μόλις βρέχοντας τὴν καρένα τους, σὰ θαλασσοπούλια... Ξεχώριζαν ἀκόμα καὶ μερικοὶ ἀπὸ τὸ τσοῦρμο ποὺ τρέχανε ἀπάνω κάτω καὶ μανουβράριζαν τ' ἄρμενα.

Πεσμένοι μὲ τὴν κοιλιὰ ἀνάμεσα στοὺς θάμνους, τὸ παρακολουθοῦσαν.

Ὅπως πολὺ καλὰ λογάριασε ὁ κὺρ Μαυροθαλασσίτης, τὸ κουρσάρικο χρειάστηκε μισὴ ὥρα ν' ἀράξῃ στὸ δυτικὸ λιμανάκι τοῦ νησιοῦ. Γλίστρησε ἀλαφρὰ ἀλαφρὰ στὴν ἀμμουδιά. Καμμιὰ δεκαριὰ κουρσάροι πετάχτηκαν ἔξω ὡπλισμένοι μὲ ἀκόντια καὶ τόξα. Ἕνας, ποὺ φαινόταν ἀρχηγός τους, ξεχώρισε ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ τράβηξε κατὰ τὴ σπηλιά.

Τί παράξενο! Τὸ ἀνάστημά του, οἱ κινήσεις του, κάτι τέλος πάντων ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο αὐτό, φάνηκε γνώριμο στὸ Γρηγόρη ποὺ βρισκόταν σιμώτερα... Ἀπόρησε... Ξαφνικὰ ὁ κουρσάρος σήκωσε τὸ πρόσωπο ψηλά, πρὸς τὸν οὐρανό, θέλοντας χωρὶς ἄλλο ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἥλιου νὰ λογαριάσῃ τὴν ὥρα. Τὰ χαρακτηριστικά του φωτίστηκαν ζωηρά. Ὁ Γρηγόρης παρὰ λίγο νὰ φωνάξῃ.

Μὰ δὲν τὸν γελοῦσαν τὰ μάτια του! Ὁ Πέτρος Καλυβίτης, ὁ ἀνηψιὸς τῆς κυρᾶ Σταύραινας... ὁ σκοτεινὸς ἄγνωστος ποὺ ξέφυγε μέσα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Μιχαὴλ καὶ πού, κατὰ τὶς πληροφορίες ποὺ πῆραν, ἤτανε ἡ ψυχὴ τῆς κατασκοπείας στὴ βασιλεύουσα!..

Ἡ καρδιά του ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατά... Τέτοια τύχη δὲν μποροῦσε νὰ τὴ φανταστῇ... Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ Θεὸς τοὺς βοηθοῦσε!

Τὸν ἀναγνώρισαν ἄραγε καὶ οἱ ἄλλοι; Νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ δὲν ἦταν εὔκολο. Ἡ ἰδέα του νὰ χωριστοῦν σὲ ὁμάδες εἶχε καὶ τὰ κακά της. Ὁ καθένας τώρα, χωρισμένοι ὅπως ἦταν, ἔπρεπε ν' ἀποφασίσῃ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μόνος του, γιὰ ὅσες περιστάσεις δὲν εἶχαν προβλέψει.

Καὶ νά, μὰ τὴν ἀλήθεια, μιὰ τέτοια περίσταση εὐτύς.

Ὁ Καλυβίτης, μόλις μπῆκε στὴ σπηλιὰ καὶ κατάλαβε ἀπὸ τὴν κατάσταση ποὺ βρῆκε ἐκεῖ, πὼς κάποιος ξένος εἶχε πάει, πετάχτηκε ἔξω κι' ἄρχισε μὲ δυνατὰ σφυρίγματα στὴν ἀρχὴ κι' ὕστερα μὲ φωνὲς νὰ καλῇ τοὺς συντρόφους του...

(Ἀκολουθεῖ)

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμές

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

7ον

Τὰ βομβαρδιστικὰ τοῦ ἐχθροῦ δὲν μᾶς ἔκαναν τὴν τιμὴ νὰ μᾶς ἐνοχλήσουν οὔτε αὐτὴ τὴ φορά. Ἔτσι, ἡ ὥρα πέρασε μέσα στὸ σπίτι τοῦ συνταξιούχου καθηγητῆ, μὲ κουβεντούλα γύρω ἀπὸ τὰ ἐπίκαιρα θέματα. Ὕστερα γυρίσαμε σπίτι μας.

Λίγο ἀργότερα, καθὼς ἑτοιμαζόμουνα γιὰ νὰ βγῶ, ἄκουσα τὸν παρακάτω διάλογο ἀπάνω στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Μίκας:

— Μαμά, τί εἶναι τὸ ἁγιοκωσταντινάτο;

— Ἕνα φυλαχτό.

— Μαμά, τί εἶναι τὸ φυλαχτό;

— Κάτι ποὺ τὸ κρεμᾶνε στὸ λαιμό τους ὅπως ἐσὺ τὸ σταυρό σου.

Ἡ Μίκα ἐσώπασε γιὰ λίγο, σκέφτηκε καί, ὕστερα, ἐξακολούθησε.

— Μαμά, νὰ μὴ φοβᾶσαι πὼς ὁ Γιωργος μας θὰ σκοτωθῆ.

— Πάλι ἀνοησίες λές.

— Αλήθεια μαμά. Ἡ Ἄννα ἔδωσε στὸ Γιώργο μας ἕνα ἁγιοκωσταντινάτο καὶ τὴν ἄκουσα νὰ τοῦ λέη πὼς μ' αὐτὸ δὲν φοβᾶται νὰ πάθη τίποτε...

Ἡ μητέρα ἐγύρισε καὶ μὲ κοίταξε. Τὸ ἴδιο εἶχα κάνει καὶ γώ, ἀλλὰ μονάχα γιὰ μιὰ στιγμή. Βγῆκα ἀπ' τὸ δωμάτιο ἐνῶ ἡ μητέρα, πίσω μου, ἀγκάλιαζε τὴ Μίκα καὶ τῆς ἔλεγε τρυφερά:

— Χρυσό μου παιδί, χρυσό μου παιδάκι...

Τὸ τραῖνο, ποὺ πῆρε τὸν ἀδερφό μου γιὰ τὸ Μέτωπο, ἔφυγε ἀργὰ τὸ βράδυ, κατὰ τὶς ἕντεκα. Ὅταν ἀποχαιρέτησε τοὺς δικούς μου, δὲ βρέθηκα στὸ σπίτι ἐγώ. Αὐτὸ ἔγινε νωρὶς τ' ἀπόγευμα, τὴν ὥρα ποὺ ἐκτελοῦσα κάποιαν ὑπηρεσία στὸν τομέα μου.

Ὅπως ὑποσχέθηκα ὅμως στὸ Γιῶργο, κατάφερα νὰ τὸν συναντήσω καὶ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω στὸ σταθμό, ἀνάμεσα σὲ χιλιάδες φαντάρους, ποὺ ξεκινοῦσαν κι' αὐτοὶ γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό, ἐκεῖ πάνω στὸ Μέτωπο.

Παράξενο κι' ἀλησμόνητο θὰ μείνη ἀλήθεια στὴ θύμησή μου τὸ πρῶτο ἐκεῖνο τὸ βράδυ τοῦ πολέμου, ἔτσι καθὼς τὄζησα γιὰ λίγες στιγμές, ἐκεῖ κάτω στὸ σταθμό, ἀνάμεσα στο μελίσσι τῶν στρατιωτῶν.

Ὅλα γύρω στὸ σταθμό, ὅπως κι' ὅλη ἡ πολιτεία τῆς Ἀθήνας, ἤτανε βυθισμένα σ' ἕνα πλέριο σκοτάδι γιὰ τὸ φόβο τῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν.

Οἱ στρατιῶται ἔφταναν στὸ σταθμὸ ἄλλοι [illegible], ἄλλοι ξεπηδοῦσαν ἀπὸ τὰ φορτωμένα καὶ κατασκότεινα τράμ, ἄλλοι ἀπὸ αὐτοκίνητα φορτηγά, κι' ἄλλοι παρέες - παρέες, ἢ σκόρπιοι.

Κι' ὅλοι τους φαινόντανε βιαστικοί, πολὺ βιαστικοί!

Μέσα στὸ σκοτάδι, ποὺ ἁπλωνότανε πηχτὸ γύρω ἀπὸ τὰ κάγκελλα τοῦ σταθμοῦ, ἐξεκαθάριζα τὰ μονότονα χνάρια τῆς γλώσσης, τοὺς κρανους τοὺς [illegible], τὰ γυλιὰ καί, πότε - πότε, τοῦ ντουφεκιοῦ τους, ν' ἀλληλοσπρώχνουνται κάτου ἀπὸ τὸν ἔναστρον οὐρανό, ἀναζητῶντας βιαστικὰ τὴ θύρα ποὺ θὰ τοὺς ἔφερνε συντομώτερα στὸν προορισμό τους.

Καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ποὺ συνωστιζόμουνα καὶ γὼ ἀνάμεσά τους, γυρεύοντας τὴ σειρά μου γιὰ νὰ τρυπώσω μέσα στὸν αὐλόγυρο τοῦ σταθμοῦ, τὰ τραῖνα πηγαινοερχόντουσαν καὶ μανουβράριζαν κρατῶντας μὲ τὸ λαχάνιασμα καὶ μὲ τὰ σφυρίγματά τους μιὰ παράξενη ὑπόκρουσι στὴ βουερὴ μυρμηγκιὰ τῶν φαντάρων.

Διαταγές, παραγγέλματα, ὀνόματα ποὺ διασταυρωνόντουσαν φωναχτά, ψάχνοντας τὄνα γιὰ τἄλλο μέσα στὸ σκοτάδι, μικροπουλητάδες, ποὺ σήκωναν τὰ χέρια μὲ πορτοκάλια πρὸς τοὺς φαντάρους, εὔθυμες κουβέντες ἀνακατεμένες μὲ βρισιὲς γιὰ τὸ Μουσσολίνι, παραγγελίες ἀπὸ μανάδες, ἀδερφὲς καὶ γυναῖκες, ποὺ γέρνοντας ψηλαφῶντας μὲ τὰ χέρια, ν' ἀγκαλιάσουν τὰ κορμιὰ καὶ νὰ φιλήσουν τὰ πρόσωπα τῶν δικῶν τους, [illegible] τὰ σήκωναν οἱ μανάδες [illegible] καὶ τὰ προτείνανε γιὰ τελευταῖο φιλί, στοὺς πατεράδες ποὺ φεύγαν, εὐχές, βλαστήμιες, γέλια καὶ δάκρυα, ὅλ' αὐτὰ μπερδεμένα κι' ἀξεκαθάριστα, μέσα στὴν ἀφώτιστη νύχτα, τἄνοιωθα νὰ μπαίνουν βαθιὰ στὴν καρδιά μου σὰν μιὰ παράξενη λαχτάρα, ποὺ βάρυνε τὰ μάτια μου ἀπὸ συγκίνησι, [illegible] καὶ πρωτοφανῆ γιὰ μένα...

Ἐκεῖνο ποὺ ἔβλεπα δὲν ἦτανε, σίγουρα, γλέντι. Ἦτανε πόλεμος. Ἦτανε μιὰ ζωντανὴ καὶ μάλιστα σκοτεινή — ὅπως τὴν ἔκανε ἡ μαύρη νύχτα — προετοιμασία τοῦ πολέμου. Ἦτανε μιὰ εἰκόνα χαιρετισμῶν τῶν παιδιῶν τῆς πατρίδας μας ἀπὸ τοὺς δικούς των. Μιὰ εἰκόνα γιομάτη δάκρυα, ἀλλὰ καὶ ἐκδικητικὸ μῖσος γιὰ τοὺς ἄτιμους ἐχτρούς ποὺ ἐπιβουλεύτηκαν τὴ λευτεριά μας.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔμπαιναν στὰ τραῖνα γιὰ ἐκδρομικὴ διασκέδασι.

Πήγαιναν γιὰ νὰ σκοτώσουν καὶ νὰ σκοτωθοῦν.

Τραβοῦσαν γιὰ ν' ἀνταμώσουν τὸ χάρο καὶ νὰ τοῦ δείξουν πὼς προτιμοῦνε νὰ πέσουν κάτω ἀπὸ τὸ δρεπάνι του παρὰ νὰ ζήσουν σκλάβοι, αὐτοί, τὰ παιδιά τους καὶ ἡ πατρίδα μας. Καὶ τραβοῦσαν [illegible] Μερικοὶ [illegible] τραγουδῶντας [illegible]

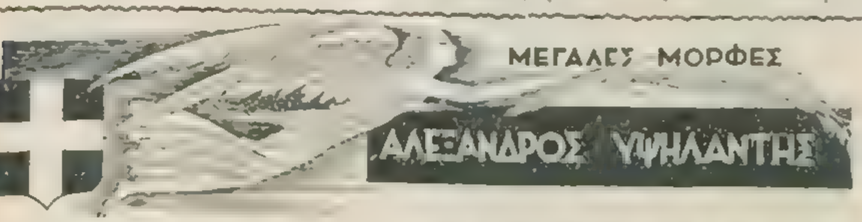
...

Ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες κατάφερα νὰ μ' ἀφήσουν νὰ περάσω στὸν ἐσωτερικὸ [illegible]

Τὰ [illegible] μισόφωτο. ἀνίκανο νὰ σὲ κάνη νὰ ξεκαθαρίζης ἀνθρώπινες φυσιογνωμίες.

Πῆρα θέσι κοντὰ στὸν ἔλεγχο, πίσω ἀπὸ τὸ κιγκλίδωμα. Ἀπὸ τὸ μέρος [illegible] οἱ στρατιῶτες [illegible] πορείας των.

('Η συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

«ΠΕΡΙΖΩΣΕ ΤΗΝ ΡΟΜΦΑΙΑΝ ΣΟΥ»

Ἂν ὅμως στὴν Εὐρώπη οἱ προκηρύξεις τοῦ Ὑψηλάντη προκάλεσαν τὴν ἀγανάχτησι, στὴν Ἑλλάδα καὶ παντοῦ ὅπου ἦσαν Ἕλληνες προκάλεσαν παράφορο ἐνθουσιασμό. Ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τὰ Ἑλληνόπουλα ξεσηκώνονταν κι' ἔσπευδαν νὰ καταταχθοῦν στὸ στρατὸ τοῦ Ὑψηλάντη [illegible] Οἱ ἔμποροι σφράγισαν τὶς ἀποθῆκες τους. Οἱ γυναῖκες ἔρραβαν ἀδιάκοπα στρατιωτικὲς στολές, κι [illegible] κλησιῶν οἱ κληρικοὶ πάλι μιλαγαν ἐμπνευσμένα γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ γιὰ τὴν εὐλογία ποὺ ὁ Θεὸς ἔχει δώσει σ' αὐτόν, ἐνθουσιάζοντας ἔτσι τὸν κόσμο. Ὁ Ὑψηλάντης ἤτανε γιομᾶτος χαρά. Ἡ παγερὴ ὑποδοχὴ τῶν Βλάχων δὲν στάθηκε ἱκανὴ νὰ τοῦ κόψη τὸν ἐνθουσιασμό. Γνώριζε τώρα καλὰ πὼς οἱ κάτοικοι τῆς Μολδαυΐας θὰ ἔμεναν ξένοι σ' αὐτὴν τὴν ἐπαναστατικὴ κίνησι. Γι' αὐτὸν ἤτανε σήμερα ἀρκετὸ πὼς στὸ στρατιωτικὸ κάλεσμά του ἀπάντησαν τῆς Ἑλλάδας τὰ νειᾶτα κι' ἔφταναν στὴν πρωτεύουσα τῆς Μολδαυΐας γιὰ νὰ συμμεριστοῦν μαζί του τοὺς κινδύνους.

Ἕνας ἀπεσταλμένος τοῦ ἡγεμόνα Σοῦτσου, ὁ Παρισιάδης, γύρισε ὅλες τὶς πολιτεῖες τῆς Μολδαυΐας μὲ τὶς νέες προκηρύξεις τοῦ Ὑψηλάντη. Ἡ μία ἀπ' αὐτὲς ἔλεγε:

«Ἄνδρες Ἕλληνες, ὅσοι εὑρίσκεσθε εἰς τὴν Μολδαυΐαν καὶ Βλαχίαν. Ἰδοὺ μετὰ τόσων αἰ[illegible] Ἑλλὰς ἀνυψώνει μετὰ θριάμβου τὰς προστατορικὰς τῆς σημαίας. Ὁ Μωρέας, ἡ Ἤπειρος, Θεσσαλία, ἡ Σερβία, ἡ Βουλγαρία, τὰ νησιὰ τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ Ἑλλὰς ἅπασα ἔπιασε τὰ ὅπλα διὰ νὰ ἀποτινάξη τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν βαρβάρων καὶ ἐνατενίζουσα εἰς τὸ μόνον νικητήριον ὅπλον τῶν ὀρθοδόξων, τὸν τίμιον, λέγω, καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν, κράζει μεγαλοφώνως, ὑπὸ τὴν προστασίαν μεγάλης καὶ κραταιᾶς δυνάμεως. Ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ νικῶμεν. Ζήτω ἡ Ἐλευθερία.

»Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας φιλικὰς μας ἐπαρχίας σχηματίζεται σῶμα πολυάριθμον ἀνδρείων συμπατριωτῶν, διὰ νὰ τρέξη εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος. Ὅθεν, ὅσοι εὔχονται νὰ ὀνομασθοῦν σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶναι διεσκορπισμένοι εἰς διάφορα Καδδηλίκια, ἂς τρέξωσιν εἰς τοὺς δρόμους, ὅπου ἀκούουσιν ὅτι διαβαίνει τὸ σῶμα τοῦτο, διὰ νὰ συνενωθῶσι μὲ τοὺς συναδέλφους των. Ὅσοι ὅμως γνήσιοι Ἕλληνες εἶναι ἄξιοι νὰ πιάσωσι τὰ ὅπλα καὶ μολοντοῦτο μένουσιν ἀδιάφοροι, ἂς ἠξεύρωσιν ὅτι θέλουσιν ἐπισύρει εἰς τὸν ἑαυτόν των τὴν μεγάλην ἀτιμίαν, καὶ ὅτι ἡ Πατρὶς θέλει τοὺς θεωρεῖ ὡς νόθους καὶ ἀναξίους τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

Ἰάσιον τῇ 24ῃ Φεβρουαρίου 1821.

Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης
Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς»

Στὶς 26 τοῦ Φλεβάρη, στὴν ἐκκλησία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἔγινε ὁ ἁγιασμὸς τῆς ἐπαναστατικῆς σημαίας καὶ δόθηκε μπροστὰ στὶς εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ὁ με[illegible]ὅρκος. Ὅλοι ἤτανε βουτηγμένοι στὴ συγκίνησι. Δεσποτάδες καὶ παπάδες, ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες. Ὁ Ὑψηλάντης στέκονταν δίπλα ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ θρόνο. Μπροστά του, πάνω σ' ἕνα μικρὸ καὶ κομψὸ ἔπιπλο, ἦταν τοποθετημένο τὸ ξίφος. Κι' ὅταν ὁ [illegible] Μολδαυΐας Βενιαμὶν ἔφτασε στὴν περικοπὴ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ Δαυῒδ «Περίζωσε τὴν ρομφαίαν σου» [illegible]

Ἡ σκηνὴ ἤτανε συγκινητική. Τέτοιες θρησκευτικὲς καὶ πατριωτικὲς σκηνὲς γιὰ πρώτη φορὰ τὶς ζοῦσε ὁ Ἑλληνισμός, ἔπειτα ἀπὸ τὴ μακραίωνη [illegible] Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἑλένης μὲ τὰ βυζαντινὰ λόγια «ἐν τούτῳ Νίκα» καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ συμβολικὸ Φοίνικα μὲ τὴ φράσι «ἐκ τῆς στάκτης μου ἀναγεννῶμαι».

Ὁ Ὑψηλάντης τράβηξε τότε τὸ σπαθί του καὶ σηκώνοντάς το ψηλὰ ἔδωκε τὸν ὅρκο τῆς [illegible]τος. Ἀντάμα μ' αὐτὸν ὡρκίστηκαν καὶ οἱ ἄλλοι. Ὡρκίστηκε ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλάκερος.

Μετὰ τὸ τέλειωμα τῆς δοξολογίας, ἡ πομπή, ποὺ θύμιζε στὸ λαὸ στέψι Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορα, τράβηξε γιὰ τὸ ἀρχηγεῖο. Προπορεύονταν οἱ κληρικοί, ντυμένοι τὶς χρυσές τους στολὲς καὶ μὲ τὸ σταυρὸ στὰ χέρια, κι' ἀκολουθοῦσε ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του καὶ τὸ στρατό του. Στὸ δρόμο λαὸς πολὺς παρακολουθοῦσε τὸ θέαμα. Οἱ Ἑλληνίδες ἔρριχναν στὸν ἀρχηγὸ μάτσα ἀπὸ πλατύφυλλα [illegible] καὶ σγουροὺς βασιλικούς.

[illegible] σημαία μὲ τὰ ἐμβλήματά της. Διάταξε ὁ Ὑψηλάντης νὰ τὴν κατεβάσουν.

— Ἡ τουρκικὴ σημαία δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη ὅπου ἡ ἑλληνικὴ κυματίζει.

Τὸ μεσημέρι τῆς ἴδιας μέρας ἔκανε [illegible] του ἀδέρφια, ὁ [illegible] Βασίλης [illegible], ὁ Κόντος, ὁ Γιάννης Κολοκοτρώνης, ὁ Βασίλης Κορασιᾶς καὶ ὁ Βασίλης Μπαρλᾶς χιλίαρχοι.

([illegible])

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Η ΣΕΛΙΣ των κοριτσιών

✱ ΟΔΗΓΟΣ ΚΙ' ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ ✱

«... ἡ σκληρότης τῶν ἀγώνων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Μηδικῶν πολέμων ἕως σήμερον οὐδέποτε ἔκαμψε τοὺς Ἕλληνας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Ἄνοιξε ἡ Οἰκουμένη τὰ μάτια της διάπλατα καὶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος κράτησε τὴν ἀναπνοή του στὸ μεγάλο θαῦμα. Στὸ ἑλληνικὸ θαῦμα! Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν, σκέπτονται καὶ ξανασκέπτονται οἱ Φιλέλληνες καὶ μή, νὰ ἐπιτύχῃ ὅ,τι ἐπιτυγχάνει ἡ μικρὴ αὐτὴ χώρα ποὺ λέγεται Ἑλλάς; Ποῦ πήγανε, ποῦ βυθίστηκαν μιὰ γιὰ πάντα ὅλες ἐκεῖνες οἱ σοφὲς τάχα ἀρλοῦμπες, ποὺ μερικοὶ ξένοι σοφοὶ εἴπανε κι' ἔγραψαν γιὰ τὴν Ἑλλάδα; Θαμπωμένοι ἀπὸ τὰ ἀριστοτεχνήματα τοῦ Παρθενῶνα μᾶς κακολογοῦσαν καὶ μᾶς ἔλεγαν νόθους ἢ ἀνάξιους ἀπογόνους ἐνδόξων προγόνων. Καὶ προχωροῦσανε ἀκόμα πιὸ πέρα μὲ τὶς ἐπιστημονικές των, ὅπως ἔλεγαν γιὰ νὰ τοὺς δίνουν ἐπισημότητα, ἔρευνες. Μᾶς ἔλεγαν ξεφυλισμένους στὸ ἐσώτατο ποιὸν τῆς Φυλῆς μας, μᾶς ἐσφράγιζαν μὲ σλαυϊκὸ αἷμα, ὅπως ἔκανε ἐκεῖνος ὁ Γερμανὸς σχολαστικὸς δάσκαλος Φαλμεράγιερ γιὰ τὸ Μωριᾶ, καὶ μᾶς ἀρνιότανε κάθε συγγένεια μὲ τοὺς προγόνους μας. Μᾶς ἔκοβαν ἀπὸ τὸ μεσαιωνικὸ Βυζάντιο καὶ μᾶς παραδέχονταν μόνο ἀπὸ τὸ 1821, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι. Ἕνας μικρός, λέγανε, χωρὶς παράδοσι λαός, ζῇ ἐκεῖ στὴν κάτω ἄκρη τῆς Βαλκανικῆς ποὺ ἔχει μόνο τὸ ὄνομα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων κοινὸ καὶ τίποτα ἄλλο. Μᾶς ὠνόμαζαν Γραικοὺς καὶ μάλιστα Γραικύλους σκωπτικὰ καὶ περιφρονητικά. Κι' αὐτὸ γιατὶ μέσα στὰ ἑκατὸ χρόνια τῆς ἐλευθερίας μας δὲν μπορέσαμε ἀμέσως νὰ γεννήσουμε Αἰσχύλους καὶ Ὁμήρους, νὰ χτίσουμε Ἐρεχθεῖα καὶ Παρθενῶνες. Χαρὰ στὴν ἀπαίτησι! Μήπως κι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, παιδιὰ λαῶν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ἐλευθέρων, μποροῦσαν νὰ κάνουν κάτι παρόμοιο ὅπως ἐκεῖνο τὸ θαῦμα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ; Λέγανε. Καὶ τὰ λόγια ἢ κάποτε καὶ τὰ γραπτὰ δὲν πληρώνουν φόρο.

Τοὺς ἀφήκαμε νὰ λένε. Τώρα ἦλθε ἡ περίστασι νὰ ἀποδείξουμε πὼς τὰ λόγια τους ἤτανε κούφια καὶ χωρὶς βάσι, ὅσο κι' ἂν εἴχανε ντυθῆ μὲ τὸ ἐπανωφοράκι τῆς ἐπιστήμης. Τώρα στὰ λόγια τους ἐκεῖνα ἀντιτάσσουμε ἔργα. Ἔργα μεγαλειώδη καὶ περίλαμπρα, τόσο λαμπρὰ ποὺ θὰ βροῦν τὸν Ὅμηρό τους, τόσο δοξασμένα ποὺ μποροῦν νὰ σταθοῦν πλάϊ στὴ Σαλαμῖνα καὶ στὸ Μαραθῶνα.

Πῶς μποροῦσε ἕνας λαὸς ἂν δὲν εἶχε μέσα του τὸ αἷμα μιᾶς φυλετικῆς καθαρότητος, ἂν δὲν ἐγαλουχεῖτο χωρὶς διακοπὴν μὲ παραδόσεις ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας νὰ ἐπιτελέσῃ ὅ,τι σήμερα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπιτελεῖ;

Εἶναι μικρὸ πρᾶγμα ἕνας Δαυῒδ νὰ σηκώσῃ τὸ ἀνάστημά του ἐνάντια σ' ἕναν ἄγριο κολοσσὸ Γολιάθ; Μὰ ἂν ἤτανε μικρὸ θὰ τὄπαιρνε καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὡς σύμβολο καὶ θὰ τὸ μετέφερε ἀπὸ χιλιάδες χρόνια ὥς ἐμᾶς; Καὶ δὲν θὰ διατηροῦσαν καὶ θὰ ἀνέφεραν τὸν μῦθον αὐτὸν οἱ αἰῶνες! Λαοὶ ξεφυλισμένοι, χαμένοι, ἀφανισμένοι στὴν φυλετική τους ὀντότητα

δὲν ἔχουν νὰ δείξουν οὔτε καὶ Ἀρχηγοὺς καλλίτερους. Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα μιᾶς ἄρρωστης μάνας θὰ βγῇ ἕνα ἄρρωστο παιδί. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλιῶς: Εἶναι νόμοι φυσιολογικοὶ καὶ βιολογικοὶ καὶ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς ἀνατρέψῃ. Οἱ λαοὶ αὐτοὶ κατ' ἀνάγκην μένουν στὰ χέρια ἑνὸς ἀδύνατου Ἀρχηγοῦ καὶ πέφτουν στὴν κυριαρχία ἑνὸς ξένου δυνατοῦ ποὺ ἐκτοπίζει τὸν ἀδύνατο καὶ σκλαβώνει τὸ λαό.

Σὲ μᾶς ὅμως τί συνέβη:

Πήδησε ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς γερῆς Ἑλλάδος ἕνας γερὸς Ἀρχηγός. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἤτανε ὅλοι βέβαιοι γιὰ τὴν ἀδυναμία της, ἔδωσε τὸ καλλίτερό της σὲ συμπύκνωσι ἀφάνταστη τῶν φυλετικῶν της ἀρετῶν. Ἔδωσε τὸν Ἕλληνα Ἡγέτην ποὺ τὄνομά του ἔγινε σύμβολο δεμένο μὲ τὴ δόξα της καὶ σφραγῖδα βαλμένη στὴν πιὸ τιμημένη της ἱστορία. Γιατὶ εἶναι ἀλήθεια — κι' ἂς θελήσουμε νὰ τὸ σκεφτοῦμε — ὅτι οἱ Σόλωνες καὶ οἱ Λυκοῦργοι, οἱ Ἐπαμεινῶνδες καὶ οἱ Περικλῆδες δὲν εἶναι πιὸ μεγάλοι ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ. Εἶναι τὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἔχτισαν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχή του ἀκόμα πολὺ κοντά μας καὶ δὲν ἔχουμε τὴν προοπτικὴ ποὺ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ δοῦμε τὶς θαυμάσιες ἀναλογίες του, τὶς ἀριστοτεχνικὲς γραμμές του, τὴ θαυμάσια καὶ μνημειώδη ἀρχιτεκτονική του.

Ὁ Παρθενῶνας τοῦ Ι. Μεταξᾶ εἶναι τὸ φκιάσιμο τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς! Ὁ αἰῶνας του θἆναι κάτι ἀνώτερος ἀπὸ τοῦ Περικλέους τὸν χρυσοῦν αἰῶνα. Θἆναι ὁ διαμαντένιος, ὁ τραχὺς ἀλλὰ φωτεινός, ὅπως τὰ ἀντιφεγγίσματα τοῦ μπριγιαντιοῦ στὸ φῶς, ὁ αἰῶνας τοῦ Ι. Μεταξᾶ. Ἕνας αἰῶνας ποὺ ἀπέδωσε τὶς ἑλληνικὲς ἀρετὲς τῶν αἰώνων καὶ χιλιετηρίδων στὴν ἀκατάλυτη ἑλληνικὴ ψυχή. Ἕνας αἰῶνας ποὺ ἀπέδωσε στὴν ἑλληνικὴ Φυλὴ τὸν κότινον τῆς δόξης καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς ἀρετῆς ποὺ ἄρχισαν νὰ τῆς ἀρνοῦνται.

Στὸ δρόμο αὐτὸ μὲ τὸ ἔνδοξο τέρμα στὴ φυλετικὴ αὐτὴ πάλη μέσα στὸ στίβο τῶν ἀγώνων τῶν ἐθνῶν Ὁδηγός μας εἶναι Ἐκεῖνος.

Στὴν ψυχή μας, ποὺ γέμισε μὲ φῶς τῆς αἰωνίας ἑλληνικῆς λάμψεως Ἐμψυχωτὴς ἔγινε Ἐκεῖνος.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ μὴν τὸ φωνάξῃ: Ποιὸς ἐχθρὸς ἢ φίλος: Ἐχθροί του πρὶν ὡμολόγησαν τὴν ἀδυναμία τῆς σκέψης των καὶ δόθηκαν ὁλόψυχα στὸ Ἔργο του. Φίλοι ἀσπάσθηκαν τῆς ψυχικῆς του πορφύρας τὸ κράσπεδο κι' ἔθεσαν στὰ χέρια του τὴ ζωή τους σὰν ἕνα μικρὸ δῶρο. Παιδιὰ ἔκαναν φτερὰ στὸ λόγο του κι' ἀλάλαξαν στὴ θυσία.

Ἡ μητέρες πρόσφεραν τὰ σπλάγχνα τους μὲ τὴν εὐλογία στὰ χείλη. Γυναῖκες ἔδωσαν τοὺς ἄνδρες των εὐτυχισμένες γιὰ τὸ χωρισμό. Κι' ἔγινε πανηγῦρι ὁ πόλεμος καὶ ἡ θυσία χαρά.

Γιατὶ γεμᾶτος φῶς καὶ λάμψι στὴν ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα μᾶς ὁδηγεῖ καὶ μᾶς ἐμψυχώνει Ἐκεῖνος, ὁ Δικός μας, ὁ Μοναδικός μας Ἀρχηγός. Ὁδηγητὴς καὶ Ἐμψυχωτὴς ποὺ κάνει τ' ἀγκαθερὰ μονοπάτια λαμπρὰς λεωφόρους καὶ τὴ στέρησι εὐτυχία. Μόνο ἔτσι κερδίζουν οἱ ἐκλεκτοὶ λαοὶ τοὺς ἄνισους πολέμους. Μόνον ἔτσι σφιχτὰ δεμένοι μὲ τὸν Ὁδηγό τους τὸν ὁμοιογενῆ καὶ ὁμοιόψυχο κερδίζουν τὴ Νίκη!

Σ. Καρ.

ΕΝΑΣ ΗΡΩΪΚΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ

Ο ΑΓΓΕΛΗΣ ΣΟΥΜΙΛΑΣ

Ἂν ὑπῆρχε ἄνθρωπος ποὺ εἶχαν μισήσει οἱ Ἐνετοί, αὐτὸς ἦταν ὁ Ἀγγελῆς Σουμίλας. Βρισκόμαστε λίγο καιρὸ πρὶν ἀπ' τὸ 21. Ὁ Ἀγγελῆς Σουμίλας, φτωχόπαιδο ἀπ' τὰ Γιάννενα, μαζὶ μὲ τὸν φίλο του Πάνο Μεϊντάνη ἀπ' τὴν Κατοῦνα τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τὸν Χορμπόπουλο, ἀπ' τ' Ἄγραφα, μὴ θέλοντας νὰ ζήσουν στὴ σκλαβιά, πῆραν τὰ βουνὰ κι' ἔβγαλαν τ' ὄνομα γενναίων ἁρματωλῶν.

Ἕνας πόλεμος ἐξοντωτικὸς εἶχε κηρυχθῆ ἐναντίον τους, χωρὶς ἀποτέλεσμα ὅμως, γιατὶ αὐτοί, γνωρίζοντας κάθε ρεματιὰ καὶ κάθε μονοπάτι τοῦ Γράμμου καὶ τῆς Πίνδου, κατώρθωναν νὰ ξεφεύγουν ἀπ' τὶς παγίδες ποὺ τοὺς ἔστηναν ἀδιάκοπα οἱ διῶκται τους. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν κι' ἕνα ἄλλο ἐχθρό, τοὺς Ἐνετούς. Ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία δὲν μποροῦσε νὰ χωνέψη τοὺς τρεῖς γενναίους ἀγωνιστάς, ἰδιαίτερα δὲ τὸν Ἀγγελῆ Σουμίλα, ποὺ κατώρθωνε μὲ κάτι μικροσκοπικὰ κουρσάρικα νὰ κάνη ἐπιδρομὲς στὰ μέρη ὅπου κυμάτιζε ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Δὲν ἦταν δυνατὸν οἱ Ἐνετοὶ ποὺ κυριαρχοῦσαν στὴ Μεσόγειο καὶ ποὺ ἦταν σεβαστοὶ ἀκόμη καὶ στὴν Ἀγγλία, νὰ ἀνεχθοῦν ἕνα τέτοιο ἀσήμαντο καὶ ἐνοχλητικὸ ἐχθρό. Ἐπειδὴ ὅμως στὰ φανερὰ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸν πιάσουν, χρησιμοποίησαν τὸ συνηθισμένο γιὰ τοὺς Ἰταλοὺς ὅπλο, τὸ δόλο.

Μ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν τρόπο, ποὺ εἶναι ἀσυναγώνιστοι, κατώρθωσαν, κάποια μέρα, νὰ πιάσουν τὰ τρία παλληκάρια στὴ Βόνιτσα. Χαρᾶς εὐαγγέλια γιὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ Δόγη. Μπόρεσαν τέλος πάντων νὰ ἐξοντώσουν — ἔτσι τοὐλάχιστον νόμιζαν — τὸ φοβερὸ καὶ τρομερὸ ἐχθρό τους!

Τοὺς ἔδεσαν λοιπὸν μὲ ἁλυσίδες καὶ τοὺς πέταξαν στὸ ἀμπάρι μιᾶς φρεγάτας καὶ τράβηξαν γιὰ τὴ Βενετία, ὅπου τοὺς περίμενε ἡ πραγματικὴ τιμωρία τους, δηλαδὴ τὸ τύφλωμα καὶ τέλος ὁ σιγανὸς θάνατος μέσα σὲ μιὰ ἀπὸ κεῖνες τὶς φυλακές, ποὺ μονάχα Ἰταλοὶ μποροῦσαν νὰ κατασκευάσουν.

Καθὼς προχωροῦσε περήφανα ἡ φρεγάτα, ξαφνικά, στὰ παράλια τῆς Δαλματίας βρέθηκε μπροστὰ σὲ μιὰ ἀλγερινὴ πειρατικὴ γαλέρα ποὺ τὴν πῆρε στὸ κυνηγητό.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Βενετσιάνος καπετάνιος προσπάθησε νὰ ξεφύγη, μὰ οἱ ἀραπάδες ἦταν πιὸ γρήγοροι καὶ σὲ λίγο φτάσαν σιμά του. Τοὔρριξαν τότες μιὰ ἄσφαιρη βολὴ κάνοντάς του σῆμα νὰ παραδοθῆ.

Ὁ καπετάνιος — τί παράξενο πρᾶμα γιὰ Ἰταλό! — δὲν ἦταν γενναῖος. Βλέποντας λοιπὸν πὼς δὲν θὰ τάβγαζε πέρα μὲ τέτοια ἀγριεμένα θεριὰ καὶ ἐπειδὴ τὸ καράβι του ἦταν φορτωμένο μὲ πλούσια ἐμπορεύματα, σκέφτηκε πὼς οἱ πειρατὲς θὰ δέχονταν νὰ τὸν ληστέψουν καὶ νὰ πάρουν γιὰ σκλάβους ὅσους ἤθελαν, χωρὶς νὰ πειράξουν τὴν πολύτιμη ζωή του. Μ' αὐτὸ δὲ τὸν τρόπο θὰ ἀπηλλάσσετο κι' ἀπ' τοὺς τρεῖς διαβολεμένους Ρωμηούς.

Μ' αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς καὶ τὶς ἀνάξιες σκέψεις κάλεσε τὸ πλήρωμά του καὶ τοὺς αἰχμαλώτους κι' ἀφοῦ διέταξε νὰ ὑψώσουν λευκὴ σημαία, προσπάθησε νὰ τοὺς πείση πὼς κάθε ἀντίστασι ἦταν περιττή, γιατὶ εἶχαν νὰ κάνουν μ' ἕνα φοβερὸ ἐχθρό.

Στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν ἠλιθιοτήτων ὁ Σουμίλας τινάχτηκε ἔξω φρενῶν.

Τί λές! φώναξε θυμωμένα. Δὲ ντρέπεσαι, ἐσὺ καπετάνιος τῆς Βενετιᾶς, νὰ παραδώσης τὸ καράβι σου καὶ τοὺς ναῦτες σου στοὺς ἀραπάδες καὶ νὰ προτιμᾶς τὴν ἀτιμωτικὴ ὑποδούλωσι ἀπὸ τὸ δοξασμένο ἀγῶνα;

Δίκιο ἔχει, βροντοφώνησε καὶ ὁ Μεϊντάνης.

Ὁ Χορμπόπουλος φώναξε κι' αὐτὸς τὰ ἴδια.

Ὁ πλοίαρχος μπρὸς σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεσι τῶν τριῶν Ρωμιῶν τάχασε. Κοκκίνισε, ξεροκατάπιε καὶ προσπάθησε νὰ δικαιολογηθῆ.

— Μὴ λέτε κουταμάρες, ρὲ παιδιά. Αὐτοὶ εἶναι πολλοὶ κι' ἂν κάνουμε πὼς ἀντιστεκόμαστε θὰ μᾶς σφάξουν ὅλους.

— Μιλᾶς ἢ σφυρίζεις καπετάνιε; ρώτησε ὁ Σουμίλας, τρέμοντας ἀπὸ τὸ κακό του. Πήγαινε νὰ κρυφτῆς στ' ἀμπάρι καὶ δῶσε μας ἅρματα νὰ σοῦ δείξουμε τί ἀξίζουν οἱ Γραικοί. Γρήγορα ὅμως, πρὶν προφθάσουν οἱ ἀραπάδες νὰ μᾶς γαντζώσουν.

Τους φάγαμε, ουρλιαζει ο Σουμιλας και ορμα κατ' επάνω τους.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἁλυσοδεμένου αἰχμαλώτου, γιατὶ καὶ στὴν ἐπικίνδυνη αὐτὴ στιγμὴ οἱ γενναῖοι ἀφεντάδες δὲν τοὺς εἶχαν ἐλευθερώσει, ἠλέκτρισαν ὁλόκληρο τὸ πλήρωμα.

— Ἅρματα! οὔρλιαζαν ὅλοι μαζί, ἅρματα!

Ὁ καπετάνιος κι' αὐτὸς παρασύρθηκε ἀπ' τὸ γενικὸ ἐνθουσιασμό. Σὲ λίγο ὅλοι βρέθηκαν ὡπλισμένοι, ἀφοῦ πρῶτα τὰ τρία παλληκάρια ἀπαλλάχτηκαν ἀπ' τὶς ἁλυσίδες τους. Ὁ Χορμπόπουλος, μὲ τὸ σπαθί του, ἔκοψε τὴν ἄσπρη σημαία, λέγοντας:

— Ἂς πολεμήσουμε, ἂς εἶναι καὶ γιὰ ξένη παντιέρα, παρὰ νὰ μᾶς πιάσουν ζωντανοὺς οἱ μαῦροι.

Τὰ δυὸ καράβια εἶχαν πιὰ σμίξει... Οἱ Ἀλγερινοὶ μὲ οὐρλιάσματα ὅρμησαν στὴ φρεγάτα. Ἀλλοίμονο ὅμως. Ὅπως πέφτει τ' ἀστροπελέκι πάνω στὰ αἰωνόβια δένδρα, ἔτσι πέσαν κι' οἱ τρεῖς Ἕλληνες πάνω στοὺς πειρατάς.

Ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ τέχνη τῶν ἁρματωλῶν ἐμψυχώνει τοὺς δειλοὺς Βενετσιάνους.

Σὲ λίγο τὸ κατάστρωμα τῆς φρεγάτας εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ πτώματα. Ἀνάμεσα στὰ πτώματα βρίσκεται καὶ ὁ Ἀλγεριανὸς Μπέης. Ὁ Χορμπόπουλος τὸν σκότωσε ὕστερα ἀπὸ μιὰ σκληρὴ μονομαχία. Οἱ πειρατὲς τάχουν χαμένα. Ἂν καὶ διπλάσιοι, φοβοῦνται.

— Τοὺς φάγαμε! οὐρλιάζει ὁ Σουμίλας καὶ ὁρμᾶ κατ' ἐπάνω τους.

Ἡ τελευταία αὐτὴ ἐπίθεσι ἔφερε καὶ τὴ νίκη.

Ἀπογοητευμένοι οἱ πειραταί, πετᾶνε τ' ἅρματά τους καὶ παραδίδονται. Ὅλο χαρὰ γι' αὐτὴ τὴν ἀνέλπιστη ἐπιτυχία, ὁ καπετάνιος διατάζει γενικὴ σφαγή.

— Ἄλτ! Τί πᾶτε νὰ κάνετε; ρωτᾶ ἀγριεμένος ὁ Σουμίλας. Κανεὶς νὰ μὴν ἀγγίξη ἀόπλους ἄνδρες.

Δοξασμένοι πιὰ κι' ὄχι ἁλυσοδεμένοι ξεμπαρκάρουν στὴ Βενετιά. Ὁ Δόγης τοὺς ἔκανε πολλὲς τιμές, τοὺς ἔδωσε χρήματα καὶ τοὺς χάρισε ἀξιώματα. Ὁ Σουμίλας μονάχα τὰ χρήματα δέχθηκε.

— Αὐτὰ θὰ χρησιμέψουν γιὰ τὸν ἀγῶνα. Ὅσο γιὰ τὰ ἀξιώματα κράτησέ τα Δόγη μου, γιὰ τοὺς δικούς σου. Ἐμεῖς φεύγουμε. Ἡ πατρίδα μᾶς φωνάζει, εἶπε ὁ Σουμίλας.

Δὲν πέρασε καιρὸς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν παλληκαριῶν ξανακούστηκαν πάνω ἐκεῖ στὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου ποὺ ἀντιλαλοῦν τώρα ἀπ' τ' ἀνδραγαθήματα τοῦ στρατοῦ μας.

Β. Ν. Νικολετόπουλος

Γιά νά μαθαίνετε

Τρίγωνον

* * * * * = 1η σειρά: Αὐτὴ
* * * * = ποὺ μᾶς ἀγαπᾶ
* * * = περισσότερον
* * = (γεν.). 2α σει-
* = ρά: Ὑπάρχει... δρόμου, ἅλματος, ρίψεως κλπ. 3η σειρά: Πρόσωπον τῆς Γραφῆς. 4η σειρά: Ὑποθετικόν. 5η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Β. ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

12345678 = Ποιητής
123478 = Ὄρος
15678 = Νῆσος
534678 = Νῆσος
628 = Ὄργανον
234252 = [illegible]
23478 = Ποταμὸς
6745378 = Ποταμός
8235 = Ὄρος
72378 = Ποτόν
7378 = [illegible]
278 = Νῆσος
273 = Ἄλθος
473 = Ποταμὸς
67478 = Νῆσος
15478 = Ποταμὸς
7883 = Ὄρος

Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

Στοιχειόγριφος

Πάνω στὶς λέξεις τίθεται
μ' ἂν τὸν ἀποκεφαλίσης
ζῶον κατοικίδιον
εὐθὺς θὰ σχηματίσης.

Η. Δ. ΦΟΝΤΑΛΗΣ

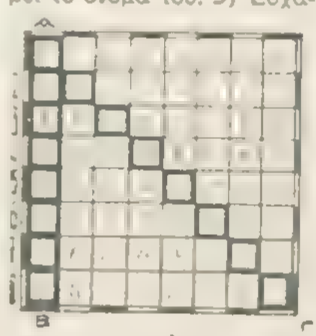
ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 14ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1 ἕν—σά, 2 Ἀαρών, 3 ἔρ [illegible] ΑΘ—Ρα [illegible] ραλία 2 Σαλαμίς, 3 Πολωνία, 4 Ποταμός, 5 Παναμᾶς, 6 Μηδείας, Ρωμαῖος. Α—Β: Παλαμᾶς. Γ—Δ: Ρηνανία. Ποιὸς θὰ μᾶς πῆ: Τὸ ρῆμα βάλλω. Τετράγωνον: Λάβα, ἄσος, βόδι, Ἀσία. Ἄστρον: Τὰ πλακάκια ποὺ ἔχουν τοὺς ἀριθμοὺς 3 καὶ 5 θὰ τοποθετηθοῦν σὲ τρίτη σειρά, κάτω καὶ μεταξὺ τοῦ 4 καὶ τοῦ 6. Τρίγωνον: Ἰόνιον, ὀρέων, νέον, Ἴων, ὄν, Ν. Κρυπτογραφικόν: Ἱερουσαλήμ, Ἡμέρα, Ρέα, Ἑρμῆς, Σάμος, Μῆλος, Υἱός, Ἄρης. Τετράγωνον: Τάνα, Αἴας, Ναοί, Ἀσία. Ἀκροστιχίς: Αὔγουστος (Ἀλβανία, Ὑψηλάντης, Γάμος, Ὅμηρος, Ὕδρα, Σόλων, Ταΰγετος, Ὄνος, Σκῦρος). Μαγικὴ εἰκών: Μεταξᾶς (ΜΕ ΤΑ ΞΑΣτερα). Λεξίγριφος: Ἥρα, Θήρα. Αἴνιγμα: Τὸ ρολοΐ.

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1) Ὁ ἐπιστήμων ποὺ φροντίζει γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς. 2) Περίφημος Γάλλος φυσικὸς διὰ τὸ θερμόμετρον τὸ ὁποῖον κατεσκεύασε καὶ τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομά του. 3) Εὐχάριστη μυρωδιὰ (γεν. πλ.). 4) Γίνομαι μικρὸς (ρῆμα). 5) Ὁ τεχνίτης ποὺ φτειάχνει πόρτες, κουφώματα, ἔπιπλα κλπ. 6) Νομὸς τῆς Ἑλλάδος. 7) Ἀριθμητικόν. 8) Ἀνδρικὸν ὄνομα.

Ἂν εὑρεθοῦν αἱ ὁριζοντίως ζητούμεναι λέξεις θὰ σχηματισθοῦν δύο ἀκόμη λέξεις.

Α — Β: Τὰ μαθαίνομε στὸ σχολεῖο. Α — Γ: Τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως μας.

ΑΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Συλλαβόγριφος

Σύμφωνον, πρόθεσις καὶ αἴσθησις
μπαίνουν ὅλα στὴ σειρὰ
καὶ ἥρως τοῦ εἰκοσιένα
ξεπροβάλλει ξαφνικά.

Μεσοστιχὶς

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαίαν ναυτικὴν πόλιν τῆς Μεσογείου ἀντίζηλον τῆς Ρώμης.

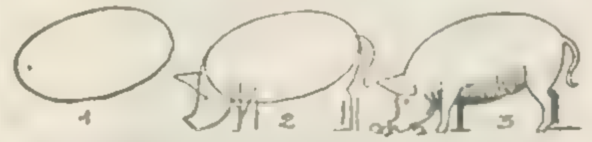
1) Κουρέλι. 2) Ἡ ὁμώνυμος μάχη ἐδόξασε τὰ ὅπλα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. 3) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 4) Αὐτὸς διοικεῖ, ἄρχει. 5) Ἀρχαία πόλις τῆς Μ. Ἀσίας. 6) Περιφέρεια τῆς Ἑλλάδος. 7) Ἀρχαῖος συγγραφεὺς περίφημος διὰ τοὺς μύθους του. 8) Τροφὴ ζώων.

Φ. Γ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

ΣΚΙΤΣΑ

Σᾶς εἶναι βέβαια λίγο δύσκολο νὰ σχεδιάσετε τὸ γουρουνάκι ποὺ φαίνεται στὴν εἰκόνα μας δεξιὰ (3).

Ἂν τὸ φτειάξετε ὅμως, ὅπως φαίνεται στὸ σχέδιο· ὅπως ἐργάζονται δηλαδὴ οἱ σκιτσογράφοι θὰ ἐπιτύχετε μὲ μεγάλη εὐκολία.

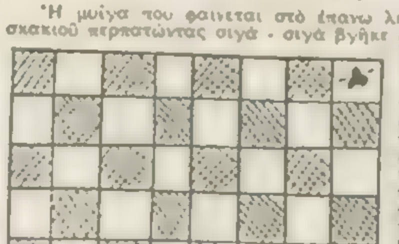

Θὰ σχεδιάσετε πρῶτα τὸ σῶμα ἕνα αὐγὸ δηλαδὴ εἰς τὸ ὁποῖο θὰ προσθέσετε ἔπειτα τὸ κεφάλι καὶ τὶς γραμμὲς τῶν ποδιῶν καὶ τῆς οὐρᾶς.

Μὲ λίγες γραμμὲς θὰ συμπληρώσετε ἔπειτα τὸ σκίτσο σας.

Η ΜΥΙΓΑ

Ἡ μυῖγα ποὺ φαίνεται στὸ ἐπάνω λευκὸ τετραγωνάκι τοῦ σκακιοῦ περπατώντας σιγὰ - σιγὰ βγῆκε ἀπ' τὸ κάτω ἀριστερὰ λευκὸ τετραγωνάκι. Σημειῶστε ὅμως ὅτι κατὰ τὸν περίπατό της ἔμπαινε μονάχα στὰ λευκὰ τετραγωνάκια, χωρὶς οὔτε μιὰ [illegible] τοῦ τετραγώνου. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε χαράζοντας μὲ τὸ μολύβι σας τὴν πορεία ποὺ [illegible] ἐπάνω σ' [illegible] τὸ σκάκι;

Γιὰ νὰ σᾶς διευκολύνωμε κάπως σᾶς λέμε ὅτι θὰ βγῆκε στὸ κάτω ἀριστερὰ λευκὸ τετράγωνο χαράσσοντας 17 συνεχόμενες καὶ διασταυρούμενες γραμμές.

ΔΗΜ. ΦΡΟΣΥΝΑΚΗΣ

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

Ο ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΣ ΓΛΥΠΤΗΣ...

— Ἔ, προσοχή! Ἐγὼ εἶμαι τὸ μοντέλο!

Ζήτημα χρήματος

Ὁ δανειστής: Δὲν νομίζετε ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ μὲ πληρώσετε;

Ὁ ὀφειλέτης: Ἀγαπητέ μου αὐτὸ δὲν εἶναι ζήτημα χρόνου ἀλλὰ... χρήματος.

Γιατί ζητιάνευε στὴ γωνιά

— Δὲν ντρέπεσαι καϋμένε νὰ ζητιανεύῃς στὴ μέση τοῦ δρόμου;

— Θὰ ζητιάνευα καὶ στὸ σπίτι μου ἀλλὰ δὲν ἔχω σπίτι.

ΓΕΡ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

Σώθηκε...

— Σήμερα θὰ δοκιμάσω ἕνα νέο τύπο ἀλεξιπτώτου.

— Κι' ἂν δὲν λειτουργήσῃ;

— Ἂν δὲν ἀνοίξῃ, ἔχω συμφωνήσει μὲ τὸν ἔμπορο νὰ τοῦ τὸ ἐπιστρέψω.

Φόβο εἶχε!

Ὁ δικηγόρος: Ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιείκειάν σας. Ὁ πελάτης μου ἔχει ἤδη καταδικασθῆ δώδεκα φορές, ἡ δεκάτη τρίτη μπορεῖ νὰ τοῦ φέρῃ ἀτυχία!!

Εἰς τὸ τράμ

Ἡ κυρία (ἀγανακτισμένη κατὰ τοῦ ὁδηγοῦ): Μὰ τί κατάστασις τέλος πάντων εἶναι αὐτή; Γιατὶ δὲν σταματᾶς ἀφοῦ ἔχει στάσι καὶ σοῦ κτυπᾶνε κι' ὅλας;!

Ὁ εἰσπράκτωρ (ἐπεμβαίνων): Τοῦ εἶναι ἀδύνατον κυρία μου, γιατὶ χρωστᾶ στὸν μπακάλη τῆς γωνίας!

ΜΑΡΚΟΣ Μ. ΚΟΥΒΑΣ

Τρανὴ ἀπόδειξις

Ὁ κύριος στὸν ὑπηρέτη:
— Ἔχεις γερὰ χέρια;
— Καὶ δὲν ρωτᾶς τὸ ἄλλο μου ἀφεντικό; Μὲ μιὰ γροθιὰ τοῦ ἔσπασα δυὸ δόντια!

ΕΥΘΥΜΙΑ

Γιατὶ τὸν ἔδειρε!

Τοτός: — Τί ἄσκημο πρᾶγμα ποὺ εἶναι νὰ μὴν ἔχῃ κανεὶς γένεια! Ὁ μπαμπᾶς μου μὲ ἔδειρε καὶ μοῦ εἶπε ὅτι εἶμαι ἀγενής.

ΕΜΜ. ΠΟΡΦΥΡΗΣ

Νὰ φαίνεται μικρό...

Ἡ Πόπη ρωτᾶ τὴν γιαγιά της:

— Γιαγιά, γιατὶ φορεῖς γυαλιά;

— Γιατὶ μεγαλώνουν τὰ ἀντικείμενα παιδί μου.

— Αἴ, τότε γιαγιὰ κάνε μου τὴ χάρι, νὰ βγάλης τὰ γυαλιά σου ὅταν θὰ μοῦ κόψης τὸ κομμάτι μου ἀπ' τὴν πήττα!

Ὁ μεζές...

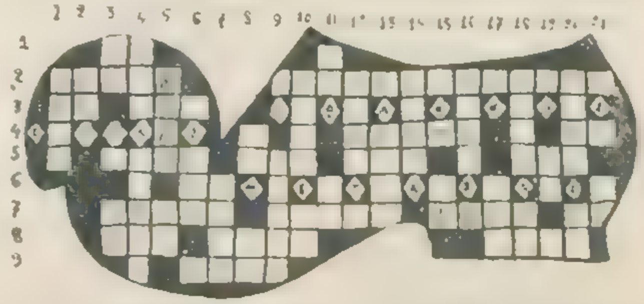
Ἕνας Ἰταλὸς ἀεροπόρος ἀναγκάζεται νὰ πέσῃ μὲ τὸ ἀλεξίπτωτό του στὴν Ἀφρική. Κατὰ τύχην δὲ πέφτει σ' ἕνα χωριὸ κανιβάλων. Καὶ ὁ ἀρχηγός τους φωνάζει ὅλο χαρά:

— Ἑτοιμασθῆτε παιδιά, ἕνας μεζὲς οὐρανοκατέβατος!.!!

Γ. ΜΥΛΩΝΑΚΗΣ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1) Σύμφωνον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου — Φωνῆεν 2) Προτερημα, ἀνδρεία (καθαρ.). — Ἠλευθερώθη ὑπο τοῦ ἐνδόξου στρατοῦ μας. 3) Αἰγυπτιακὴ θεότης τοῦ Ἡλίου — Χρόνια (καθαρ.). 4) Τοῦ Βασιληᾶ μας εἶναι «Γεώργιος» — Ὑποθετικόν. 5) Υἱὸς τοῦ Ἀβραὰμ — Τὸ ἀντίθετον τοῦ πνεύματος — Δικός σου (καθαρ.) — Θεὰ τῆς Αὐγῆς. 6) ΠΗ. 7) Ἰταλοκρατούμενο νησί μας, που γρήγορα θὰ δῆ τη λευτεριά του — Ρατσα (καθαρ.) — Τον ανανδρο τορπιλλισμό της ἐξεδικήθησαν τὰ ἑλληνικὰ ὑποβρύχια (ὀνομ.) — Δεικτικὸν (δημ.). 8) Προσφώνησις τοῦ... τσολιᾶ στοὺς φρατέλλους καὶ νόμισμα τῆς Σουηδίας — Ἀρχηγεύω, κυβερνῶ — Τῆς Ἑλλάδος τὰ κρατᾶ ὁ Μεταξᾶς καὶ τῶν... Κενταύρων οἱ στρατιωται

μας. 9) Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸ σῶμα, εἶναι ἀθάνατη καὶ ὅταν φωλιάζῃ στοὺς Ἕλληνας θαυματουργεῖ.

Καθέτως: 1) Ὁ θεὸς τοῦ πολέμου. 2) Ἡ πρώτη λέξις τοῦ 3 ὁριζοντίως. 3) Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Σύμφωνον. 4) Χρονικὸς σύνδεσμος — Ἡ [illegible] τῶν [illegible] γίνεται τὸν χειμῶνα. 5) [illegible] ὑφίστανται εἰς τὴν Ἀλβανίαν (ὀνομ.). — Σύνδεσμος. 6) Πρόθεσις. 7) Ἡ πρώτη λέξις τοῦ 5 ὁριζοντίως. 8) Προσωπικὴ ἀντωνυμία — ΡΧ. 9) Τὸ μυστικὸν ὅπλον τῶν φαντάρων μας, ποὺ εἶναι παλαιὸν ὅσον καὶ ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου. 10) Ἡ πρωτεύουσα τῶν δειλῶν — ΕΩ. 11) Δέκατος τρίτος — Ἀριθμητικόν. 12) Ὁ Μουσσολίνι ἔχει τό... τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Ναπολέοντος. 13) Μυαλὸ (καθαρ.). 14) Δρόμος. 15) Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. 16) Ἥρως τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου. 17) Μονὰς τοῦ ἱππικοῦ. 18) Τὴν ἔχουν τὰ τρόφιμα ἀλλὰ δὲν τὴν ἔχουν οἱ Ἰταλοὶ τοῦ Μουσσολίνι — Ἦτο (ἀρχ.). 19) Καθὼς (καθαρ.). 20) Διαθέτει ποδοσφαιρικὴν τοιαύτην ἡ «Α.Ε.Κ.», ὁ «Ὀλυμπιακός», ὁ «Παναθηναϊκός» κλπ. (ὀνομ.) — Δεικτικὸν (δημ.). 21) Ἄνθη.

Τ. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Βέλος

. . . . . Πετ[illegible]ὸς

. . . . Πο[illegible]

. . . . . Ἀ[illegible]

. . . . Δ[illegible]

+ . . . . . = Σοφὸς

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Σταγὼν ὕδατος.

Σ. Γ. ΧΑΛΑΣ

Αἰνίγματα

Γεννιέμαι γὼ
προτοῦ νὰ στοχαστῆς,
μὰ μόλις γεννηθῶ
πεθαίνω εὐθὺς
κι' αὐτὸς ποὺ ὕστερα
ἀπὸ μένα φτάνει
μεγάλο θόρυβο
πάντα κάνει.

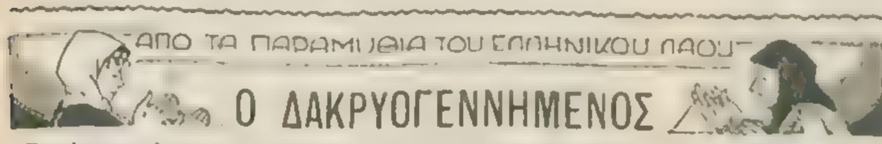
ΜΑΡΙΑ ΑΓΑΠΑΥΛΟΥ

Γεωγραφικὴ ἀκροστιχίς

Τὰ πρῶτα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πόλιν τῆς Πελοποννήσου:

1) Ὄρος τῆς Ἑλλάδος, 2) Χώρα τῆς Ἀσίας, 3) Κράτος τῆς Κ. Ἀσίας, 4) Μία τῶν Δωδεκανήσων, 5) Κράτος τῆς Ν. Ἀμερικῆς, 6) Χώρα τῆς Ἀσίας.

Γ. Δ. ΜΑΝΩΛΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ὄχι, δὲν εἴμαστε πολλοί· ἐγὼ καὶ τὸ παιδί μου εἴμαστε μονάχα, τοῦ λέει αὐτή.

Καὶ φεύγει ὁ δράκος καὶ πάει στοὺς ἄλλους καὶ τοὺς λέει:

— Ἕνας εἶναι μοναχά.

— Ποιὸς ξέρει τί θεριό ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ποὺ πέταξε τὴν πλάκα πέρα, λένε οἱ ἄλλοι δράκοι.

Τὴν αὐγὴ ποὺ σηκώθηκαν, ἔφυγε το παιδὶ στο κυνῆγι. Ἐκεῖ ποὺ ἔφυγε τὸ παιδί, νάσου οἱ δρακοι και μπαίνουν μέσα, καὶ λένε τῆς μάνας του, ποὺ ἦταν ἄρρωστη, ἂν θέλῃ νὰ γίνῃ καλὰ νὰ στείλῃ τὸ παιδί της νὰ πάρῃ τὸ μῆλο ἀπ' τὴ χανούμισσα. Μὰ σὰν ἐρχόταν τὸ παιδὶ ἀπ' τὸ κυνῆγι κι' ἄκουσαν τὸ βρόντο ἀπ' τ' ἀλογό του, σκιάχτηκαν καὶ τρύπωσαν.

Μπαίνει μέσα τὸ παιδί, καὶ βλέπει τὴ μάνα του ποὺ δὲν μποροῦσε.

— Τί ἔχεις μάνα; τῆς λέει τὸ παιδί.

— Δὲν μπορῶ, τοῦ λέει, μ' ἂν εἶχα τὸ μῆλο ἀπ' τὴ χανούμισσα, θὰ γέρευα.

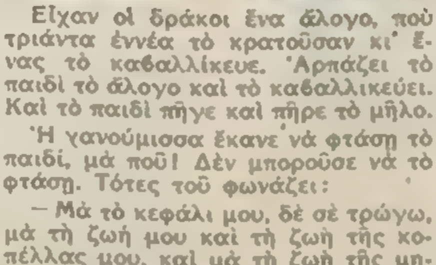
Θὰ τὸ πάρουμε κι' αὐτό, τῆς λέει τὸ παιδί.

Εἶχαν οἱ δράκοι ἕνα ἄλογο, ποὺ τριάντα ἐννέα τὸ κρατοῦσαν κι' ἕνας τὸ καβαλλίκευε. Ἁρπάζει τὸ παιδὶ τὸ ἄλογο καὶ τὸ καβαλλικεύει. Καὶ τὸ παιδὶ πῆγε καὶ πῆρε τὸ μῆλο.

Ἡ χανούμισσα ἔκανε νὰ φτάσῃ τὸ παιδί, μὰ ποῦ! Δὲν μποροῦσε νὰ τὸ φτάσῃ. Τότες τοῦ φωνάζει:

— Μὰ τὸ κεφάλι μου, δὲ σὲ τρώγω, μὰ τὴ ζωή μου καὶ τὴ ζωὴ τῆς κοπέλλας μου, καὶ μὰ τὴ ζωὴ τῆς μηλιᾶς, δὲ σὲ τρώγω.

Τότες γύρισε τὸ παιδὶ καὶ πάει

Ὅταν θὰ σὲ στέλνουν πουθενά νάρχεσαι πρῶτα ἀπ' ἐδῶ.

κοντά. Κι' αὐτὴ του παίρνει ἐκεῖνο τὸ μῆλο, καὶ τοῦ βάζει ἄλλο κρυφά, καὶ τοῦ λέει:

— Ὅταν θὰ σὲ στέλνουν πουθενά, νάρχεσαι πρῶτα ἀπ' ἐδῶ.

Καὶ σηκώθηκε τὸ παιδὶ καὶ πάει στὸ σπίτι.

Σὰν ἄκουσαν τὸ βρόντο ἀπ' τ' ἀλογό του οἱ δράκοι, τρύπωσαν. Καὶ σὰν τὸ εἶδε ἡ μάνα του, τοῦ λέει:

— Ἔφερες τὸ μῆλο;

— Τὸ ἔφερα, τῆς λέει.

— Ἔ, δός μου ψίχα νὰ φάω.

Κι' ἔφαγε λίγο καὶ γέρεψε.

— Γέρεψα, του λεει. Και σηκωθηκε τὸ παιδι και πηγε κυνηγι.

Μπῆκαν πίσω οἱ δράκοι καὶ τῆς λένε:

— Ἔφερε τὸ μῆλο;

— Τὸ ἔφερε, τοὺς εἶπε.

Μα ἐσὺ εἶσαι ἀκομα αρρωστη, τῆς λενε, και για να γινης καλα να παη να παρη τὸ γουρουνακι, που το φυλανε ἑφτα γουρουνες κι οσοι πανε ἐκει δεν ματαγυριζουν πια.

Σηκώθηκε το παιδι, επιασε το ἄλογο, το καβαλλικευει, και παει για το γουρουνακι. Και παει ἀπ τη χανούμισσα, οπως του ειχε πη και, την ρωταει πως να κανη να παη να παρη το γουρουνακι που το φυλανε οἱ ἑφτα γουρουνες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Πόσο ἤθελα νὰ πήγαινα στὸ μέτωπο! Δὲν εἶμαι βέβαια τόσο μεγάλος ὥστε νὰ γίνω στρατιώτης. Εἶμαι μονάχα... μεγάλος Σκαπανέας. Ὅμως ἤθελα νὰ ἰδῶ στὴν πραγματικότητα ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ ἔργα ποὺ γίνονται ἐκεῖ πάνω. Ἀπὸ ὅσα ἀκούω ἔχω σχηματίσει μιὰ εἰκόνα τοῦ μετώπου ποὺ δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ εἶναι ἀκριβής. Γιατί ἄλλο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἀκούει κανεὶς νὰ τοῦ διηγοῦνται, καὶ καὶ ἄλλο ἐκεῖνο ποὺ βλέπει μὲ τὰ δικά του μάτια. Ὕστερα σὲ μιὰ διήγησι ἢ μιὰ περιγραφὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη κανένας πολλὲς λεπτομέρειες. Πόσα πράγματα ἀλήθεια δὲν σφαλίζονται στὴ λέξι μέτωπο! Ἀγῶνες, θυσίες, ἡρωϊσμοί, κακουχίες, κρύο, χιόνι, λάσπη, τραυματισμοί, ὁ κρότος τῶν κανονιῶν, τῶν τουφεκιῶν, τῶν πολυβόλων, βόμβαι ἀεροπλάνων, φωνές, κραυγές, διαταγὲς βιαστικές, ἄλογα ποὺ τρέχουν... Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχω ἀνακατεμένα στὸ μυαλό μου, ἀπὸ ὅσα διαβάζω καὶ ἀπὸ ὅσα ἀκούω. Γι' αὐτὸ ἤθελα νὰ πάω ἐκεῖ νὰ ἰδῶ καθαρώτερα καὶ αὐτὰ καὶ ἐκεῖνα ἀκόμα ποὺ δὲν γράφονται. Νά! Ἤθελα νὰ ἰδῶ τὰ βουνά, τὶς χαράδρες, τὶς χιονοσκεπασμένες κορφές, καὶ ἀκόμη τὰ πρόσωπα τῶν στρατιωτῶν μας, ὅταν καταβάλλουν τὴ μεγάλη προσπάθεια νὰ χτυποῦν τὸν ἐχθρό, μὲ τὴ λόγχη, μὲ τὴ σφαῖρα, μὲ τὴ χειροβομβίδα, μὲ τὸ πολυβόλο, μὲ τὸ κανόνι. Θὰ εἶναι τρομερὴ ἡ ἔκφρασι τοῦ προσώπου των, οἱ φυσιογνωμίες θὰ εἶναι αὐστηρὲς καὶ σκοτεινὲς καὶ τὸ γέλιο θὰ τοὺς φωτίζη μονάχα ὅταν θὰ βλέπουν τοὺς ἐχθροὺς τσακισμένους νὰ φεύγουν ἀπὸ τὶς κορφές, καὶ νὰ κατρακυλοῦν κάτω στὶς ρεματειὲς πετώντας τὰ ὅπλα των ἢ σηκώνοντας τὰ χέρια νὰ παραδίδωνται....

Αὐτὸ τὸ γέλιο ἤθελα νἄβλεπα στὰ πρόσωπα τῶν ἡρωϊκῶν μαχητῶν μας. Εἶναι τὸ γέλιο καὶ ἡ χαρὰ τῆς Νίκης ποὺ δὲν τὰ βλέπει κανένας πουθενὰ ἀλλοῦ παρὰ μονάχα στὶς ὧρες τοῦ θριάμβου στὸ μέτωπο!

Μὰ στὸ μέτωπο πηγαίνουν μονάχα οἱ μεγάλοι — οἱ στρατιῶτες — καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ μονάχα,

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

ΒΙΒΑ ΝΤΟΥΤΣΕ!!

Στὸ Παλάτσο ντὶ Βενέτσια μέσ' στὸ βάθος τρυπωμένος
σ' ἕνα καταφύγιο κάτω, χίλια μέτρα ὑπὸ τὴν γῆ,
μπρὸς στὸ ραδιόφωνο του, ὁ Μπενίτο τρομαγμένος,
— Βίβα Ντοῦτσε! Βίβα Ντοῦτσε! ὅλο ἀκούει καὶ ριγεῖ.

• • •

Κι' ἀπ' τὰ μέτωπα τριγύρω, ποὺ ἀδικοπολεμοῦνε,
οἱ γενναῖοι Κολονέλλοι κι' οἱ Φρατέλλοι του οἱ τρανοί,
πρὶν στὶς ρεματιὲς νὰ πέσουν, πρὶν στὴ θάλασσα πνιγοῦνε
— Βίβα Ντοῦτσε! τοῦ φωνάζουν, ὅλοι τους μὲ μιὰ φωνή.

• • •

Καὶ στῆς Πίνδου τὰ φαράγγια, στὶς χαράδρες, στὰ ρουμάνια,
καὶ στῆς Μοροβας τὰ μέρη, στοῦ Ἰβὰν τὴν κορυφή,
ὁ στρατὸς τῆς Ἰταλίας, φεύγοντας πρὸς τὰ λιμάνια
— Βίβα Ντοῦτσε! τοῦ φωνάζει μὲ χαρὰ κι' αὐτὸς κρυφή.

• • •

Καὶ οἱ Ἕλληνες οἱ ἀνδρεῖοι, ποὺ γιὰ τὴν γλυκειὰ Πατρίδα
σπαταλοῦν μὲ προθυμία τὴ ζωή τους ὅλοι ἐκεῖ
ποὺ τὸ στῆθος τους προτάσσουν στὴν Πατρίδα μας γι' ἀσπίδα,
ποὔχουνε ψυχὴ γενναία καὶ καρδιὰν Ἑλληνική,

• • •

ὡς γκρεμίζουν τοὺς Φρατέλλους κι' ὡς στὴ θάλασσα τοὺς ρίχνουν,
μὰ κι' ὡς παίρνουν νέα μέρη κι' ὡς ἡ λόγχη μας νικᾷ,
πρὸς τὴ Ρώμη ὅλοι γυρνᾶντ, τὸ τσαρούχι μᾶς τοὺς δείχνουν
— Βίβα Ντοῦτσε! τοῦ φωνάζουν καὶ γελοῦν εἰρωνικά.

• • •

Κι' ἀπ' τὰ πτώματα ἀπὸ πάνω τῶν Ἀλπίνι, τῶν Κενταύρων,
ὡς γλεντᾶνε τὰ κοράκια στήνοντας τρελλὸ χορό,
λὲς μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ Ντοῦτσε κι' ἔχουν ἴδιο χρῶμα μαῦρον
— Βίβα Ντοῦτσε! τοῦ φωνάζουν, χορτασμένα κι' ἐν χορῷ.

• • •

Κι' οἱ αἰχμάλωτοι Φρατέλλοι, μόνον ὡς παραδοθῆκαν,
κι' ὡς ριχτῆκαν πεινασμένοι — σὰν κοράκια — στὸ φαΐ,
(Ἦταν νηστικοὶ βδομάδες) κι' ἔτσι ὡς φάγαν καὶ πιαστῆκαν
Βίβα Ντοῦτσε! τοῦ φωνάζουν, μ' ὅση ἔχουν πνοή.

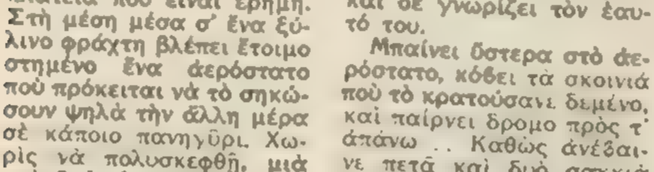
• • •

Κι' ὅταν ἔρθη ἡ ἅγια ὥρα, ποθητὴ κι' εἰρηνοφόρα,
ποὺ οἱ Ἕλληνες στρατιῶτες μὲ τοὺς Ἄγγλους ἀγκαλιά,
μέσ' στὴ Ρώμη θὲ νὰ μποῦνε μὲ τὴν ἅγια τους τὴ φόρα
τοῦ Παλάτσο ντὶ Βενέτσια ν' ἀνεβοῦνε τὰ σκαλιά,

• • •

Καὶ θὰ βροῦν τὸν Μουσσολίνι, σὰν βρεμμένη κόττα νἆναι,
μέσ στὸ καταφύγιό του, χίλια μέτρα ὑπὸ τὴ γῆ,
θὰ τοῦ ποῦνε: — Βίβα Ντοῦτσε! Βίβα Ντοῦτσε! τσαρλατᾶνε!
καὶ στὸ αἷμα του τὸ ἴδιο τότε κεῖνος θὰ πνιγῆ!...

ΧΡ. ΠΥΡΠΑΣΟΣ

6. (Συνέχεια)

Τέλος βρίσκεται σὲ μιὰ πλατεία ποὺ εἶναι ἔρημη. Στὴ μέση μέσα σ' ἕνα ξύλινο φράχτη βλέπει ἕτοιμο στημένο ἕνα ἀερόστατο ποὺ πρόκειται νὰ τὸ σηκώσουν ψηλὰ τὴν ἄλλη μέρα σὲ κάποιο πανηγῦρι. Χωρὶς νὰ πολυσκεφθῆ, μιὰ καὶ δυό, ὁ Χάρυ Κόνταικ πηδάει τὸ φράχτη.

— Ζήτω... Σώθηκα! λέει ἀπὸ μέσα του. Τώρα ἂς μὲ κυνηγάη ὅσο θέλει ὁ κὺρ Μπούλης.

Νά, μέσα στὴ βαρκούλα τοῦ ἀεροστάτου βρίσκει καὶ ἕνα ὁλάκαιρο κοστούμι γιὰ ἀεροναύτη. Στὴ στιγμὴ τὸ φοράει σκύβει καὶ καθρεφτίζεται σ' ἕνα λάκκο νερὸ ποὺ λαμποκοπᾶ στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ δὲ γνωρίζει τὸν ἑαυτό του.

Μπαίνει ὕστερα στὸ ἀερόστατο, κόβει τὰ σκοινιὰ ποὺ τὸ κρατούσανε δεμένο, καὶ παίρνει δρόμο πρὸς τ' ἀπάνω.. Καθὼς ἀνέβαινε πετᾶ καὶ δυὸ σακκιὰ ἄμμο στὴ σκιὰ ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε καὶ ποὺ καθὼς καταλάβατε ἦταν ὁ Σερλὸκ Χολμς τῶν ζώων.

Πάφ... πάφ.. ἔκαμαν τὰ σακκιὰ καθὼς ἔπεσαν πάνω στὸ κεφάλι του!

— Λωποδύτη, φώναξε τρελλὸς ἀπὸ τὸ θυμό του ὁ κὺρ Μπούλης. Πετᾶς καὶ ἄμμο ἔ; Ὅμως ποῦ θὰ μοῦ πᾶς

Βάζει τὰ δαχτυλα στὸ στομα καὶ σφυρίζει δυνατά

Ὁ γεροτράγος παρουσιάστηκε μπροστά του....

— Ὅλα ἕτοιμα; τὸν ρώτησε.

— Μάλιστα κκκ...κύριε.

Περίφημα.. Σὲ τρία λεπτὰ νάρθης ἐδῶ μὲ τ' αὐτοκίνητο.

Σὲ τρία λεπτὰ ἀκριβῶς ὁ γεροτράγος βρισκόταν ἐκεῖ μὲ τ' αὐτοκίνητο...

Ὁ κὺρ Μπούλης μὲ τὸ βοηθό του ἀνοιξαν τότε μιὰ βαλίτσα κι' ὡς ποὺ νὰ πῆς κρεμμύδι μεταμορφώθηκαν σὲ τέλειους Ἐσκιμώους μὲ ματογυάλια.

Πφτ... Πφτ... Ἡ μηχανὴ τοῦ αὐτοκινήτου βάζει μπροστά.

Τὸ ἀερόστατο μὲ τὸν πρώην Νομάρχη φαινόταν ἐκεῖ ψηλὰ ἕνα μαῦρο σημαδάκι μέσα στὰ κάτασπρα σύννεφα...

Ἐκεῖ πάει ὁ δρόμος μας, εἶπε ὁ κὺρ Μπούλης κι' ἔδειξε στὸ γεροτραγο τὸ μαῦρο σημαδάκι. Μέσα στα χωράφια τότε ἄρχισε ἕνα τρέξιμο, ἕνα τρελλὸ κυνηγητό, λυσσασμένο, ἄγριο, ἡρωικό. Τίποτα δὲν τοὺς σταματᾶ... Τρέχουν... τρέχουν... Τὰ χωριὰ φρτ.. φρτ... Τὰ δέντρα φρτ... φρτ... Τὰ δάση, οἱ λόφοι τὰ βουνὰ φρτ... φρτ... Τὸ ἴδιο καὶ τὰ κοπάδια τὰ πρόβατα ποὺ ξυπνοῦν καθὼς περνᾶ κοντά τους μὲ πάταγο ἐκεῖνο τὸ θεριό... Λὲς κι' εἶναι ἀεροπλάνο κι' ὄχι αὐτοκίνητο.

Τὰ βουβάλια ποὺ κοιμοῦνται στὰ λειβάδια ρωτοῦν ἀπορημένα:

— Καλὲ τί σίφουνας εἶναι τοῦτος;

Ὡς τόσο ὁ ἀεροναύτης ἐκεῖ πάνω στὸ ἀερόστατο

Σκαπανέων μας

Σὰν παραμυθάκι

ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

— Κική, Μαρίκα, βιασθῆτε. Εἶναι ἡ ὥρα του σχολείου. Ἔπειτα δὲν ἔχω κι' ἐγὼ καιρό, κοροῦλες μου. Δὲν χρειάζεται νὰ σᾶς παραχαϊδεύω τώρα. Πρέπει νὰ ἑτοιμάσω τὸ σπίτι καὶ ν' ἀρχίσω να πλέκω!

Οἱ χαριτωμένες μικροῦλες ἔβαλαν μόνες τὰ φουστανάκια τους ἀφοῦ πλύθηκαν καὶ χτενίστηκαν. Πλησίασαν ἔπειτα τὴ μαμά, και κάθισαν μαζι της στο τραπέζι γιὰ τὸ πρόγευμα.

— Κι' εμεις, κι' ἐμεις ἔκαναν καὶ κατέβηκαν...

— Δὲν ἔχουμε σήμερα γαλα μαμά; Μήπως δὲν ὑπάρχει γάλα; ρώτησε ἡ μεγαλύτερη, ἡ Κική.

— Ὄχι πὼς δὲν ὑπάρχει κοροῦλα μου της ἀπάντησε ἡ μαμά της. Ἐδῶ βέβαια ποὺ ζοῦμε μπορεῖ νὰ εἶναι ἄφθονο τὸ γάλα, ἀλλὰ σκέφτηκα κάτι ἄλλο....

Τί σκέφτηκες μαμά; εἶπε ἡ Μαρίκα μὲ τὸ ἐρωτηματικὸ στὰ γλυκά της ματάκια.

— Νά, ἐμεῖς ἐδῶ οἱ Ἕλληνες τοῦ Καΐρου δὲν ὑποφέρουμε ἀπὸ καμμιά στέρησι. Εἴμαστε μακριὰ ἀπὸ τὸν πόλεμον ποὺ κάνει ἡ πατρίδα μας ἡ Ἑλλάδα. Κι' ἐμεῖς ὅμως νοιώθουμε τὴν ἴδια λαχτάρα καὶ την ἴδια συγκίνησι γιὰ τὸ κάθε τι ποὺ ἀφορᾶ τη μητέρα μας Πατρίδα. Ἀφοῦ δὲν στερούμαστε ἀναγκαστικὰ πρέπει νὰ στερηθοῦμε θεληματικά. Δυὸ φορὲς τὴν βδομάδα θα πινετε τσαι μικρουλες μου

— Και τι ωφελεια θα βγη ἀπ' αὐτό; ρώτησε πάλι η Κικη

— Τα λεπτα που ἀγοράζουμε τὸ γαλα θα τα δινουμε στη «Φανέλλα τοῦ Στρατιώτη» ποὺ πολεμᾶ ἐκεῖ ἀπάνω στὰ χιονισμένα βουνὰ γιὰ τὴν τιμὴ τῆς Ἑλλαδος

Τὰ κοριτσάκια χτύπησαν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ τὰ χέρια.

— Ὢ μαμά! Τί χαρὰ ποὺ νοιώθουμε γι' αὐτὸ ποὺ σκέφτηκες.

Κι' ἤπιαν γελαστὲς κι' εὐχαριστημένες τὸ τσάι.

Ἔπειτα ἡ μαμὰ ἔδωσε καθεμιᾶς τὰ χρήματα ποὺ θὰ πήγαιναν στὸ σχολεῖο μὲ τὸ τράμ. Ὅταν κράτησαν τὰ λεφτὰ στὸ χεράκι μιὰ σκέψι τους ἦρθε. Γιατὶ ὄχι; Οἱ ματιές τους ἀνταμώθηκαν.

— Κι' ἐμεῖς... κι' ἐμεῖς! εἶπαν και κατέβηκαν πηδηχτες τὶς σκάλες. Στὸ δρόμο ρωτησαν ἕνα διαβάτη τί ὥρα εἶναι. Εἶχανε ἀκόμα μισὴ ωρα

. Λοιπόν θα παμε με τα ποδια στὸ σχολειο.

Και τα λεπτα μας που θα τὰ δώσουμε;

— Θὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ προξενιο μας και θα τὰ δωσουμε Ἔτσι κάνει κι' ἡ μαμα.

Τρεχατες ἔφτασαν ἐκει. Ὁ Ἕλλην πρόξενος ἔβγαινε ἀπο την πόρτα την καγκελλωτη κείνη την ὥρα. Τὸν πλησίασαν δειλα τὰ κοριτσάκια καὶ τοῦ ἔδωσαν τὰ λεπτὰ λέγοντάς του μὲ περηφάνεια.

— Δὲν κουραζόμαστε νὰ πηγαίνουμε στὸ σχολειο με τὰ πόδια. Καθε πρωὶ θα σας φερνουμε τα λεπτα τοῦ τράμ για τη «Φανελλα του Στρατιωτη». Ὁ καλός μας στρατιωτης δεν πρεπει νὰ κρυωνη ἐκει που πολεμα γιὰ την Πατριδα πανω στα χιονια!

Ὁ πρόξενος φιλησε τις μικρες Ἑλληνοπουλες δακρυσμένος.

Σ. Κ.

ΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Νῖκος (μὲ δεμένο μάτι).

— Μοῦ πονεῖ τὸ μάτι, Μίμη μου. Μήπως ξέρεις κανένα γιατρικό;

Μίμης.— Τί νὰ σοῦ πῶ; Ἔτσι καὶ μένα πέρσι μοῦ πονοῦσε τὸ δόντι μου. Καὶ δὲν μοῦ πέρασε, παρὰ μόνο ὅταν τὸ ἔβγαλα...

...

— Γιατί, Τοτό, σ' ὅλους μας ἐπρότεινες τὸ σακκουλάκι σου μὲ τὶς καραμέλες, κι' ὄχι καὶ στὸ μικρό σου ἀδελφό;

— Γιατὶ αὐτός, ἅμα τοῦ προτείνω τὶς παίρνει ὅλες!

Ὁ Τάκης εἶδε τὸν Μῆτσο στὸν ὕπνο του πὼς πάτησε ἕνα καρφί. Καὶ τὸ πρωῒ ἔδεσε τὸ πόδι του.

Ὁ Μῆτσος ποὺ τὸν ἐπισκέφθηκε, ἅμα ἔμαθε τὴν αἰτία ποὺ εἶχε δεμένο τὸ πόδι του, τοῦ εἶπε:

— Ἂς μὴν πλάγιαζες ξυπόλητος!

...

Ἡ μαμά: — Νῖκο, ποιὸς ἔφαγε τὸ γλυκό;

Ὁ Νῖκος — Ἐγώ, μαμά. Γιὰ νὰ τιμωρήσω τὴ Μαρία, ποὺ ἄφησε τὸ ντουλάπι ἀνοιχτό.

...

Σκέψις τοῦ Νίκου:

«Τὸ νὰ εἶναι ὁ ἥσκιος μας μαῦρος ὅταν φοροῦμε μαῦρα ροῦχα, καλά, τὸ καταλαβαίνω. Μὰ γιατὶ νὰ μὴν εἶναι ἄσπρος, ὅταν φοροῦμε ἄσπρα λινά;»

...

— Δὲν ἔπλυνες τὰ χέρια σου Κικὴ καὶ μελάνωσες τὸ κέντημά σου.

Κική.— Ἐγὼ τὸ μελάνωσα, ἢ ἀπὸ τὸ κρύο μελάνιασε κι' αὐτό;

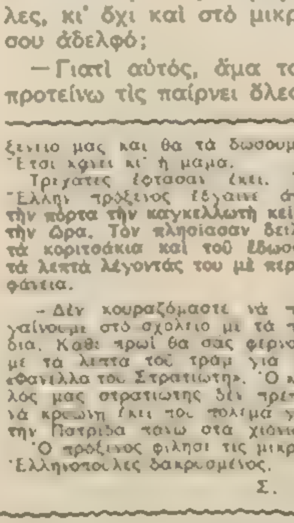
ἔχει χάσει τὴν ψυχραιμία του. «Καλά» λέει μόνος του. «Ὅλο καὶ θ' ἀνεβαίνω; Πῶς θὰ κατεβῶ;»

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρόβλημα... Καὶ τὰ δόντια του ἀρχίζουν νὰ χτυποῦνε.... Ὁ ἀέρας κάνει τὶς τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ του — γιατὶ τὸ καπέλλο του ἀπὸ ὥρα τοῦ ἔχει ἀφήσει γειά — νὰ σηκώνουνται ἀπάνω σὰν τ' ἀγκάθια τοῦ σκαντζοχοίρου... Βρίσκεται τόσο ψηλὰ ὁ πρώην Νομάρχης, ὥστε οἱ ποταμοὶ τοῦ φαίνονται μεταξωτὲς κορδέλλες καὶ οἱ ἄνθρωποι σὰν μερμήγγια.

Ἔξαφνα τὸ πρόσωπο τοῦ Χάρυ Κόιτακ ἔγινε κίτρινο σὰν κερί. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη, εἶχε τραβήξει τὴν τάπα τοῦ μπαλονιοῦ καὶ τὸ γκάζι ποὺ ἦταν μέσα ἄρχισε νὰ ξεφεύγη. Τὸ ἀερόστατο κατεβαίνει, κατεβαίνει καὶ κοίταξε πάει νὰ πέσῃ ἀπάνω στὸ αὐτοκίνητο ποὺ τὸ παρακολουθεῖ. Τρελλὸς ἀπὸ τὸν τρόμο του ὁ πρώην Νομάρχης ρίχνει ὅλη τὴ σαβοῦρα ποὺ εἶχε καὶ μαζὶ ἀφήνει τὴν ἄγκυρά του νὰ κρεμαστῇ κάτω.

Τότε ἔγινε κάτι ἀπίστευτο κι' ὡς τόσο ἀληθινό! Ἕνας τροχὸς τοῦ αὐτοκινήτου μπερδεύεται στὴν ἄγκυρα τοῦ ἀεροστάτου καὶ τὸ αὐτοκίνητο ὁλόκληρο ὡς ἦταν καὶ βρισκότανε, σηκώνεται σὲ ὕψος 8 μέτρων καὶ 29 ἑκατοστῶν... καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο πέφτει κάτω... Οἱ καϋμένοι οἱ ἀστυνομικοί. Καθὼς χτύπησαν μὲ τὸ κεφάλι στὸ χῶμα κατάφεραν νὰ δοῦνε τριάντα ἕξη ἑκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες ἑκατὸν πενῆντα ἐννέα ἄστρα.

Ὅταν ὁ φίλος μας ὁ κὺρ Μπούλης ἦρθε στὰ σύγκαλά του, ψηλάφησε καλὰ καλὰ τὰ πόδια του, τὰ χέρια του, τὸ κορμί του ὁλόκληρο καὶ μὲ πολλὴ εὐχαρίστησι πληροφορήθηκε πὼς δὲν τοῦ ἔλειπε τίποτα... Σὲ λίγο συνῆλθε καὶ ὁ σύντροφός του κι' εὐθὺς εἶπε:

- Ζήτω . Σώθηκα.

— Ἀρχηγέ... ὅλα καλά... μὰ τὸ ἀερόστατο;

— Ἔγινε ἄφαντο.

— Καὶ τὸ αὐτοκίνητο;

— Νά το, χωμένο στὴ γῆ μὲ τοὺς τροχοὺς κατὰ τὸν οὐρανό!

— Καὶ τί θὰ γίνῃ τώρα ἀρχηγέ;

— Μὴ μοῦ μιλᾶς γιὰ νὰ σκεφθῶ...

— Μάλιστα κκκ... κύριε!

Ἕνας γάϊδαρος μὲ τὰ νυχτικά του κοιμώτανε λίγο πάρα πέρα στὸ λειβάδι.

— Διάβολε, κάνει ὁ κὺρ Μπούλης, νὰ ἕνα αὐτοκίνητο. Φέρε το ἐδῶ γρήγορα...

Ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς οἱ δυὸ ἀστυνομικοὶ μας βρίσκονταν καβάλλα πάνω στὸ γάϊδαρο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρικὴ Διοίκησις

Η ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ

Εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐψάλη δοξολογία ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ. Παρέστησαν βαθμοφόροι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπιτελάρχην καὶ ἀναπληρωτὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας, οἱ Διοικηταὶ καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Δ.Α.Σ., οἱ Διοικηταὶ καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης καὶ ὁ Διοικητὴς καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας. Τμήματα καὶ μουσικαὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας ἀπέδωσαν τιμάς.

Τὴν 12ην καὶ 30΄ ὁ Ἐπιτελάρχης καὶ ἀναπληρωτὴς τοῦ Κ.Ε.Ν., οἱ Διευθυνταὶ τῶν Γραφείων τῆς Κ.Δ., οἱ Διευθυνταὶ τῶν Δ.Α.Σ., οἱ Διευθυνταὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Πρωτευούσης καὶ ὁ Διοικητὴς τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας μετέβησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν καὶ ὑπέβαλον τὰς εὐχάς των εἰς τὸν Ἀρχηγόν.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰ. Μεταξᾶς ἐξέδωκε τὴν κάτωθι διαταγήν:

«Ἐκφράζω τὴν πληρεστάτην μου εὐαρέσκειαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Κερκύρας διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς Ἐθνικὰς ὑπηρεσίας, ἃς προσέφερον καὶ προσφέρουν συνεχῶς εἰς τὴν δοκιμαζομένην ὑπὸ ἀνάνδρων βομβαρδισμῶν νῆσον. Τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀλληλεγγύη ἣν ἐπέδειξαν ὑπερέβησαν τὸ ἁπλοῦν καθῆκον, οἱ κίνδυνοι εἰς οὓς ἐξετέθησαν περισυλλέγοντες καὶ μεταφέροντες νεκροὺς καὶ τραυματίας κατὰ τὰς ὥρας τοῦ βομβαρδισμοῦ, χαρακτηρίζει τὴν βαθεῖαν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν παιδιῶν τῆς Νεολαίας.

Τὸ παράδειγμά των θὰ μείνῃ ἱστορικὸν εἰς τὸν ἀγῶνα ποὺ διεξάγει νικηφόρα ἡ Ἑλλάδα μας. Ἐξαίρων δὲ τὴν ὑπέροχον συμπεριφορὰν τῶν Συναγωνιστῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Κερκύρας, παραδίδω ταύτην ὡς μεγαλειῶδες παράδειγμα πρὸς μίμησιν εἰς τοὺς Συναγωνιστὰς καὶ Συναγωνιστρίας ὅλης τῆς Χώρας».

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ

Ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει ἀπεστάλησαν ἐκ μέρους διαφόρων Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων τῆς Ε.Ο.Ν. θερμότατα τηλεγραφήματα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰ. Μεταξᾶν, διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦται ἡ ἀφοσίωσις τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς τὸν Ἀρχηγόν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ πίστις των ἐπὶ τὴν τελικὴν νίκην τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων.

Οὕτω τηλεγραφήματα ἀπεστάλησαν ἐκ Κερκύρας, ἐκ Κατερίνης, ἐκ Σάμου, ἐκ Τρικκάλων, ἐκ Σύρου, ἐκ Βερροίας, ἐξ Ἐδέσσης, ἐκ Σερρῶν, ἐκ Γιαννιτσῶν, ἐκ Λαγκαδᾶ, ἐκ Λήμνου, ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐκ Χανίων, ἐκ Θεσσαλονίκης, ἐκ Ξάνθης, ἐκ Κρήτης, ἐκ Πατρῶν, ἐκ Βόλου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἐξ Ἡγουμενίτσης καὶ Λεχωνίων, ἐκ Λαμίας, ἐκ Μεσολογγίου, ἐκ Σπάρτης, ἐκ Λαρίσης, ἐκ Χαλκίδος, ἐκ Τήνου, ἐκ Ζακύνθου, ἐκ Σκοπέλου, ἐξ Εὐβοίας, ἐξ Ἀραχώβης, ἐκ Ναυπλίου, ἐκ Ξυλαγάνης, ἐξ Ἀρδέας, ἐκ Κομοτινῆς, ἐκ Σύρου, ἐκ Χίου, ἐκ Μεγάλης Παναγίας Χαλκιδικῆς, ἐκ Πολυγύρου, ἐκ Βαρβάρας Χαλκιδικῆς, ἐκ Γοματίου, ἐκ Τριπόλεως, ἐκ Κοζάνης, ἐκ Μηλέας, ἐκ Πετρομαγούλας, ἐξ Ἰωαννίνων, ἐξ Ἐπιδαύρου, ἐκ Λαγκαδίων, ἐκ Μετσόβου, ἐκ Πτολεμαΐδος, ἐκ Βασιλικῶν, ἐκ Κιάτου, ἐκ Στύρων, ἐκ Ρεθύμνης, ἐκ Καμαρίου, ἐκ Καμαρῶν, ἐκ Πύργου, ἐκ Καστοριᾶς, ἐκ Καρουσάδων, ἐκ Τσοτυλίου, ἐκ Ποταμῶν καὶ ἐκ Παγώνδας Σάμου.

Ἐπίσης πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἀπεστάλησαν τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα τῆς Ε.Ο.Ν. ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει:

Ἐκ Μυτιλήνης: Ἀρχηγὸν Κυβερνήσεως, Ἀθήνας.

Διερμηνεύουσα εὐλαβῶς εὐχὰς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Θηλέων Λέσβου, παρακαλῶ δεχθῆτε καὶ ἰδικάς μου ὑπὲρ ὑγείας καὶ εὐτυχίας ὑμῶν πρὸς συνέχισιν ἱστορικοῦ ἔργου Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὁποία ὁδηγεῖ ὡραίαν πατρίδα μας μεγαλεῖον νίκης καὶ δόξαν.

Περιφερ. Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λέσβου
ΛΙΛΗ ΚΟΖΥΡΗ

Ἐξ Ἀγρινίου: Α. Ε. Ἐθνικὸν Κυβερνήτην, Γενικὸν Ἐπόπτην Ε.Ο.Ν. Ἰ. Μεταξᾶν, Ἀθήνας.

Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Ἀγρινίου ὑποβάλλει ὑμῖν τὸν θεόπεμπτον καθοδηγητήν της καὶ θεμελιωτὴν νέας πανενδόξου Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει ὁλόθερμες εὐχὲς διὰ τὴν εὐτυχίαν σας καὶ τὴν πλήρη εὐτυχίαν πάντων τῶν μεγαλεπηβόλων σχεδίων σας διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς φιλτάτης πατρίδος.

Περιφερειακὸς Ὑποδιοικητὴς Ε.Ο.Ν. Ἀγρινίου
[illegible]

Ἐκ Μαρκοπούλου: Ἀρχηγὸν Κυβερνήσεως Ἰωάννην Μεταξᾶν, Ἀθήνας

Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μαρκοπούλου παρακαλεῖ ὅπως εὐδοκήσητε νὰ δεχθῆτε μὲ ἀνατολὴν Νέου Ἔτους τὰς θερμοτέρας εὐχὰς ὅπως Ὕψιστος σκέπῃ ὑμᾶς καὶ διαφυλάττῃ ὑγείαν πρὸς τὸ συμφέρον φιλτάτης πατρίδος τὴν ὁποίαν ὡδηγήσατε καὶ ὁδηγεῖτε πρὸς τὴν δόξαν τοῦ θριάμβου καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν πεπρωμένων της.

Ἡ Διοικήτρια τοῦ Σχηματισμοῦ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Ἐκ Πόρου: Ἐξοχώτατον Ἰωάννην Μεταξᾶν, Πρόεδρον Κυβερνήσεως, Ἀθήνας.

Ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πόρου εὔχεται στὸ μεγάλον της Ἀρχηγὸν καὶ Πατέρα ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει μακροημερεύσῃ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου καὶ τελείαν καταστροφὴν ἀνάνδρου ἐπιδρομέως.

Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πόρου
ΠΑΡΑΛΙΚΗ

Ἐξ Ἐδέσσης: Α. Ε. Ἀρχηγόν, Ἀθήνας.

Ἐπὶ ἁγίαις ἡμέραις τῶν Χριστουγέννων Συναγωνίστριαι νομοῦ Πέλλης θερμοπαρακαλοῦν στοργικὸν των πατέρα ὅπως εὐαρεστούμενος δεχθῇ τὶς ὁλόθερμες καὶ εἰλικρινεῖς εὐχές των.

Περιφερειακὴ Διοικήτρια
ΦΡΑΓΚΑΚΗ

Ἐκ Κορυτσᾶς: Ἀρχηγὸν Κυβερνήσεως, Ἀθήνας.

Πατῶσα ἐπὶ ἐλευθερωθείσης Κορυτσᾶς ἀποστολὴ Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης διὰ διανομὴν δώρων θρυλικοὺς ἀγωνιστὰς πατρίδος ψυχὴ καὶ νοῦς μας στρέφεται πρὸς ὑμᾶς, θεόπεμπτον Ἀρχηγὸν Ἑλληνισμοῦ. Εὐχόμεθα θεία πρόνοια ἐμπνέῃ πάντοτε μεγαλουργήματά σας διὰ πνευματικὴν κοσμοκρατορίαν Ἑλλάδος. Φαλαγγιτικὸν αἷμα Νεολαίας εἰς ἀλβανικὰ βουνὰ ἐπισφραγίζει ἔνδοξον παρελθόν, ἱστορικὸν παρόν, μεγαλειῶδες μέλλον Φυλῆς. Ζήτω ἡ μεγάλη Ἑλλάς.

Ἀρχηγὸς ἀποστολῆς
Φαλαγγάρχης Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης
ΘΕΟΔ. ΜΕΛΕΜΕΝΛΗΣ

Ἐξ Ἁγίου Νικολάου: Πρὸς τὴν Α. Ε., Πρόεδρον Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, Ἀθήνας.

Μεγάλε Ἀρχηγέ, τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων νομοῦ Λασηθίου εὔχονται δι' ἡμῶν ὁ καινούργιος χρόνος 1941 μαζὶ μὲ τὴν τελικὴν καὶ θριαμβευτικὴν νίκην τοῦ Ἔθνους μας νὰ φέρῃ εἰς ὑμᾶς ὑγείαν καὶ μακροημέρευσιν ἐπ' ἀγαθῷ φιλτάτης μας Πατρίδος.

Ἡ Περιφερειακὴ Δ[illegible]
ΜΑΡΙΑ [illegible]
Ὁ Περιφ[illegible]
[illegible]

Ἐκ Σκάλας Ἐρεσσοῦ: Πρωθυπουργὸν κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν, Ἀθήνας.

Φαλαγγῖται, Φαλαγγίτισσαι, Σκαπανεῖς, Σκαπάνισσαι Σκάλας Ἐρεσσοῦ ὑπὸ καθοδήγησίν μου ἐστεφάνωσαν σήμερον [illegible] Παπανικολῆ [illegible] ναύτας ἐνδόξου «Παπανικολῆ», οὗτινος κατορθώματα ἀνέστησαν.

Εὐπειθέστατος
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Τελωνοσταθμάρχης Σκάλας Ἐρ[illegible]

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρικὴ Διοίκησις

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ.Ε.Ν.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Νεολαίας Ἑλλάδος κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος ἔλαβε τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν ἐκ μέρους τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

«Φίλε κ. Ἐπίτροπε,

Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τοῦ σεβαστοῦ μας Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ε.Ο.Ν. τὴν μικρὰν συλλογὴν βιβλίων, ποὺ σᾶς στέλλω μὲ τὸν ἐπιφέροντα. Ἐκ τῶν βιβλίων τὰ περισσότερα εἶναι ἔργα ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν καὶ σήμερον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν πηγὴν ἀνεξάντλητον πάσης χρησίμου γνώσεως.

Ἂς εὐχηθῶμεν ὅπως ἡ θεία δύναμις συνοδεύῃ καὶ προασπίζῃ τὸ Ἔθνος μας εἰς τὴν μεγαλοπράγμονα ἱστορικήν του σταδιοδρομίαν, χαρίσῃ δὲ βίον μακρὸν καὶ εὐδαίμονα εἰς τὸν ἑορτάζοντα σήμερον Κυβερνήτην, διὰ νὰ δυνηθῇ ἐπὶ μακρὰ ἀκόμη ἔτη νὰ προσφέρῃ τὰς ἀειθαλεῖς δυνάμεις του ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Λαοῦ. Μετὰ φιλικῶν χαιρετισμῶν καὶ ἄκρας ὑπολήψεως.

Κ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
Διοικητὴς Τραπέζης Ἑλλάδος»

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΜΕΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ

Αἱ κυρίαι τῆς Ἀρμενικῆς παροικίας Ἀθηνῶν δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὴν κ. Ν. Φωκᾶ, γνωρίζουν ὅτι ἀπέστειλαν διὰ τῆς Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης (Π.Υ.Α.Μ.) εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας 500 μπακλαβάδες, 100 μπαστούνια καὶ 50 πίπες. Ἡ προσφορά μας ἐπιλέγει ἡ ἐπιστολὴ ὅσον μικρὰ καὶ ἀσήμαντος καὶ ἂν εἶναι ἀποστέλλεται ὡς τεκμήριον τόσον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς μας πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ τῆς ἀγάπης ποὺ αἰσθανόμαστε γιὰ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

ΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ Π.Υ.Α.Μ.

Διὰ τῆς Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης (Π.Υ.Α.Μ.) προσέφερεν ὑπὲρ τῶν ἡρωϊκῶς μαχομένων στρατιωτῶν μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν των ἐξ ἐράνου ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης δρχ. 1000. Ἐπίσης εἴδη προσέφερον οἱ ἑξῆς: κ. Βέρλη 28 φιλολογικὰ βιβλία, τροχαία κίνησις Α.Π. 24 πακέτα σῦκα, 1 κιβώτιον σῦκα, 14 ὀκάδες καρύδια, 10 πακέττα σταφίδες, 59 πακέττα σιγάρα.

ΟΙ ΜΠΟΥΝΑΜΑΔΕΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΣ ΜΑΣ

Κατὰ πληροφορίας ληφθείσας εἰς τὴν Κ.Υ.Α.Μ. ἐκ τοῦ Μετώπου, τὰ σταλέντα πρωτοχρονιάτικα δέματα ἔφθασαν ἐγκαίρως εἰς τὸν προορισμόν των καὶ διενεμήθησαν. Οἱ μπουναμάδες αὐτοὶ — τοὺς ὁποίους ὡς γνωστὸν ἡτοίμασαν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Κ.Υ.Α.Μ.— ἔφθασαν μέχρι τῆς πρώτης γραμμῆς καὶ ἐγένοντο ἐνθουσιωδῶς δεκτοὶ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μας.

ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΦΑΛΑΓΓΙΤΩΝ

Ὁ Φαλαγγίτης Γ. Πατέλης τοῦ 6ου Τάγματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν ἐξεχώρησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν μέχρι πέρατος τοῦ πολέμου τὰ ἐνοίκια τῆς οἰκίας του, εὑρισκομένης εἰς Ῥέθυμνον τῆς Κρήτης καὶ συγκειμένης ἐκ τεσσάρων δωματίων.

Ἐπίσης ὁ Φαλαγγίτης τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης Μπoῦτος Εὐάγγελος προσέφερε δρχ. 500 ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστρατευθέντων καὶ δρχ. 490 διὰ τὴν ἀγορὰν 7 ἀτομικῶν δεμάτων στρατιωτῶν.

«ΓΙΑ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ»

Ὁ Στρατιώτης Γ. Βορτσέλας ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου 3 ἰδιόκτητον οἰκίαν του, ἵνα χρησιμοποιηθῇ ὡς «σπίτι τοῦ Στρατιώτου» καὶ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς συναδέλφους καὶ συναγωνιστάς του.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΓΓΡΑΦΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Σχετικῶς πρὸς τὸν προκηρυχθέντα πρὸ μηνῶν διαγωνισμὸν παρὰ τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὴν συγγραφὴν Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ὑπομιμνήσκεται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἡ τελευταία ἡμέρα ὑποβολῆς τῶν ἔργων εἶναι ἡ 31 Δεκεμβρίου 1941 καὶ ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐκδοθῇ τὴν 25ην Μαρτίου 1942.

ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ

Ἡ Περιφερειακὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης, (Π.Υ.Α.Μ.), καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι ὁ δικηγόρος κ. Α. Σ. Ἀναστασιάδης ὁδὸς Μεταξᾶ καὶ Μεσολογγίου, εὐγενῶς προσφερθείς, ἀναλαμβάνει οἱανδήποτε ὑπόθεσιν δικηγορικῆς φύσεως διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατευθέντων.

Η Π.Υ.Α.Μ. ΔΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

Πρὸ ἡμερῶν ἀπέθανον νοσηλευόμενοι εἰς τὰ Νοσοκομεῖα τῆς Πρωτευούσης δύο ἡρωϊκοὶ τραυματίαι τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου οἱ Στρατιῶται Ι. Διβόπουλος καὶ Σ. Ἀμερικάνος.

Ἡ Περιφερειακὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης (Π.Υ.Α.Μ.) ἔστειλε τιμητικὰ ἀποσπάσματα τὰ ὁποῖα συνώδευσαν τὴν κηδείαν των καὶ ἐφρόντισε διὰ τὴν χήραν τοῦ Διβοπούλου ἡ ὁποία τυγχάνει ἄπορος.

ΤΑ ΦΥΛΑΚΤΑ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΜΑΣ

Ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Τῆνον ἡ ἀποστολὴ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου (Κ.Υ.Α.Μ.), ἡ ὁποία εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ διὰ νὰ εὐλογήσῃ τὴν δευτέραν δόσιν τῶν φυλακτῶν τῶν ἀποστελλομένων πρὸς τοὺς στρατιώτας μας ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Τὰ φυλακτὰ τὰ ὁποῖα ἀπεικονίζουν τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου καθηγιάσθησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας δι' ὁλονυκτίου λειτουργίας, εἰς ἣν συμμετέσχεν ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ οἱ κάτοικοι παρέδωσαν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Ε.Ο.Ν. γιὰ νὰ ἀποσταλοῦν εἰς τοὺς στρατιώτας μας ὅλας τὰς ὑπαρχούσας εἰς τὴν πόλιν εἰκόνας καὶ φωτογραφίας τοῦ εἰκονίσματος τῆς Μεγαλόχαρης.

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΝ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ

Ἡ Περιφερειακὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης (Π.Υ.Α.Μ.) Βασιλίσσης Σοφίας 23 παρακαλεῖ θερμῶς τοὺς ἔχοντας εἰς τὴν διάθεσίν των διάφορα βιβλία ὅπως τὰ ἀποστείλουν εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τῆς Π.Υ.Α.Μ.

Τὰ βιβλία αὐτὰ θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν ἡρωϊκῶν μας τραυματιῶν.

ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΑΙΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ

Εἰς τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ο.Ν. φθάνουν ἀναρίθμητοι ἐπιστολαὶ ἡρωϊκῶν πολεμιστῶν μας, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφράζονται αἱ εὐχαριστίαι των καὶ τὰ συγχαρητήριά των διὰ τὰς ὑπηρεσίας τῆς Ὀργανώσεως πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Ἰδοὺ μερικαὶ χαρακτηριστικαὶ περικοπαὶ σχετικῶν ἐπιστολῶν:

«Ἀγαπητὴ Ε.Ο.Ν.

Ἔξαλλος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ βαθύτατα συγκεκινημένος διὰ τὸ πρὸς τὸν Στρατιώτην ΕΛΛΗΝΑ προοριζόμενον δέμα σας, τὸ ὁποῖον μόλις ἔλαβον σᾶς ἐκφράζω τὸν μεγάλον θαυμασμόν μου διὰ τὴν καταβαλλομένην πρόνοιαν τῆς Ὑμετέρας Κ.Υ.Α.Μ. Αἱ τοιαῦται Πατριωτικαὶ προσφοραὶ καὶ ἡ ἀδιακόπως συνεχιζομένη ζηλευτὴ μέριμνα καὶ φροντίς σας, ἀποτελεῖ διὰ τὸν στρατόν μας ὑψηλὸν ἰδανικὸν οἷον τὸ τῆς Πατρίδος μας, ἐνδόξου καὶ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀθανάτου Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ὁ δίκαιος ἀγὼν ταχέως θὰ ἀποδώσῃ τοὺς ἀναμενομένους καρπούς του καὶ τῆς ὁποίας ὁ στρατὸς διὰ τῆς λόγχης γράφει τὰς πλέον ἡρωϊκὰς λαμπρὰς σελίδας, σελίδας ἱκανὰς μόνον διὰ τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΜΑΣ, τὴν Παγκοσμίως θαυμαστὴν καὶ ἐσαεὶ θαυμαζομένην.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ
ΒΑΣΣΟΣ ΠΛΟΥΜΠΙΔΗΣ
Δεκανεὺς Δ. Ι. Πεδινοῦ Χειρουργείου
Τ. Τ. 732 τῇ 19-12-40»

«Συναγωνισταί,

Πῆρα τὸ δέμα σας ποὺ μοῦ στείλατε καὶ σᾶς εὐχαριστῶ. Μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ συγκίνησι τὸ ἄνοιξα μπροστὰ σὲ πολλοὺς συναδέλφους μου καὶ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ διεπιστώσαμε τὴ μεγάλη συμβολὴ τῆς Ε.Ο.Ν. στὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἀνάνδρου καὶ ὑπούλου ἐχθροῦ.

Ἡ γενναιότης καὶ ἡ ὁρμητικότης μας μένει ἡ αὐτὴ καὶ πολὺ σύντομα τοὺς ὑπούλους καὶ ἀνάνδρους ἐχθρούς μας θὰ τοὺς ρίξωμε στὴ θάλασσα. Τὸ σύνθημά μας «ἐμπρὸς γιὰ μιὰ Ἑλλάδα νέα» πραγματοποιεῖται ἤδη. Καὶ ἔτσι ἡ Ἑλλάδα μας θὰ γράψῃ καὶ πάλι καινούργιες σελίδες στὴν Ἱστορία.

Ἐστὲ δὲ βέβαιοι ὅτι ἡ τελικὴ Νίκη, ἡ ὁποία θἄναι πολὺ σύντομη, θἄναι δική μας. Καὶ πάλι σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ δῶρα. Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ μοῦ στέλνετε τακτικὰ τὸ ἀγαπητό μου Περιοδικὸ «Νεολαία» καὶ τὴν νέαν ἔκδοσιν τῆς Ε.Ο.Ν., τὴν «Ἐξόρμησιν».

Τὰ δύο αὐτὰ περιοδικὰ ἔρχονται στὸ μέτωπο, ἀλλὰ εἶναι τόσο λίγα ποὺ δὲν ἐπαρκοῦν κι' ὕστερα δὲν μᾶς ἔρχονται τακτικά.

Ζήτω ἡ ἀθάνατη Ἑλλάς. Ζήτω ἡ Νίκη.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΖΑΝΔΕΣ
ΙΧος Λόχος Διαβιβάσεων
Τ. Τ. 520»

«Ἀγαπητὴ Ε.Ο.Ν.

Σήμερον ἔλαβον παρὰ τοῦ ταχυδρόμου τοῦ Τάγματός μου ἓν δέμα περιέχον ἕνα πουλόβερ, ἕνα κασκόλ, ἓν ζεῦγος κάλτσες, ἓν ζεῦγος γάντια καθὼς καὶ ἓν κυτίον σιγαρέτα. Γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχω λόγους νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Περιττὸν νὰ σᾶς περιγράψω τὴν χαράν μου καθὼς καὶ τὴν χαρὰν κάθε στρατιώτου ποὺ ἔχει τὴν εὐτυχίαν νὰ λάβῃ κάτι, ἔστω καὶ τὸ παραμικρόν. Σᾶς βεβαιῶ συνεκινήθην ὅσο δὲν φαντάζεσθε διότι ὁμολογουμένως δὲν περίμενα ποτέ μου ἓν τοιοῦτον δέμα μὲ τόσο πλούσιο περιεχόμενο μαλλίνων εἰδῶν. Δι' ὅλα αὐτὰ σᾶς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν θερμῶς καὶ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι ἡ προσφορά σας αὐτὴ θὰ μείνῃ ἀξέχαστη γιὰ μένα καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μου αἰωνία.

Δεχθῆτε καὶ ἐκ νέου τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας μου καθὼς καὶ τὴν βαθυτάτην πρὸς ὑμᾶς ἐκτίμησιν.

Κ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ' Τάγμα Πολυβόλων
Τ. Τ. 526
1ος Λόχος, Λοχίτ. Ε.Ο.Ν. Δ)σεως Καβάλλας»

«Ἀγαπητὴ Ε.Ο.Ν.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω λῆψιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10319 δέματός σας. Τὰ δῶρα σας μὲ συνεκίνησαν βαθιὰ καὶ μᾶς ἔδωσαν καινούργιες δυνάμεις νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ βαρβάρου ἐχθροῦ.

Ἐνισχυόμεθα δὲ ἀκόμη περισσότερον, ὅταν βλέπωμεν ὅτι ὄπισθεν μας ἐξακολουθοῦν ἀγωνιζόμενοι διὰ τὸν ἴδιον ἱερὸν σκοπὸν οἱ Συναγωνισταί μας.

Ἐστὲ βέβαιοι Συναγωνισταί, ὅτι θὰ γυρίσωμεν νικηταί, ἄλλως εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ μείνωμεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν ἐχθρὸν νὰ μολύνῃ τὸ ἱερόν μας χῶμα.

Ζήτω ὁ Ἀρχηγός.

Β. ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Ὑπαξιωματικὸς
Μονὰς 600/4 2. 2. 518»

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

«Τραυματίας ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν καλὴν περίθαλψιν τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς ἅπαντας τοὺς τραυματίας. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Κυβερνήτην καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶν. Γι' αὐτὸ νὰ εἶσθε ὑπὲρ βέβαιοι ὅτι θὰ ἀγωνισθῶμεν μέχρι τελευταίας στιγμῆς.

Ζήτω ὁ Ἀρχηγὸς κ. Ι. Μεταξᾶς. Ζήτω ἡ Νέα καὶ Παλαιὰ Ἑλλάδα.

Στρατιώτης
Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ἢ Χ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
Σάμος Βαθύ».

«Ἀγαπητὴ Ε.Ο.Ν.

Σήμερα τὸ πρωῒ ἔνοιωσα μιὰ εὐχάριστη ἔκπληξι. Ἐπῆρα ἕνα ταχυδρομικὸ δέμα ποὺ περιεῖχε ἕνα πουλόβερ, ἕνα ζευγάρι μάλλινες κάλτσες, μιὰ μάλλινη κουκούλα, ἕνα μαντῆλι καὶ ἕνα πακέτο σιγάρα εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ὁποίου ἦταν γραμμένο τὸ ἑξῆς: «Ὅ,τι θέλετε νὰ σᾶς στείλωμε γράφτε μας».

Γιὰ τὰ λίγα ἀλλὰ τόσα ὡραῖα λόγια σας καὶ γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ χειρονομία αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσι νὰ ἐκφράσω ἕνα θερμὸ εὐχαριστῶ.

Μὲ ἐκτίμησιν
Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ
Μονάς 1139 Τ. Τ. 900»

«Γυρνῶντας ἀπὸ μιὰ ἀποστολὴ στὸ μέτωπο ἔλαβα τὸ δέμα τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ τὰ διαλεχτὰ δῶρα της καὶ τὰ σιγάρα σου ποὺ τὰ μοιράστηκα μὲ ἕνα ἄγνωστό μου συμπολεμιστή. Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ πραγματάκια αὐτὰ ποὺ ὅσο ἐλάχιστα καὶ ἂν εἶναι δείχνουν σὲ μᾶς ἐδῶ χάμω πὼς ἐκεῖνοι ποὺ ἔμειναν πίσω μᾶς σκέπτονται καὶ μᾶς ἀγαποῦν.

Βεβαιώσου πὼς πάνω ἀπὸ κάθε ἄλλο ἰδανικὸ ἡ ἐπιθυμία στὴν ψυχὴ τῶν πολεμιστῶν κυριαρχεῖ ἡ ἤρεμος ἀποφασιστικότης καὶ ἡ πεποίθησις γιὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν νίκη τῶν δικαίων ὅπλων μας.

Σοῦ εὔχομαι χρόνια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα ὁλόψυχα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ
Σ 2 Μοῖρα Ἐλαφρῶν Αὐτοκινήτων
Τ. Τ. 652»

«Ἀγαπητοὶ Συναγωνισταί,

Ἔλαβα τὸ πακετάκι σας τὸ ὁποῖον περιεῖχε ἕνα πουλόβερ, κάλτσες κλπ. ἐχάρηκα πολύ, σᾶς εὐχαριστῶ δὲ πάρα πολὺ διὰ τὴν προσπάθειάν σας.

Ἀπὸ καρδιᾶς στρατιώτης
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΛΑΤΑΝΤΗΣ

Ὅσο διὰ τοὺς Ἰταλοὺς μείνατε ἥσυχοι θὰ τοὺς κανονίσουμε».

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ"

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 Δεκεμβρίου.— Ἡ προώθησις τοῦ στρατοῦ μας συνεχίζεται ἀκάθεκτος εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 62 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐσυνεχίσθησαν ἐπιτυχεῖς τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις. Συνελήφθησαν ὑπὲρ τοὺς 200 αἰχμάλωτοι ἐν οἷς καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας πολλὰ αὐτόματα ὅπλα καὶ ὅλμοι».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας, ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς μίαν πόλιν τῆς Ἠπείρου ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 Δεκεμβρίου 1940.— Τὸ ἡρωϊκόν μας ναυτικὸν συνεχίζον τὴν ἔνδοξον παράδοσιν του, ἐσημείωσε καὶ νέαν τεραστίαν ἐπιτυχίαν. Κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν, τὴν 24ην τρ. τὸ ὑπὸ κυβερνήτην τὸν πλωτάρχην τοῦ Β. Ν. Μίλτωνα Ἰατρίδην ὑποβρύχιον «Παπανικολῆς» ἐπετέθη ἐν τῇ Ἀδριατικῇ κατὰ ἐχθρικῆς νηοπομπῆς μεταφερούσης στρατὸν καὶ ἐφόδια ἐκ Βρίντεζι εἰς Αὐλῶνα καὶ προστατευομένης ἰσχυρῶς ὑπὸ πολεμικῶν σκαφῶν.

Τὸ ἡμέτερον ὑποβρύχιον, χειριζόμενον μετ' ἀποφασιστικότητος ἐπέτυχε τὴν καταστροφὴν τριῶν μεγάλων πλοίων τῆς ἐχθρικῆς νηοπομπῆς, συνολικοῦ ἐκτοπίσματος 25-30 χιλ. τόννων. Τὸ ὑποβρύχιον ἐπέστρεψε σῶον εἰς τὴν βάσιν του.

Παραλλήλως ὁ στρατός μας μὲ τὴν ἀκάθεκτον ὁρμήν του συνεχίζει ἐπιτυχῶς τὰς ἐπιχειρήσεις του ἀπωθῶν τὸν ἐχθρὸν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 63 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Τοπικαὶ περιωρισμέναι ἐπιχειρήσεις ἐπιτυχεῖς. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία.

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 Δεκεμβρίου 1940.— Ὁ στρατός μας κατέλαβε νέον ὕψωμα εἰς τὸ κεντρικὸν μέτωπον. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 64 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου, ἀναφέρει «περιωρισμένην δρᾶσιν περιπόλων καὶ πυροβολικοῦ».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Πρέβεζαν μὲ ἐλάχιστα θύματα ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ καὶ ζημίας εἰς οἰκήματα. Ὁμοίως ἐβομβαρδίσθησαν ἡ Κέρκυρα καὶ ἡ Λευκὰς ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ζημιῶν καὶ τῶν θυμάτων ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ λόγῳ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Ἰταλικῆς ἀεροπορίας κατὰ τὸν δεύτερον μῆνα τοῦ πολέμου, ἤτοι ἀπὸ 29ης Νοεμβρίου μέχρις 28ης Δεκεμβρίου 1940, ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Νεκροὶ 88. Ἐκ τούτων γυναῖκες 12, παιδία 20, βρέφη 5.

2) Τραυματίαι 296. Ἐκ τούτων γυναῖκες 26, παιδία 15, βρέφη 14.

3) Κατέρρευσαν οἰκίαι εἰς πόλεις καὶ χωρία 60 καὶ εἷς ναός.

4) Αἱ καταστᾶσαι ἑτοιμόρροποι οἰκίαι καὶ συνεπῶς ἀκατοίκητοι ὑπερβαίνουν τὰς ἑκατόν.

ΤΡΙΤΗ 31 Δεκεμβρίου.— Ὁ στρατός μας ἐσημείωσε νέας σημαντικὰς ἐπιτυχίας αἰχμαλωτίσας 1000 Ἰταλούς. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 65 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Τοπικαὶ ἐπιτυχεῖς ἐπιχειρήσεις εἰς διάφορα σημεῖα. Συνελήφθησαν ὑπὲρ τοὺς 1000 αἰχμάλωτοι, εἰς οὓς περιλαμβάνεται ὁλόκληρον τάγμα μετὰ τῶν στελεχῶν του.

Περιῆλθον εἰς χεῖρας μας 4 πυροβόλα, πολλὰ αὐτόματα ὅπλα, ὅλμοι καὶ ἄφθονον ὑλικόν.

Τμῆμα χιονοδρόμων ἐπιχειρῆσαν νὰ ἐνεργήσῃ διελύθη ἐγκαταλεῖψαν εἰς χεῖρας μας τὸν ὁπλισμόν του καὶ τινας αἰχμαλώτους.».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἐξ ἄλλου ἀνακοινοῖ:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐνήργησε χθὲς τὰς κάτωθι ἀεροπορικὰς ἐπιδρομὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας:

1ον) Εἰς Θεσσαλονίκην, μὲ ὀλίγα θύματα καὶ μικρὰς ζημίας εἰς οἰκήματα.

2ον) Εἰς Πρέβεζαν ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ ζημίας εἰς οἰκήματα.

3ον) Εἰς Ἰωάννινα μὲ μικρὸν ἀριθμὸν θυμάτων καὶ ἀσημάντους ζημίας καὶ

4ον) Εἰς ἀγροτικὴν περιοχὴν Κοζάνης, ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν».

ΤΕΤΑΡΤΗ 1 Ἰανουαρίου 1941.— Ὁ στρατός μας διατηρῶν παντοῦ τὴν πρωτοβουλίαν συνεχίζει τὰς ἐπιθέσεις του μὲ ἄκαμπτον ὁρμητικότητα.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 66 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς σχετικῶς.

«Ἐπιτυχεῖς τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας μας πολυάριθμον ὑλικόν, μεταξὺ τοῦ ὁποίου 8 πυροβόλα. Ἐπιδρομὴ ἁρμάτων ἀπεκρούσθη. Ἓν τούτων ἐκυριεύθη. Κατὰ τὴν 30ὴν τοῦ μηνὸς κατερρίφθησαν δύο ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ ὅτι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπικρατεῖ ἡσυχία.

ΠΕΜΠΤΗ 2 Ἰανουαρίου 1941.— Ἡ ἑλληνικὴ ἐπίθεσις εὐρύνεται εἰς ὁλόκληρον τὸ μέτωπον.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 67 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα:

«Περιωρισμέναι τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας δύο πυροβόλα καὶ ἄλλα ὑλικά».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπεκράτησεν ἡσυχία.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 Ἰανουαρίου 1941.— Ἡ ἑλληνικὴ νίκη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κλεισούρας πλησιάζει πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσίν της. Οἱ Ἰταλοὶ ὀχυρώνουν συντόνως νέαν ὀχυρωματικὴν γραμμήν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 68 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐπιτυχεῖς τοπικαὶ ἐνέργειαι. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας πυροβόλα τινά».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ ὅτι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπικρατεῖ ἡσυχία.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 414)

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

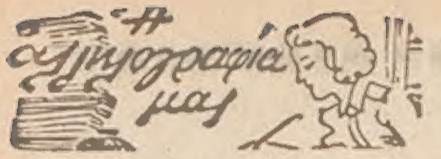
σθανθῆ τὴν καρδιά του νὰ χορεύῃ.

Λένε τὸν Ἠπειρώτη λιτοδίαιτο καὶ σκληραγωγημένο. Εἶναι πραγματικά, τὸ ἔδαφος καὶ ἡ ἀνέχεια τὸν ἔκαμαν ἔτσι. Μπορεῖ νὰ περάσῃ τὴν ἡμέρα του μὲ μπομπότα καὶ κρεμμύδι. Δὲν τοῦ ἀρέσουν οἱ πολυτέλειες, δὲν τὶς κυνηγᾷ. Τὰ ροῦχα ποὺ φορᾶν οἱ χωριάτες εἶναι γνεσμένα μὲ τὴ ρόκα, ὑφαμένα στὸν ἀργαλειό. Ἐλάχιστα εἴδη προμηθεύονται ἀπὸ τὸ μπακάλικο ἢ τὸ παζάρι, λάδι, ζάχαρι, πετρέλαιο. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα βολεύονται μὲ τὴ δική τους τὴν παραγωγή. Ἀντὶ καφὲ βράζουν τσάϊ τοῦ βουνοῦ ποὺ τὸ μαζώνουν ἀπὸ τὶς πλαγιὲς τὰ τσοπανούδια. Τὰ τσαρούχια τὰ μπαλώνουν μοναχοί τους, φτάνει νὰ ἔχουν ἕνα κομμάτι πετσί. Οὔτε ἀπὸ κουρέα ἔχουν ἀνάγκη, βοηθοῦνται καὶ σ' αὐτὸ ἀναμεταξύ τους.

Ὁ Ἠπειρώτης δὲν παρασταίνει τὸν παλληκαρᾶ, δὲν ξαμώνει ποτὲ χωρὶς λόγο. Ἀπὸ φυσικοῦ του ἀνεπίδειχτος, ἀποφεύγει χειρονομίες ποὺ τὶς κρίνει περιττές. Ὅταν ὅμως ἰδῇ νὰ τὸν προσβάλῃς στὸ δίκιο του, γίνεται θηρίο, μπορεῖ νὰ σὲ σκοτώσῃ. Ἀνεξάρτητο πνεῦμα, μισεῖ τὸν καταπιεστή. Στὰ παλιότερα χρόνια ἡ τυραννία τὸν ἔσπρωχνε συχνά, παρατῶντας τ' ἀλέτρι, ν' ἁρπάζῃ τὸ ντουφέκι καὶ νὰ παίρνῃ τὰ βουνά, μὲ ὅρκο νὰ μὴ γυρίσῃ στὸ κονάκι του ἂν δὲν ἐκδικηθῇ.

Τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ τώρα. Ὅλος ὁ ἠπειρωτικὸς κόσμος, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἠλεκτρισμένοι ἀπὸ ἕνα σύνθημα ὁμαδικό, ξεσηκώθηκαν μὲ μιᾶς ἀπ' τὰ εἰρηνικά τους ἔργα κι' ἔτρεξαν ἐκεῖ ὅπου τοὺς καλοῦσε ἡ τιμή. Μπροστὰ στὴν ἀπειλὴ τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ αὐτοὶ οἱ λιγνοί, μελαψοί, λιγομίλητοι ἄνθρωποι χυμηξαν στὰ σύνορα, ἀποφασισμένοι νὰ μὴν ἀφήσουν τὸν ἐπιδρομέα νὰ περάσῃ. Ὅλα τὰ εἶχαν ὑπολογίσει περίφημα οἱ στρατηγοὶ τοῦ Μουσσολίνι, μηχανοκίνητες δυνάμεις, βεροαλλιέρους, ἀεροπλάνα. Ὁ ἀντίπαλος ἔστειλε καταπάνου μας ἕνα στρατὸ ποὺ τὸν εἶχε ὀργανώσει μὲ τὴν τελευταία λέξι τῆς πολεμικῆς προόδου. Εἶχε ἀφήσει ὅμως ἔξω ἀπ' τὸ λογαριασμό του τὴ λόγχη τοῦ τσολιᾶ καὶ τὶς γυναῖκες τῆς Πίνδου.

Γ. ΑΝΕΜΗΣ

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΧΡ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΝ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὴ προχειρότητα.

Οἱ κένταυροι τῶν Ἰταλῶν
δὲν κάνουνε παράδες
διότι δὲν ἀντικρύσανε
σὰν αὐτοὺς μακαρονάδες.

Εἶναι ἀκατανόητον σὰν αὐτοὺς ποὺ σατυρίζει. Ἢ ὄχι; — Δ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΝ. Ὡραῖο, ἀλλὰ γιὰ ἀργότερα. Μουσικὴ δὲν δημοσιεύουμε πρὸς τὸ παρὸν ἐλλείψει χώρου.

ΣΤΟΝ ΗΡΩΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Τῆς δόξας τὸ ἀμάραντο στεφάνι εἶναι γιὰ [σένα.
Κι' ἡ μάνα σου ποὺ ἤτανε μὲ μάτια βουρ- [κωμένα
δὲν κλαίει πιά' προσεύχεται σὰν γνήσια [Ἑλληνίδα
νίκη νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς στὴν ἔνδοξη Πατρίδα.

Νῖκος Μποχλόγυρος

ΧΡΥΣΩΤΗΝ ΧΡΥΣΟΧΟΟΝ. Ποῦ χῶρος γιὰ τὰ 18 τετράστιχα τοῦ σατυρικοῦ ποιήματός σου ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ κάλαντα τοῦ Μουσσολίνι»; Στεῖλε μας κάτι ἄλλο συντομώτερο. — ΔΗΜ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, Σκαπανέα. Εὐγὲ σου. Ἐνθουσιῶδες τὸ γράμμα σου. Τὸ ποίημά σου «Στὴν Πατρίδα μας» πολὺ μακρύ. Πενῆντα δύο στίχοι. Δημοσιεύομεν ἐδῶ ἕνα τετράστιχο.

Οἱ ξένοι ὅλοι οἱ λαοὶ
ὅλοι ἐσὲ λατρεύουν,
μόνον οἱ ἄσπλαχνοι Ἰταλοὶ
ἐσένα δὲν λατρεύουν.

Περιμένομε ἄλλο συντομώτερο καὶ γραμμένο προσεκτικώτερα. — ΠΕΤΡΟΝ ΣΩΤΟΝ. Σύμφωνοι ἀπολύτως. Σοῦ ὑπενθυμίζομεν μάλιστα σχετικὴν ὑποθήκην τοῦ Ἀρχηγοῦ: «Τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου ἐδόξασε καὶ θὰ δοξάσῃ ἀκόμη περισσότερον τὴν Ἑλλάδα». — ΚΑΤΙΝΑΝ ΛΟΥΖΗ. Σᾶς συγχαίρομε θερμῶς. Ἡ προσπάθειά σας αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματά της. — ΝΙΚ. ΘΩΜΑΝ. Θερμῶς σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Βεβαίως καὶ τὸ 1941 θὰ σταθῇ ἔτος Δόξης καὶ Νίκης γιὰ τὴ χώρα μας. — ΠΕΤΡΟΥΛΑΝ ΓΑΪΤΗ. Τί περιμένεις, μικρή μας συναγωνίστρια, ἀπὸ ἕνα λαόν, ποὺ ἀνέχεται χρόνια τώρα νὰ κυβερνιέται ἀπὸ τὸν Μουσσολίνι; Θὰ πληρώσῃ τὰς συνεπείας τῶν σφαλμάτων του. — ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΔΑΛΑΝ. Καὶ ἡ Παναγία, βέβαια, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεός, οἱ οὐρανοὶ ὁλόκληροι παρακολουθοῦν καὶ εὐλογοῦν τὸν ἱερό μας ἀγῶνα. «Σκεῦος ἐκλεκτὸν» ὁ ἑλληνικὸς λαός! Ἡ Νίκη εἶναι δική μας, γιατὶ θὰ εἶναι Νίκη τοῦ Δικαίου. Κι' ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ κι' εὐλογεῖ τὸ δίκαιον. — ΑΘΑΝ. ΚΑΨΗΝ. Μὴ στενοχωρεῖσαι. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὅλοι νὰ εἴμαστε στὸ μέτωπο. Ὑπάρχουν ὑπηρεσίες στὰ μετόπισθεν, ποὺ εἶναι ἐπιτακτικὲς καὶ ἐπείγουσες. Ποιὸς θὰ τὶς διεκπεραιώσῃ ἂν φύγωμε ὅλοι «γέροι καὶ παιδιά» ὅπως μᾶς γράφεις; Ἄλλως τε, σὰν Σκαπανέας, ἔχεις ὡρισμένα καθήκοντα. Συνεπῶς «παίρνεις» μέρος στὸν μεγάλον μας ἀγῶνα. Φύλαξε τὴν ὄρεξί σου γι' ἀργότερα. Ἂν καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς κανένας δὲ θὰ τολμήσῃ νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν ἀνεξαρτησία μας ὕστερ' ἀπὸ τὸ ρεζίλευμα τοῦ λυκανθρώπου Μουσσολίνι. Ὁποιος κι' ἂν ἔλθῃ στὴν ἀρχή, θὰ θυμᾶται τὸ πάθημα τοῦ προκατόχου του. — ΑΝΤ. ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐλήφθησαν. — ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὶς ἐπισκέψεις σας στοὺς γενναίους τραυματίας μας. Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς ἐκδηλώσωμε τὴν ἀγάπη μας, τὸ ἐνδιαφέρον, τὸν θαυμασμό μας ἀκόμη καὶ τὸν σεβασμόν μας. Χάρις σ' αὐτοὺς καὶ στοὺς μαχομένους συναδέλφους των εἶναι ἐλεύθερη ἡ Πατρίς μας. Χωρὶς τὰ παιδιὰ αὐτὰ — ποὺ καθοδηγούμενα ἀπὸ τὸν σοφὸ Ἀρχηγό μας στὸ πεδίο τῆς τιμῆς κι' ἐμπνεόμενα ἀπὸ τὴν θείαν χάριν τῆς Παναγίας γράφουν στ' ἀλβανικὰ βουνὰ σελίδες δόξης — χωρὶς αὐτὰ τὰ παιδιὰ ἡ Ἑλλὰς θὰ ἦταν σήμερα ἰταλικὸ προτεκτοράτο! Δηλαδὴ ὑπόδουλος στὸν ταπεινότερο, τὸν ἰταμώτερο τὸν θρασύτερο, αὐθαδέστερο καὶ ἀνηθικώτερο λαὸ τῆς οἰκουμένης: τὸν λαὸ τοῦ φασίστα Μουσσολίνι. Δημοσιεύομεν ἐδῶ μέρος τοῦ πεζογραφήματός σου «Ἡ Ἑλλὰς νικᾷ!...».

«Εἶναι 6 ἡ ὥρα. Καμπάνες κτυποῦν χαρούμενα. Βγαίνομε ὅλοι στὰ παράθυρα. Ὁ κόσμος τρέχει! Μιὰ παρέα φαλαγγῖτες περνᾶ ἀπὸ δῶ. Πήραμε τὸ Ἀργυρόκαστρο! Πάει! Τοὺς πῆρε ὁ κατήφορος! Ὅλους στὴ θάλασσα! ἀκούγεται τὸ παραλήρημα τῆς χαρᾶς.

Ναί, εἶναι τὸ παραλήρημα ἑνὸς ἀγνοῦ καὶ φιλήσυχου λαοῦ ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Βασιλῆα του καὶ σέβεται τὶς γνῶμες τοῦ Κυβερνήτου του. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικά. Εἶναι ἕνας λαὸς ποὺ πολεμᾷ γιὰ τὸ δίκαιόν του, μὲ τὴν βοήθεια μιᾶς Παναγίας, ποὺ δὲν τὴν ἐσεβάσθηκαν, γιατὶ οὔτε ἱερὸν οὔτε ὅσιον ἔχουν.

Τὴν Μ. Παρασκευὴν τοῦ 1939 ἐπιχειροῦν τὸ πρῶτο ἔγκλημά των, θέλοντες νὰ πλουτίσουν τὸ ἔδαφός των, νὰ τὸ μεγαλώσουν τέτοια μέρα. Καὶ ρωτᾷ ὁ κόσμος: «Δὲν λατρεύουν αὐτοὶ Θεόν, δὲν ἔχουν καὶ αὐτοὶ κάποιο ἀνώτερο ὄν, ποὺ ἐκείνην τὴν ἡμέραν πέθανε στὸ Σταυρό;»

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ὅμως τὴν Ἅγια, ποὺ ἦταν ἡ Ἑορτὴ τῆς Παναγίας μας, ποὺ αὐτὴν ἐδιάλεξαν διὰ τὸ ἄλλο ἔγκλημά των, ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴν τὸ μῖσος καὶ ἡ περιφρόνησις ὅλου τοῦ κόσμου ἄρχισε νὰ κουφοβράζῃ ἐναντίον τῶν ἀθρήσκων. Εἶναι αὐτὰ τὰ δύο ἐγκλήματα ποὺ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας θὰ εἶναι μιὰ «μεγάλη κηλίς» στὴν ἱστορία τῆς περιφρονημένης καὶ νικημένης Ἰταλίας.

Θὰ τιμωρηθῇ, εἶπαν πολλοὶ ἐκείνην τὴν ἡμέρα. Καὶ δὲν εἶχαν ἄδικο. Ὁ στρατός μας νικᾷ. Καὶ ἡ πληγωμένη Παναγία τῆς Τήνου εὐλογεῖ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὴν 15ην Αὐγούστου οἱ ἡμέρες εἶναι συνεχεῖς κηλῖδες στὴν Ἰταλικὴ ἱστορία. Ἐνῷ ἀντιθέτως ἡμέρες δόξης στὶς σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας».

ΚΛ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ΓΟΝΕΙΣ! Ὅσοι ἔχετε παιδιὰ στὸ μέτωπο γράφετέ τους συχνά. ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΙ! Γράφετε συχνὰ στοὺς δικούς σας. Δῶστέ τους τὴ χαρὰ τῆς ΝΙΚΗΣ!

Γράφετε ΣΥΝΤΟΜΑ καὶ ΚΑΘΑΡΑ! Γράφετε καθαρὰ τὴ διεύθυνσι. Προτιμᾶτε τὰ ἀνοιχτὰ δελτάρια. Μὴ γράφετε πληροφορίες ποὺ θὰ χρησίμευαν στὸν ἐχθρό.

Πρόεδροι Κοινοτήτων, Ἱερεῖς, Διδάσκαλοι! Διευκολύνατε μὲ προθυμία τοὺς ὁμοχωρίους σας ν' ἀλληλογραφοῦν ἀσφαλῶς μὲ τοὺς δικούς των ποὺ πολεμοῦν στὸ μέτωπο.

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΑΝΔΗΛΑΝΑΠΤΗΝ. Ἰδοὺ ἡ πρώτη στροφὴ τοῦ ποιήματός σου «Στοὺς ἀθανάτους ἥρωας»:

Αἰωνία σας ἡ μνήμη
ὦ ἀθάνατοι νεκροὶ
τῶν προγόνων μας τὰ τέκνα
τῆς Πατρίδος ἡ τιμή.

Πρόσεξε καὶ διόρθωσε τοὺς λοιποὺς στίχους. Ἐπίσης ἐφιστοῦμε τὴν προσοχή σου στὸν στίχον «τῶν προγόνων μας τὰ τέκνα». Τί λείπει γιὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ νόημα; Νὰ σοῦ τὸ ποῦμε μεῖς; Ἕνα ἐπίθετο. Π. χ. ἐνδόξων προγόνων τέκνα. Ἔτσι ἁπλὸ δὲν λέγει τίποτα. — ΚΩΝ. ΚΑΡΥΔΑΚΗΝ. Ὡραῖο τὸ γράμμα σου. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Κατὰ τοῦ Μουσσολίνι» δημοσιεύομεν ἐδῶ τὴν τελευταίαν στροφήν:

Ἡ Ἑλλάδα Μουσσολίνι
εἶναι τόπος ἠθικῆς,
εἶναι χώρα δοξασμένων
κι' ἔπρεπε νὰ τὸ σκεφθῇς.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ ΚΑΚΑΒΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΚΠ 04 Τ. Τ. 901. Τὸ δελτάριό σου ἐλήφθη. Δέξου τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μας γιὰ τὴ νίκη! Μὲ παιδιὰ σὰν ἐσᾶς ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ κανένα' καὶ πολὺ περισσότερο τοὺς Ἰταλούς! Τὸ περιοδικὸ σᾶς στέλλεται τακτικά. — ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ Κ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ἰδοὺ μικρὰ περικοπὴ τοῦ ὡραίου ἄρθρου σου: «Ὁ πόλεμος τῆς Ἰταλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος»:

«Ἡ ἄνανδρος Ἰταλικὴ ἐπίθεσις δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὰ κοσμοξακουσμένα ἑλληνικὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα ὑπερίπταντο ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ὑπεράνω τῶν ἄλλων καὶ τὰ ὁποῖα κατετρόπωσαν ἰσχυροτάτους στρατοὺς τοῦ κόσμου, διέλυσαν αὐτοὺς καὶ κατέρριψαν ἀπόρθητα φρούρια, νὰ γράψουν καὶ πάλιν, χρησιμοποιοῦντα ὡς κονδυλοφόρον τὴν λόγχην των καὶ ὡς μελάνην τὸ τίμιον καὶ ἱερὸν τῶν ἡρωικῶν καὶ ἀθανάτων Ἑλλήνων αἷμα, νέας σελίδας δόξης, τιμῆς, ἀνδρείας, αὐτοθυσίας, φιλοπατρίας.

Θὰ νικήσωμεν, διότι πιστεύομεν εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὴν ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον, θὰ νικήσωμεν, διότι ἔχομεν πρόμαχον καὶ προστάτιδα τὴν Μεγαλόχαρην τῆς Τήνου, θὰ νικήσωμεν, διότι ὁ Θεὸς θέλει νὰ ζήσουν τὰ Χριστιανικὰ ἔθνη καὶ νὰ διακηρύξουν ὅτι ἡ μόνη ἀληθὴς θρησκεία εἶναι ὁ Χριστιανισμός.

Ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται νὰ ταράξουν τὴν θείκὴ γαλήνη αὐτοῦ τοῦ κοσμοδόξαστου Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ, ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκουν ὡς καταλληλότερη στιγμὴ καὶ εὐκαιρία τὰς 15 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς Παναγίας, νὰ δολοφονήσουν καὶ τορπιλλίσουν τὴν ὡραίαν μας «Ἔλλην» δὲν τοὺς ἀπομένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἔχουν φοβερόν, τρομερόν, ἐπαίσχυντον, ἀνεπανόρθωτον καὶ οἰκτρὸν τέλος».

ΝΙΚ. ΠΑΥΛΙΔΗΝ. Ἐνθουσιῶδες καὶ πατριωτικώτατο τὸ γράμμα σου. Λαμπρὰ ἡ ἰδέα σου. Ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα σήμερα σκέπτονται καὶ ἐνεργοῦν σὰν ἐσένα. — ΕΛΕΝΗΝ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ. Ἂς δοξάζωμεν τὸν παντοδύναμον Θεὸν ποὺ στὶς δύσκολες τοῦτες ὧρες μᾶς ἔδωσε Κυβερνήτην τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν. Τὸ ποίημά σου «Ἡ Μεγάλη Ἑλλάς» ἔχει τεχνικὰς ἀτελείας. Προσπάθησε νὰ τὸ διορθώσῃς κάπως καὶ στεῖλε το πάλι. Ἔτσι, ὅπως ἔχει, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ. — ΑΝΔΡΕΑΝ ΠΟΛΥΖΩΗΝ. Τὸ σατυρικὸ ποίημά σου περιέχει μερικοὺς στίχους ποὺ εἶναι τολμηρότεροι τοῦ δέοντος. Δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ ἔτσι. Ἂν κόψωμε ὡρισμένες λέξεις καὶ τὶς ἀντικαταστήσωμε μὲ ἀποσιωπητικὰ — ὅπως μᾶς γράφεις — τότε τό... μισὸ ποίημα θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ τελεῖες!... Κάμε κάτι ἄλλο πιὸ συγκροτημένο. — ΑΠΟΣΤ. ΖΩΗΝ. Τὸ πεζογράφημά σου «Ὁ ἀδερφός» δὲν ἐλήφθη μέχρι τῆς στιγμῆς. — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΚΑΡΟΥΣΟΝ. Ἐλήφθη ἡ μουσικὴ τοῦ ἐμβατηρίου σου. Ἀλλὰ τί νὰ τὴν κάμωμε; Δὲν μᾶς γράφεις. — ΑΧΙΛΛΕΑ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἡ «Νεολαία» δὲν κάνει ἐξαιρέσεις. Ἂν εἶναι καλὸ θὰ δημοσιευθῇ. — ΧΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ. Πολὺ ὡραῖα καὶ σωστὰ τὰ λές. Ναί, ἡ Νίκη εἶναι δική μας, ἐπειδὴ τὸ δίκαιο εἶναι μὲ τὸ μέρος μας. — ΑΙΜ. ΛΑΖΟΝ. Γράψε σὺ ὁ ἴδιος στὸ Ὑφ. Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, Διεύθυνσιν Ραδιοφωνίας. Πῶς νὰ μεσολαβήσῃ ἡ «Νεολαία»; — ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Αἱ πνευματικαὶ ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ἀπὸ τὴν οἰκείαν στήλην. — ΛΕΛΑΝ ΜΕΝΖΗ. Δέξου τὰ θερμότερα τῶν συγχαρητηρίων μας. Ἡ προσπάθειά σου ἀξιέπαινη. Εἶσαι μιὰ σωστὴ Σκαπάνισσα. — ΚΟΥΛΑΝ ΔΑΡΑΛΕΞΗ. Ὄχι ἀκόμη. Καὶ μεῖς συμφωνοῦμε μαζί σου. Μὴ βιάζεσαι καὶ θὰ δῇς ποιὸ θὰ εἶναι τὸ τραγικὸ τέλος τους. — ΦΑΝΗΝ ΚΕΧΑΓΙΑ. Ὁ Μουσσολίνι!... Ποιός; Ὁ Μουσσολίνι! Αὐτὸ νομίζω δὲν μιλεῖ. Ἀλλὰ κι' ἂν ἤθελε νὰ μιλήσῃ, τί θέλεις νὰ κάνῃ; Ἐζάρωσε στὴ γωνιά του καὶ δὲν μιλεῖ. Ἀλλὰ κι' ἂν ἤθελε νὰ μιλήσῃ — τί νὰ πῇ; Τὸ μόνο ποὺ εἶχε νὰ κάμῃ ἦταν νὰ κλάψῃ γιὰ τὰ χάλια του. Αὐτὰ παθαίνουν οἱ λαοί, ποὺ δέχονται νὰ τοὺς κυβερνοῦν ὡρισμένες κλίκες μωροφιλοδόξων ἀνθρώπων. — Κ. ΦΩΚΕΑΝ. Θὰ διαβασθῇ ὅπου δεῖ. Τεύχη μπορεῖτε νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ. — ΜΑΤΘ. ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ποίημα ὄχι καὶ τόσον καλό. Ἐξ ἄλλου εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Σὲ κάθε τεῦχος μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ συστήσωμε στοὺς συνεργάτας μας νὰ γράφουν μόνον στὴ μιὰν ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. Δὲν ἔτυχε νὰ διαβάσετε ποτὲ αὐτήν μας τὴν σύστασι; — ΑΝΤ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ. Ναί. Μὰ βλέπεις οἱ δυστυχεῖς Ἰταλοὶ ἔχουν Κυβερνήτην των τὸν Μπενίτο Μουσσολίνι, ἐνῷ οἱ εὐτυχεῖς Ἕλληνες ἔχουν τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν! Ὁ πρῶτος — ὁ Μπενίτο — εἶναι μιὰ σαπουνόφουσκα' κι' αὐτὴ ἀπὸ κοινότατο πράσινο σαπούνι. Ὁ δεύτερος — ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς — εἶναι ἄριστος στρατηγός, σοφὸς πολιτικὸς καὶ ἐπὶ πλέον ἠθικὸς ἄνθρωπος. Δηλαδὴ ἔχει καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ! Τὸ καλὸ εἶναι πὼς πολὺ γρήγορα θὰ τοὺς γλυτώσωμε ἀπὸ τὸν Τύραννόν τους. — ΚΑΛΛΙΟΠΗΝ ΑΝΔΡΕΟΥ. Τρία ἀδέλφια στὸ ἀλβανικὸ μέτωπο κι' ἐσὺ Φαλαγγίτισσα ἀκούραστη! Φανταζόμεθα πόσον ὑπερήφανοι θὰ εἶναι οἱ γονεῖς σας, ποὺ ὡς μᾶς γράφεις ζοῦν. Ἕνα μεγάλο μέρος τῆς Νίκης μας ἀνήκει καὶ στὴ δική σας οἰκογένεια. — ΧΑΡ. ΚΟΥΛΗΝ. Ἐλήφθησαν αἱ πνευματικαὶ ἀσκήσεις σου. Τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν θὰ λάβῃς ἀπὸ τὴν οἰκείαν στήλην. — ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΧΡΗΣΤΟΥ. Μικρὸς ἄνθρωπος, μικρὰ τὰ ἔργα του.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

